Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	af Johannes Harring.
Titel | Title:	Min Broders Levnet : Fortælling
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1835
Fysiske størrelse | Physical extent:	170 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Min Broders Levnet.

Fortælling

af

Johannes Harring.

Kjøbenhavn, 1835.

Forlagt af J. H. Schubothes Boghandling.

Trykt hos P. N. Jørgensen. Pilestræde 110.

HAFNIENSIS

Min Broders Levnet.

I.

Og hvorfor vil I vel skilles ad,
Kan Kjærlighed skiftes om til Had?
Vil du see paa ham med et harmfuldt Sind,
Hvem igaar du kysted paa Mund og Kind?

Præsten var endnu ikke kommen; En af min Faders og En af min Moders Slægtninge gik tause op og ned i den store Sal paa Herregaarden, stundom rømmende sig, stundom stirrende ud af Vinduet, men Ingen af dem talte et eneste Ord til den Anden. Jeg husker saare grandt, at min skjønne Moders Portrait, som just hang paa Væggen i Salen, forekom mig netop paa den Dag at have et særeget sørgmodigt Kast; hun havde forandret sin smilende Mine til veemodige Træk, til en kummerfuld Holdning — maaskee var Belysningen Skyld deri: naar man er en Dreng paa ser Aar (saa gammel var jeg netop dengang), kjender man ikke synderligt til Bedrag og mindst til de optiske.

Endelig rullede der en Vogn ind i Borggaarden; nysgjerrig steeg jeg op paa en Skammel, for at see, hvem den nye Gjest vel monne være og jeg opdagede, at det var Præsten. Jeg hørte, hvorledes den Guds Mand alvorsfuldt hilsede paa min Fader; jeg saae, da Begge traadte ind i Storsalen, at der endnu hang Sneefog i den ærværdige Præsts Øienbryn. Sneen smeltede, dog troer jeg, at Præsten tillige fældte Taarer — den hele Scene opvakte min Nysgjerrighed. Formodentlig skulde jeg ikke have været Vidne til hvad der forefaldt, men alle Parterne vare saa fordybede i dem selv, at Ingen af dem mærkede min Tilstædeværelse.

Efterat Præsten havde været i Salen saamegetsom et Par Minutter, traadte min Moder ind; hun saae bleg ud og havde forgrædte Øine. I hendes Ansigt var ikke mere hin ungdommelige Munterhed og Livslyst at see, som for nogle Aar siden havde henrykt Enhver, der færdedes i hendes Nærhed. Ogsaa min Fader saae ud, som om han ikke var i det bedste Lune; det forbausede mig, at han den Dag bar sin Kapitains-Uniform — jeg havde kun en eneste Gang før i mit Liv seet ham i den. Min Moder ilede hen til sin Slægtning, en Skibskapitain, Cornelius, og jeg bemærkede, at hun klyngede sig tæt op til ham, som om hun anraabte hans Beskyttelse mod en overhængende Fare.

„Koldt Veir dag," henvendte min Fader sig til Præsten, men denne sendte ham et straffende Blik og svarte med skjælvende Stemme: „en anden Gang, Hr. Kapitain, om Veiret; gid jeg var kommen hid blot for at tale om det! Kun lidet tænkte jeg, tænkte vel ogsaa De selv, Hr. Kapitain, paa, dengang jeg for elleve Aar siden viede Dem og naadig Fruen, at jeg om elleve Aar skulde komme hid for at — adskille Dem." Her brast min Moder i Graad, og, ihvor lille jeg end dengang var, saa anede jeg dog, at der nu forestod os Alle en mørk og sørgelig Omvæltning i vore Familieforhold.

Jeg maa imidlertid nødes til, for at Læseren fuldelig skal forstaae Begyndelsen af min simple Fortælling, at meddele en kort Udsigt over min Faders Liv, saaledes som min Moder og Kapitain Cornelius senere have givet mig den.

Den Dag min Fader blev Lieutenant, døde hans Moder, Enke efter en Garver i Kjøbenhavn; hendes Boe toges under Skifterettens Behandling og erklæredes for insolvent. Min Fader fik altsaa sin Port-d'epee indhyllet i Sørgeflor, men han synes ikke at have bekymret sig meget om Tabet af sin eneste Slægtning: han levede sine første Officeersaar i idelig nær Berørelse med Kjøbenhavns muntreste og vildeste unge Mennesker. Efter et Par Aars Forløb fandt han, som han

udtrykte sig, „at han paa det Forfærdeligste havde brouilleret sig med sine Finantser," hvorfor han ængsteligt stirrede efter en Udvei, der kunde bringe ham til „nogen Mønt".

Netop i hint kritiske Tidspunkt skete det, at min Fader hændelsesviis traf paa den i vor Fortællings Begyndelse omtalte Slægtning af min Moder, Skibskapitain Hans Cornelius, en rask Gut, der foer paa Ostindien. Somanden syntes godt om den unge Lieutenant; det var jo ogsaa virkelig et smukt ungt Menneske, som, foruden utallige andre Fuldkommenheder, kunde nedsvælge en diabolisk Mængde Grog, spille Bruus og Polskpas og fortælle gode Anekdoter. Og saavidt gik da Cornelius's Enthusiasme for min Fader, at han en Aften, under Nydelsen af et betydeligt Quantum Æggepunsch og et om muligt endnu større Antal lystige Historier fra min Faders Mund, tilbød ham fri Overfart og Hjemfart igjen paa sit smukke Skib, Esther, næste Gang — og der var kun en fem Ugers Tid til — at det skulde gaae til Ostindien. „Endnu iovermorgen," svarede min Fader henrykt, „indgiver jeg min Ansøgning om Afsked og følger Dem. Maaskee jeg i det fjerne Asien finder hvad mit Øie ikke kan opdage i det koldere, fattigere Europa. Den megen Grog har desuden taget noget paa mit Bryst — Søluften vil maaskee være helbredende — jeg reiser!"

Nær havde imidlertid et ulykkeligt Tilfælde forhindret min Fader fra at tage med. Han styrtede med Hesten og fik en svær Contusion i Hovedet og siden den Tid syntes Nogle at have bemærket — momentviis blot — en Forvirring i hans Tanker og Anskuelser. Naar han blev hidsig, forekom det Mange, at der spillede en selsom Vanvidsstraale ud af hans sorte Øie, at en lidende Tilstand spredtes over hans skjønne Træk; en mørk Dæmon syntes da at staae ved hans Side; han saae sig ængstelig omkring, som om han vilde undgaae et Angreb af en ham overlegen Magt.

Umiddelbart efterat dette Uheld havde ramt ham, kom han sig imidlertid saameget, at han kunde søge sin Afsked, (som han erholdt med Kapitains Charakteer,) og stige ombord paa Esther til stor Glæde for Hans Cornelius. Overreisen var heldig, men Cornelius beklagede sig over, at han syntes min Fader havde tabt sit gode Humeur. Det var derfor ikke saa tungt for ham, som det under andre Omstændigheder vilde have været, at min Fader ikke vilde tage tilbage med Esther, men at han derimod vilde forblive i Ostindien, hvor han havde sluttet Bekjendtskab med en ung, riig Enke. Cornelius reiste altsaa, men min Fader forblev.

Der var gaaet et Par Aar siden Cornelius var vendt tilbage fra Ostindien; han havde opgivet sine Farter dertil og havde vendt sit Blik til America. Han

var netop nylig vendt tilbage fra Vestindien og sad hjemme i sit Huus en mørk Efteraarsaften, morende sig med at læse Norcrosses Levnet. „Fandens Karl!" mumlede Sømanden, „kjender Ingen, aldeles Ingen, der kunde blevet hans Lige; ja, maaskee dog han, det var en desperat Fyr — spilte ypperlig Domino — Stakkel, siden det Fald med Hesten aldeles tabt sin Couleur — før rød, som en Rose, siden den Tid sort, som Jorden. Gud veed, hvordan han har det nu. Altid i gamle Dage i Spektakler med Vægtere og Kreditorer!" —

Denne Monolog afbrødes derved, at Kapitainens Broderdatter, Olivia, der holdt Huus for Pebersvenden og som senere blev min Faders Kone og Moder til mig og min Broder, kom ind og mældte, at en høi, smuk Mand stod udenfor og vilde tale „med Onkel."

„Kom ind!" raabte Kapitainen og ind kom — Ostindianeren, Kapitainen min Fader.

Cornelius kjendte ikke øieblikkeligen den Indtrædende; ogsaa havde denne forandret sig betydeligt. Hans Klædedragt var riig; idet han traadte ind, kastede han en stor blaa Kappe hen paa en Stol, ved hvilken Leilighed den massive Guldkjæde blev synlig, som hang udenpaa Kjolen, og hvis Ender laae, hæftede til Uhret, skjulte i Vestelommen. Hans Haar var blevet

noget tyndere, hans Hudfarve noget mørkere; paa hans Kinder sad ingen Rødme, men snarere Napoleons bekjendte Bronzecouleur; hans Blik var melancholsk. Ham strakte sin Haand, der glimrede af Ringe, hen til Cornelius og sagde: „Goddag, Du!" medens et svagt Smiil skjælvede om Munden.

„For Fanden, Harring!" udbrød Sømanden, „er Du der? Du har lagt Dig prægtige Klæder til, Krabat, jeg kjendte Dig næsten ikke — hei, Olivia, Grog til Harring, nei, det er sandt, Du drikker helst Æggepunsch, aha, jeg husker nok i gamle Dage i „Holger Danske", da var det —"

„Stille, Cornelius," afbrød min Fader ham, „jeg drikker Vand nu — men har Du ikke hørt — vidste Du ikke, at jeg var kommen hertil?" og et convulsivisk Smiiltræk kom atter tilsyne.

„Ikke et Ord!" svarte Kapitainen, „jeg har ligget syg de fjorten Dage jeg har været hjemme — kommer lige fra Jamaica — tjent gode Pjastre, men nok ikke saamange som Du."

Paa et Vink af Onkelen gik Olivia ud af Stuen og nu væltede der da en Mængde Spørgsmaal ind paa min Fader, navnlig: „om han var gift?"

En mørk Skygge udbredtes over min Faders Ansigt og med en stærk Betoning paa det andet Ord i den fjerde Linie, fremsagde han det gamle Vers:

Vel født er vel en Trøst,
Dog bedre vel opdragen;
Vel gift er Livets Lyst —
Vel d ø d er hele Sagen.

Og dermed skjulte han sit Ansigt i sine Hænder og brast i Graad og det var først efter et Qvarteers Forløb, at han syntes mere fattet.

„Men, min Gud!" raabte Cornelius „hvordan er det fat med Dig? ligger der noget Tungt paa Din Seiler, saa betro mig det, saa skal jeg nok see at faae den flot igjen."

Min Fader takkede ham for hans Venskab, saae sig om i Værelset og hviskede sagte til Kapitainen: „vi ere dog ene?"

„Vel er vi det," lød Svaret.

„Ja," tog min Fader hemmelighedsfuldt til Orde, „jeg skal sige Dig, at jeg i de sidste Uger ikke har været ene noget eneste Øieblik: Du maa vide: en lønlig Fjende forfølger mig — i forskjellige Former — snart som en uhyre Vampyr, der breder sine Vinger udover mig og vil presse mig ind til sit lodne Legeme, for at suge Blodet ud af mig; snart som en Ridder i hvid Sølvrustning, med et hørødt Skjærf; han er dog bedre; han udfordrer mig, det er partie égale, han vil dog ikke overvælde mig; snart — og det er det værste — snart som en ung qvindelig Skabning med en Pukkel paa Ryggen — saasnart jeg kommer i Affect, siger

jeg Dig og Du maa troe mig, saa kommer En af disse Skikkelser frem — og hvad der er det værste, det er, at jeg i mine lyse Øieblikke selv er overbeviist om, at jeg har taget feil, at det Hele grundes i Selvbedrag fra min Side — men, Cornelius, hvad tyde disse Selvbedrag paa? de pege paa, at min Forstand staaer paa Nulpunktet, at jeg til visse Tider er gal — og Vanvid er saa sørgeligt — man kan i hine Øieblikke tale over sig ....." —

En lang Pause paafulgte og Cornelius sad i stum Forundring, udpustende frygtelige Tobaksskyer; han kastede Piben hen paa Bordet, lagde begge sine Hænder paa min Faders Arm og sagde i den venligste Tone af Verden: „hvorfor er Du kommen hid? er Du syg? hvad kan jeg, efter Din Formening, gjøre for Dig?"

„Du skal gjøre, hvad Du før har gjort for mig," lød Svaret, „Du skal være min Ven!"

„Ja," raabte Kaptainen glad og ledsagede sit Udraab med et eftertrykkeligt Haandtag, „det skal jeg Død og Pine være, men saa maa Du ogsaa være, hvad Du var før."

„Seer Du," begyndte nu min Fader, „jeg kom hertil næsten som en Fremmed; alle mine Bekjendter vare borte. Kun Du, hørte jeg, kun Du levede her i Byen. Nu veed Du, at der er et Instinct, der hvisker til os: søg en Ven, med hvem Du kan tale. Da

tænkte jeg paa Dig og paa Claus Sølberg, ham Møl-leren, som forpagtede Fru Z—'s Mølle." —

„Ja, den Forpagtning gik hurtigt overstyr," af-brød Cornelius ham, „efter et Aars Forløb maatte han gaae fra Møllen. Han kommer nu hos mig og tigger og forsikkrer mig stadigt om, at Aarsagen, hvorfor han maatte fra Møllen, var, at det var Vindstille hele det Aar igjennem da han havde den i Fæste. Nu forleden havde han faaet en taalelig Hat af mig: den næste Dag da han atter besøgte mig, havde han sin gamle Kasket paa og havde — formodentlig — sviret Hatten op. Jeg spurgte efter den. Ak — svarede han — da jeg forgangen Dag gik over Høibro, kom der et frygteligt Vindstød og tog Hatten af. — Skade, svarte jeg, at den Vind ikke kom dengang I havde Møllen. Haha, Du kan troe, at han blev rød i Kammen."

Min Fader smilede svagt og bad Cornelius om at lade lave et Glas Punsch. „Jeg er nu mere rolig," sagde han, „og jeg fortæller maaskee tydeligere, naar den stærke Drik har opvakt mine Livsaander."

Punschen kom og min Fader begyndte:

„Som Du nok erindrer, skylder jeg Dig Penge; jeg kommer tildeels for at betale dem. Din Godhed og Rundhaandethed satte mig istand til at forlade Byen; den førte mig over Havet; da Du reiste tilbage til Danmark, gav Du mig to hundrede Daler — jeg har

ikke glemt det. Aarsagen, hvorfor jeg ikke vilde følge med Dig, var, veed Du, mit Bekjendtskab med den unge Enke, Fanny S—. Den Aften, da jeg fortalte hende, at vi om fjorten Dage skulde seile tilbage til Danmark, tilstod hun mig sin Kjærlighed, forsikkrede, at den kjendte ingen Grændse, intet Maal, og, ved Gud hun talte Sandhed. Hun tilbød mig at dele sine Rigdomme; jeg ægtede hende og hun elskede mig med hin østerlandske Varme, mod hvilken selv den spanske og italienske Kjærlighed synes mat og uden Farve. Hendes afdøde Mand havde været Kjøbmand og Handelen havde i hendes Hænder, under en ypperlig Factors Bestyrelse, ikke tabt; jeg skulde nu overtage den, men snart mærkede jeg, at det brøstede mig baade paa Lyst og paa Kundskaber. Desuden længtes jeg efter mit Fødeland; Solen skinnede her for stærkt, det var ikke Danmarks tempererede Klima; Danmarks Nætter, syntes mig, vare smukkere; Menneskene selv, tyktes mig, vare bedre i mit Hjem — jeg vovede at proponere min Kone at ophæve Handelen, realisere vore Eiendomme, reise til Danmark, og der kjøbe en Landeiendom; jeg fortalte hende, hvor smukt der var i Danmark, og jeg lovede hende, at kjøbe en Eiendom ved Kysten, thi hun var vant til at have fri Udsigt over det stolte Hav. Hun blev dybt rystet af mit Forslag og hun indvilligede deri med Taarer. Ak, klagede hun, jeg har længe

ventet det; dog hvorfor skulde Du ogsaa savne Dit Fødeland? lad os reise, men erindre Dig, Harring, at Du, ved at rive mig ud af mit Fødeland, paadrager Dig endnu stærkere Forpligtelser til at elske mig. Holdt Du op at elske mig her, da kunde jeg dog trøste mig med at jeg havde Slægt og Venner, som nogenledes kunde erstatte Tabet af Din Kjærlighed; men derovre kjender jeg Ingen, der har jeg kun Dig og hvis Du der svigtede mig, o da havde det været bedre for mig, om jeg aldrig havde lært Dig at kjende." —

Her tømte min Fader et stort Glas Punsch, som om han derved vilde søge Styrke til at fortsætte sin Fortælling; og, i Sandhed, den mørkere Deel stod tilbage.

„Seiladsen til Europa," vedblev min Fader efter dette Ophold, „var heldig, paa en rædsom Storm nær i Canalen. Fanny var paa hele Reisen meget stille og jeg mærkede, at hun ofte græd ved Nattetide. Vi vare lige komne ud af Canalen, da jeg engang om Aftenen hørte de to Styrmænd tale med hinanden om mig og min Kone. — Skade, sagde den Ene, at hun er pukkelrygget. — Siger Intet, gjenmælede den Anden, naar Pukkelen indeni er fyldt med Pjastre. — Jeg gad seet, tog den Første igjen til Orde, den hovne Kapitain Harrings Ansigt, naar han fører sin Kone i Selskaber og Alle lee ad Pukkelen. Han har blot taget hende for Pengenes Skyld — smuk Mand forresten. —

— — Disse Ord vare som Dolkestik i den ømmeste Deel af mit Legeme. Det havde jeg ikke tænkt paa. Vist var hun pukkelrygget, ikke meget, men altid dog saaledes, at Enhver maatte bemærke det; forresten var hendes Figur og Ansigt meget smukke og der lyste en ubeskrivelig Godhed udaf hendes Træk. Jeg gad styrtet hen og myrdet de to Matroser, som vovede at omtale denne Legemsfeil, dette mit Hjertes **Nolimetangere**. Jeg syntes fra dette Øieblik af, at jeg, ved at forbinde mig med — en Vanskabning, havde udsat mig, og det med Rette, for hele Verdens Latter og Spot. Jeg tabte næsten al Godhed for den stakkels Fanny; hun mærkede min Lunkenhed og sørgede; den mørkebrune Rose paa hendes Kinder svandt — hun blev syg! — — Jeg unddrog mig hendes Kjærtegn; blot Synet af hendes Legemsbræk bevirkede Væmmelse, Berørelsen Forbittrelse — og hun har vist været meget ulykkelig."

Min Fader drog et dybt Suk og vedblev med skjælvende Stemme: „vi staae nu ved min Beretnings Ende, vær beredt paa at høre det Værste. — For en fire Uger siden, ved Midsommerstid, Klokken ti om Aftenen, kom vi hertil Rheden. Det var for sildigt at komme i Land og vi maatte altsaa sove paa Skibet, men jeg havde ingen Ro, jeg stod op og gik op paa Dækket. Imorgen, sagde jeg til mig selv, begynde dine Lidelsers Dage; imorgen skal Folk begynde at sige: der

gaaer han med den pukkelryggede Kone, som han tog for ussel Mønts Skyld; naar I skjære Pukkelen over, saa falder der Dukater ud. — Idet samme løftede jeg mit Øie iveiret, og foran mig stod Fanny i en sørgmodig Stilling og betragtede mig med Taarer. Ha, raabte jeg, hvad vil Du her? — Bede Dig om en Ting. — Siig frem, hviskede jeg utaalmodigt. — Harring, tog hun til Orde, vi ville tale aabent med hinanden. Du maa ikke længer søge at fordølge for mig, at Du ikke mere elsker mig. Fire Nætter efter Stormen i Canalen, har Du sagt mig det i Søvne — Du kaldte mig, Din Kone, Din egen troe Fanny, mig kaldte Du en — Vanskabning. Du vilde duellere med dem der loe ad Dig og som havde Dig til Bedste. Din Opførsel mod mig i Din vaagne Tilstand har bekræftet, at hine stygge Ord kom fra dit Hjerte. Hør mig nu, Harring: Du skal ikke komme til at skamme Dig over Din Kone. Giv mig det Halve af de rede Penge, som Du har, saa reiser jeg tilbage til mit kjære Fødeland, til min Slægt. Jeg har allerede talt med Skibskapitainen her, han vil til Foraaret reise til Ostindien, naar jeg giver ham en betydelig Sum. Jeg vil til den Tid indlogere mig hos ham. Giv mig blot Pengene, da skal Du aldrig see mig mere. Dit Fædreland skal ikke blive Dig kjedsommeligt for min Skyld. — Er Du gal, Fanny, raabte jeg, vi To kan ikke skilles ad i dette Liv. — Vi kan, tog

hun grædende til Orde, giv mig blot Pengene, Harring, eller synes Du, at det Halve er formeget, saa giv mig blot ser tusind Daler, saameget fordrer Kapitainen for Overfarten. O Harring, giv mig mit Land igjen, giv mig mine Søstre tilbage; husker Du dog ikke hvad jeg sagde til Dig hin Aften, da Du bad mig om at ville følge Dig til Europa? Bad jeg Dig ikke om at være trofast i Din Kjærlighed, da jeg ellers herovre maatte gaae tilgrunde? — Taabelige Qvinde, raabte jeg forbittret, Du faaer hverken det Halve eller de ser tusind Daler, Du er min Kone og forbliver hos mig. — Jeg greb hende vredt i Armen og vilde føre hende tilbage til sit Leie, men hun vristede Armen ud af mine Hænder. — Du har aldrig elsket mig, raabte hun, Du har lokket mig fra mit varme Fødeland, for at Du i Dit kolde Norden kunde handle ilde med mig, men jeg vil ikke mishandles. Du har taget mig for Mammons Skyld og Gud forlade Dig Din Synd — — — —."

Min Fader taug, spændt spurgte Cornelius: „naa da, hvad saa?"

Da reiste min Fader sig op, rystende over hele Legemet; han saae sig ængsteligt om i Værelset, bøiede sit Hoved ned til Cornelius's Øre og hviskede: „og saa sprang hun ud i Søen." — — —

„Forbarmende Gud!" raabte Cornelius, „og hvad gjorde da Du?"

Min Fader satte sig atter ned og vedblev: „seer Du, jeg befandt mig i hint Øieblik i en selsom Sindstilstand, jeg var ikke Mester over mine egne Tanker. Ak, Cornelius, der gives Øieblikke, hvori en Mægtigeres Haand ligger tungt paa mit stakkels Hoved. I dette Nu er jeg Herre over mine Tanker og min Villie; i næste Moment vil Du maaskee see mig anderledes. Da er det som om jeg, Mazeppa liig, var bundet til en vild Ganger, der foer med mig gjennem tykke, veiløse Skove, over høie Bjerge, over Aaer og Floder, ned i Vanvids sorte Afgrund; det er som om en stor Ørn holdt mig i sine gule Kjæmpeklør, svang sig høit i Veiret med mig og lod mig derpaa fra Skyen paa den blaae Himmel falde ned i det kolde Hav. I hine mørke Øieblikke vil jeg ikke kjende Dig; Dit ærlige Ansigt vil være mig fremmed. Frygt, veed Du, at jeg ellers ikke kjender; men i hine tunge Minutter skjælver mit Hjerte, som om jeg var et Barn der stod Ansigt til Ansigt med en opbragt Fader. Er det om Dagen, saa synes mig, at det er Nat, og, omvendt, bliver den hvide Maane for mit Blik til en brandrød Sol. Det er da ikke mig selv der taler; et fremmed Væsen lægger Ord paa min Tunge, som mit eget Jeg fralægger mig. Tro ikke, Cornelius, tro for Guds Skyld ikke, hvad jeg siger i hine usalige Øieblikke, thi Usandfærdigheden sidder paa

min Læbe. Tro det ikke, lov mig blot det, lov mig det, og min Taknemlighed skal være grændseløs."

Min Fader var stærkt bevæget, imidlertid trøstede Corneliuses milde Tale ham nogenlunde og han fortsatte sin Fortælling noget roligere.

„Mig selv ikke bevidst, styrtede jeg mig ud efter hende," sagde han, „men da jeg var kommen ud i Vandet, vidste jeg ikke længer, hvorfor jeg var sprunget ud. Skibsfolket var imidlertid bleven opmærksom paa den Støien; jeg veed selv ikke hvad jeg skreeg, men de forsikkrede mig, at de havde hørt nogle gjennemtrængende Skrig, som af en Qvindestemme. Jeg svømmede til Land og styrtede bevidstløs til Jorden paa den saakaldte „lange Linie." Her fandt man mig om Morgenen og man bragte mig til Toldbod-Vinhuus, hvor jeg opvaagnede og saae mig omgivet af en Læge og to Politiebetjente. Jeg styrtede op og tænkte mig om; efterhaanden kom den svundne Nats Begivenheder for mit indre Øie. Jeg forbigaaer Politieforhørene; jeg forbigaaer det frygtelige Optrin, da man pludselig førte mig ind i en Stue, hvor min stakkels Fanny laae livløs udstrakt paa en Baare; en Vandplante havde slynget sig ind mellem hendes sorte Haar. Denne grønne Krands i Forening med hendes hvide Natdragt mindede mig om hin glade Dag, da hun blev min Brud. Her laae da død og kold den, som paa Jorden havde

elsket mig inderligst; fjern fra sit kjære Asien, fra Slægt og Venner fandt hun en tidlig Grav i de kolde Vande og — jeg var den usalige Aarsag til hendes Død." —

Cornelius hørte med stor Sindsbevægelse paa min Faders Fortælling og spurgte ham derpaa, hvilke Tjenester han i dette Tilfælde kunde yde ham. Min Fader svarte: „mange og store Tjenester. Kan det undre Dig, at mine mørke Øieblikkes Antal har formeret sig? Jeg har kjøbt det store Gods, „Høierup," i det nordlige Sjælland, kom og besøg mig, jeg trænger til Adspredelse. Naar der er Nogen hos mig, er det bedre med mig. O kunde jeg tilbagekjøbe hende fra Elysium, Cornelius, jeg sværger Dig til, jeg vilde give alt mit Guld, al min Rigdom; jeg vilde blive til en Bonde, gaae bag Ploven og fælde Glædestaarer. Dog, hvorfor stedse tænke paa og tale om een og samme Gjenstand? Vil Du komme ud til mig?"

Cornelius lovede det, hvis han maatte tage sin Broderdatter med sig, en Anmodning hvori min Fader øieblikkelig indvilligede. —

Min Faders Gaard, Høierup, laae paa den nordlige Kyst af Sjælland. Det var en meget gammel Herregaard, omgivet af Grave, hvis Vand dog aldrig var rigtig klart; oprindelig var den nok bygget af en Sørover. Smaa Taarne stode paa alle Fløiene af Gaarden;

en uhyre Lade, bygget af store, firkantede Kampestene var det Første, som faldt En i Øiet, naar man kjørte ind ad den store Steenport med de underlige gamle Forziringer. Paa Laden var indhugget med Jernbogstaver: Arel Arnfeldt, 1647. Umiddelbart fra Hovedbygningen kunde man gaae ned i Haven; Viinranker og Ferskentræer beklædte Murene, ja, ved at gjennembryde en Rude havde man ført en Ranke ind i Havestuen og det var da moersomt at see, hvorledes den Green, der var inde i Værelset, grønnedes tidligt om Foraaret, medens den øvrige Deel af Træet udenfor var dødt og koldt. Paa venstre Side af Haven laae et engelsk Anlæg, paa høire Dyrehaven og ligefor Bygningen væltede sig brølende det vilde, stormfulde Kattegat.

Det var her paa det deilige Høierup, at Cornelius med sin Broderdatter, Olivia, opholdt sig i flere Maaneder, for at adsprede de mørke Tanker, som jevnligen plagede min Fader; det var her, at min Fader lærte Olivia nøiere at kjende og det var her, at Præsten en mørk Efteraarsaften viede min Fader og Olivia til Corneliuses store Fryd. Vielsen skete i al Stilhed og Præsten kjørte hjem silde om Aftenen. Men om Natten opstod et frygteligt Uveir: det klang ude fra Kattegattet af som om der opførtes en vældig Musik af tusinde Harper, Basuner, Piccolofløiter og Contrabasser; hvo

der har reist i Jylland og har to Mile fra Kysten hørt „Vestervovvov" gjøe ved Midnatstide, han kan dømme om Stormens Magt hin Brudenat. Min Fader var mørkt stemt: „oprører den druknede Fanny Søen?" mumlede han ved sig selv; „gjør hun endnu Krav paa min Kjærlighed og harmes hun over at jeg elsker Olivia? Lever vel hendes Gjenfærd i Havet, vækker hun sine Søstre, de hvide Havfruer, for at synge Brudesangen udenfor mine Vinduer?" og tankefuld gik han Klokken halv tolv ind i Brudekamret.

Lampen brændte svagt i Soveværelset, da Døren Klokken to sprang op og en qvindelig Skikkelse i hvide Klæder, drivvaad, med udslagne Haar styrtede ind til det nygifte Par og raabte om Hjælp, om hurtig Bistand. Dette Syn berøvede min Fader Besindelsen. „Hvad vil Søen oppe paa Landjord? hvad vil Døden her i Livet? Synk tilbage, Fanny, i den kolde Sø og forstyr ikke min Fred!" — Og dog var der aldeles ingen Aarsag til Frygt og Rædsel; thi Graven, have vi Alle erfaret, beholder hvad den har faaet og Veien dertil fører hen, men ikke tilbage. Den qvindelige Skikkelses pludselige Indtræden i Brudekamret var foranlediget af en naturlig Tildragelse: Skibet Iris fra Newcastle, ladet med Steenkul, Kapitain Derby, var strandet udfor Høierup. Kapitainen var svømmet i Land med sin Kone, men var svømmet tilbage til Skibet for at hente sin Se-

ster. Konen, som var gaaet i Land i det engelske Anlæg, ilede gjennem Haven op til Hovedbygningen og her ledede Lyset hende til Brudegemakket. Men den følgende Morgen, da den rødlige Efteraarssol tittede nysgjerrigt ud af Skyerne, for at see hvilke Ødelæggelser Stormen afvigte Nat havde anrettet, da var Skonnerten Iris sjunket; kun den øverste Deel af Masten stod over Vandfladen og det engelske Flag hang sørgmodigt ned i Bølgerne, medens Kapitainens og hans Søsters affjælede Legemer af Strømmen dreves langsomt ind paa Kysten.

II.

Der er en Plet i Dit Øie,
Der er en Bleghed paa Din Kind,
Som viser klart og nøie:
Der hviler Noget paa Dit Sind.

Efter halvandet Aars Ægteskab bragte min Moder en Søn til Verden, og denne Søn kaldtes Arthur.

Og det er da til Dig, kjære Arthur, til Dine manes, at jeg helliger disse faa Blade. Mig tykkes, som jeg saaledes sidder her i min forfaldne Præstegaard, at jeg mærker en skjælvende Bevægelse i Luften over mit

Hoved. Er det Din forklarede Aand, som besøger mig her i min Ødemark? Vel, vi skiltes forsonede ad og det unaturlige Broderhad tilintetgjordes førend Du døde.

Arthur blev øieblikligen min Faders Kjæledægge: lille Arthur maatte gaae med Fader paa Jagt og Fiskeri, lille Arthur maatte tænde Faders Tobakspiber og nippe til Faders Punscheglas og — hvad der allerstrengest overholdtes — lille Arthur maatte, ihvor uartig han end maatte tee sig, aldrig straffes eller endog blot mundtligen irettesættes af sin Moder. Og var det da, efter en saadan Opdragelse, noget Under, eller, maaskee rettere sagt, var det ikke naturligt, at lille Arthur blev næsviis imod sin Moder, hovmodig imod Tjenestefolkene og senere, da jeg var kommen til Verden, tyrannisk over sin mindre Broder? Jeg husker meget vel, at en af hans Hovedforlystelser bestod i, at staae tidligt op om Morgenen og foretage sig en Promenade gjennem alle Pige- og Karle-Kamrene, hvor han da diverterede sig med at helde Vand i de aabne, snorkende Munde. Han overtalte engang mig til at følge sig paa saadan en Morgenvandring og jeg skal ikke nægte, at det havde noget pudsigt ved sig at see, hvorlunde de stakkels Mennesker pludseligt opvaagnede, nær ved at qvæles, og hvorledes der da, medens Ansigtet convulsivisk fordreiedes, stode store Fontainer ud af Munden. — —

Jeg var to Aar yngre end Arthur; og, medens jeg aldeles ikke var afholdt af min Fader, nød jeg min Moders fulde ømme Kjærlighed; ja, jeg kunde næsten fristes til at sige, at min Fader kun betragtede Arthur som sit Barn, medens omvendt min Moder ansaae mig som hendes egentlige kjære Foster.

Min Faders onde Lune tiltog med Aarene og især indtraf det hyppigen om Efteraaret, naar de vilde Storme oprørte Kattegattet. Naar Uveiret saaledes rasede udenfor, maatte flere af Gaardens Karle hele Natten igjennem ride langs Strandkanten og speide om der ikke var et eller andet Skib tilsyne, som stod Fare for at forlise. Kun naar Svaret lød negativt, beroligedes min Fader nogenledes. — —

Og nu kunne vi da vende tilbage til Storsalen paa Høierup, hvor, som oven meldt, begge mine Forældre, Præsten, Kapitain Cornelius og En af min Faders fjernere Slægtninge vare forsamlede.

Cornelius tog til Orde: „Olivia, Du har tilskrevet mig og bedet mig om skyndigst at komme ud til Dig; jeg seer, at Du ogsaa har anmodet Præsten om at komme, jeg seer endnu en anden mig ubekjendt Herre tilstede — hvad ligger Dig paa Hjertet? thi jeg haaber, at hvad Du yttrer i Dit Brev til mig og hvad den ærværdige Præst før i sin Tale sigtede til — en Skils-

misse — nei, Olivia, saavidt kan det da ikke være gaaet?"

„Det er gaaet saavidt, jeg kan ikke leve sammen med Harring!" lød min Moders Svar.

„Og jeg kjender Harring," raabte Cornelius noget forbittret, „jeg kjender hans gode og hans svage Sider og han er et godt Menneske i det Hele taget. Er det hans ulykkelige Sygdom, der har bortvendt Din Kjærlighed fra ham? den, vidste Du, at han plagedes af, dengang Du ægtede ham. Det er Din Pligt at pleie ham, ikke at anklage ham."

„Jeg tør ikke, kjære Onkel!" hulkede min Moder, „jeg tør ikke leve sammen med ham."

Min Fader havde hidtil staaet taus og spændt, men nu blev Uroligheden synlig i hans Ansigtstræk, han blev dødbleg; idet samme hørtes et frygteligt Vindstød at tørne mod Vinduerne, og Kattegattet, i fuldt Oprør, begyndte sin rædsomme Larm; da saae jeg, at min Fader skjælvede og stirrede ængsteligt udad mod Stranden.

„Hvad mener De, naadige Frue," spurgte nu Præsten, „med det Udtryk: at De ikke torde?"

„Qvindepassiar!" mumlede Cornelius. Da raabte min Moder: „lover mig Alle I, der her er tilstede, at hvad I nu høre skal aldrig tiere komme over Eders Læber, sværger det ved hvad I, hver især, holde for helligst."

Og de svore.

Nu traadte min Moder frem paa Gulvet; hun holdt sig ikke længere fastklynget til Cornelius, men hendes Væsen var frit og hendes Holdning sikker, idet hun henvendte sig til min Fader: „Harring, hvorfor frygter Du Stormen, hvorfor er Du ængstelig tilmode, naar Kattegattet er i Oprør? Din første Kone styrtede ikke i Søen, men hun blev styrtet og den der gjorde det, det var Dig!"

En stum Forfærdelse gjennembævede de Tilstedeværende; min Faders Ansigtstræk vibrerede frygteligt.

„Du tilstod mig det den sidste stormfulde Nat," vedblev min Moder, „Du tiggede mig først om at være taus med Din Hemmelighed, men senere truede Du mig med den samme Skjæbne; Du fortrød at Du havde betroet mig det, og — Du lagde Haand paa mig! See, Onkel, Sporene af Voldsgjerningen paa min Hals og sig mig saa, om Du vil have, at jeg længer skal forblive her." —

„Ikke et Øieblik," raabte Cornelius, idet han med Rædsel betragtede de blaae Pletter paa min Moders hvide Hals, „lad min Vogn forspænde, Du skal vende tilbage til mit Huus. Forbandet være det Øieblik, da jeg fik det Indfald at føre ham over til Ostindien!"

Da stirrede min Fader vildt om sig, det mørke Øieblik traadte ind. „Hvad!" raabte han, „hvorfor

gaaer jeg i Uniform, naar der ingen Krig er i Landet? Det er ikke sandt hvad Du siger, hun styrtede sig selv ud i Søen, men jeg har ingen Fred paa mig, det er hele Ulykken. Dybt i Bølgen, der er koldt og sort og hun har hvide Klæder, seer Du, de skinne igiennem det mørke Vand. Jeg var lidt hidsig, men jeg styrtede mig jo selv bagefter for at frelse hende. Kan jeg gjøre for, at jeg ikke fandt hende? Hvor er Arthur? Du skal lære at svømme, saa kan Din Fjende ikke drukne Dig!' —

Atter kastede Stormen sig imod Bygningen, da styrtede min Fader bevidstløs baglænds om, ligesom knust af Vindstødet. Alle undtagen min Faders Slægtning fjernede sig og Tilberedelserne til Afreisen gik for sig. Spørgsmaalet var nu blot om, hvo der skulde have Børnene, min Broder og mig. Da kom min Faders Slægtning ind i Stuen til os; han havde det Budskab til min Moder, at min Fader var kommen sig, men var dog gaaet tilsengs. Forresten lod han min Moder sige, at hun selv skulde fastsætte, hvad hun vilde have i Penge om Aaret; han bad hende om Tilgivelse og om ikke at dømme ham for haardt. Han var aldeles enig med hende om at der burde finde en Skilsmisse Sted; han vilde ikke selv risikere, at han i et mørkt Moment, uden selv at vide det, mishandlede hende. Een Ting bad han hende kun om, det var at tillade ham at beholde Ar-

thur; han kunde ikke undvære Drengen og Drengen vilde selv helst blive hos sin Fader.

I det samme aabnedes Døren og Arthur stod for os. Han havde grædt og det lod til at han var meget opbragt. „Stygge Moder," raabte han, „slemme Moder har gjort Fa'er Fortræd, saa Fa'er er bleven syg. Og med Dig, Johannes!" henvendte han sig til mig, „med Dig skal jeg tale, naar vi begge blive store. Saa vil jeg fægte med Dig og skyde Dig ihjel, fordi Du ikke vil blive hos Fader." Og dermed slog han Døren i og vi hørte, hvorledes han løb op til Faders Værelse.

Efter et Qvarteers Forløb sadde vi tre, Cornelius, min Moder og jeg i en Wienervogn paa Reisen til Kjøbenhavn. Min Moder saae aldrig meer det herlige Høierup, men jeg var der ifjor. Eiendommen er kommen i Fremmedes Hænder; Gaarden er malet op med en hvid Farve, før var den rød; de lange Alleer af Kastanietræer ere omhugne, Burbomshækkerne tilintetgjorte, Blomsterfloret uddøet — kort Alt syntes mig forandret, undtagen det balstyrige Kattegat, der buldrede tæt udenfor Haven.

III.

Saa Barnets Bygning sit Grundlag fik,
Det blev som saa;
Og Tiden lagde sit Mosaik
Derovenpaa.

Aaret 1819 var for mig et Sorgens Aar; thi jeg mistede min saakaldte Onkel, Cornelius; henimod Vinteren blev jeg berøvet min Fader og Juleaften min Moder.

Natten efter den Dag, da min Moder var bleven begravet, havde jeg een rædsom og een deilig Drøm. I den første syntes mig, at jeg stod foran min Moders Kiste, at Kisten vel var lukket, men at der var en firkantet Aabning i Laaget, saaledes at jeg kunde see Hovedet og Brystet paa den Døde, medens den øvrige Deel af Legemet skjultes af det sorte Træ. Da tyktes mig, at Orme og Utøi pludselig væltede ud af min Moders fromme Ansigt og af det fulde Bryst; de opaade alt Kjødet, saa at tilsidst kun Beensystemet var tilsyne. Da begyndte Dødningehovedet at nikke, det reiste sig op, snart kom de tynde Arme ud af Aabningen og endelig strøbte hele Skelettet, med krummet Ryg, at hæve sig ud af det smalle Hul. I det samme vaagnede jeg, skjælvende over hele Legemet, og mit Leie var drivvaadt af Angstens kolde Sveed.

Den anden natlige Aabenbaring havde en mildere Form. Mig syntes, at Døren aabnedes og at min Moder, forynget til en deilig tyve Aars Pige, i et blegrødt Gevandt, traadte ind i Stuen. Hun havde en trearmet Sølvlysestage i Haanden og betragtede mig med et uendeligt veemodigt Aasyn. Men efterhaanden forandrede hendes Ansigtstræk sig og hun voxede, saa at sige, i Deilighed og en herlig qvindelig Skabning stod for mit Blik. „Hvad vil Du mig?" syntes mig at jeg raabte til hende. — „Eftertragt ikke," forekom det mig at hun svarede, „hvad der aldrig kan tilhøre Dig." Og hun satte sig ned ved mit Leie og en himmelsk Musik strømmede ud af hendes Mund, og, som hin Digterkonge siger, han, hvem jeg senere lærte at kjende, elske og beundre: „da var der ikke saameget af min Fader i mig, at jo min hele Moder traadte i mit Die, — jeg græd." Og Skikkelsen forsvandt, men den lever endnu i min Erindring, den viser sig endnu dagligen for mit Die; man har i Mythologien ingen Gudinde for Veemod — hende var det, jeg saae hin Nat og hendes Billede er ikke siden bleven fortrængt, selv ikke af Kratzenstein-Stubs Halcyone paa det kongelige Billedgallerie paa Christiansborg. Drømmen selv oplevede jeg i Virkeligheden for et Par Aar siden — kan det da undre Dig, at jeg elsker den og at min Tanke jevnligt dvæler ved den? — —

Jeg og min Broder fik strax en Hofogstadsretsprokurator til Curator, det skjønne Høierup solgtes. Hvad vort Arvefald var, dengang Eiendommen solgtes, veed jeg ikke, men det erfarede jeg, at min Fader havde lidt betydelige Tab ved Pengeomvæltningen 1813. Som Følge deraf blev min Arvelod efter Fader og Moder reduceret til femten tusind Rigsbankdaler, men jeg havde særskilt arvet fem tusind Daler efter Onkel Cornelius.

Aarene ilte hurtigen hen og jeg tog efterhaanden første, anden og Embeds-Examen, den theologiske. I den Tid havde min Broder været Cadet, han var bleven Officeer, havde imedens været paa Opmaaling i Jylland, men havde senere taget sin Afskeed og levede i Kjøbenhavn, foruden af sin Formue, ogsaa af Informationer i Mathemetik og de levende Sprog. „Han er," sagde En af vore fælles Bekjendter, en Student Riegelsen, „et ypperligt Hoved, men, skjøndt myndig og fuldvoxen, saa ellevild som en trettenaars Dreng. Han skriver smukke Vers, men henkaster dem i et fortroligt Øieblik til sine Venner. Han omgaaes stadigen de muntreste Fyre i Byen, deeltager i deres Svire og er deres egentlige Anfører, skjøndt han ofte, som opvaagnende i Følelsen af sin Aandsoverlegenhed, behandler dem som sine Undergivne og overøser dem med Haan og Spot. Han er en stor Ven af det saakaldte

smukke Kjøn; han har den Vane, i en alvorlig Samtale, pludselig at bryde af og komme med et comiskt Spørgsmaal til den, med hvem han taler. Han har taget sin Afsked af en vis Uafhængighedssyge og — han bryder sig ikke en Smule om Dig, skjøndt Du er hans Broder!"

„Og hvor seer Du ham?" spurgte jeg Riegelsen videre.

„I Gjæstgivergaarden den sorte Hingst er hans og hans Kammeraters Samlingsplads. Men er det ikke pudsigt, at han benægter, at Du er hans Broder? han siger, at han slet ingen Familie har."

„Det maa jeg troe," svarte jeg noget forbittret, „han hilser mig ikke paa Gaden og jeg har ikke talt med ham siden jeg var ser Aar gammel."

„Jeg vil fortælle Dig," afbrød Riegelsen mig, „en af hans Geniestreger, som fuldkomment charakteriserer ham. Kort efterat han af Magistraten var bleven erklæret umyndig — thi ogsaa den Skjæbnens Tilskikkelse har han maattet undergaae — begyndte han at speculere i Lotteriet. Hvad skeer? han vinder en Terne paa en femhundrede Daler. Strax tilsiger han syv af sine Bekjendter, — jeg maa indrømme, at han ikke forbigik mig, — og med disse syv sætter han sig tilvogns, for i Forening med dem at reise Gevinsten op paa en Tour omkring i Sjælland. Dog, Skjæbnen vilde have det anderledes; thi vi naaede ikke længer end til Blaustrød-

Kro. Her — Du veed, det er simple Folk, som her drive Vertsskab — traadte vi ind ligesom Konen i Huset lagde en Kalkun paa tyve Andeæg, for at den skulde udruge dem. — „Hei," — raabte da Din Broder, ere I alle enige med mig, saa forblive vi her indtil Ellingerne komme ud af Eggene." — Vi samtykkede Alle, men forhindredes i at blive længere end fjorten Dage ved den uheldige Omstændighed — at de femhundrede Daler i den Tid vare opbrugte."

Tungsindig tang jeg og forlod Riegelsen; jeg ønskede, at han havde overdrevet sin Fortælling.

IV.

Halv Olding var han, halv galen Pog,
Halv — Gud veed hvad;
For hver Betragter en Cifferbog
Med tvetydigt Blad.
Som Dreng hans bedste Moerskab det var,
Naar med Faderens Gulduhr han spøgte;
Da lyste hans Pande saa mild og klar
Og Øinene som en Lygte.
Det var et Varsel fra Evighed,
Som tyded paa Livet siden:
Thi Guldet spøgte han altid med
Og hyppigt ogsaa med Tiden.

Man tænke sig min Forundring, da jeg Dagen efterat jeg havde været oppe til theologisk Attestats og

erholdt bedste Charakteer, modtog et saa lydende Brev:

Min meget ærværdige Hr. Broder!

Jeg har med sand contentement og Vellyst erfaret, at Du har faaet laudabilem til Embedseramen, naar Du nu blot ikke vil gjøre mig den Sorg, at blive til En af de Hellige. Har Du hørt Noget om det, at Grev H. til H—g skal have ansøgt Kongen om at blive creeret til Degn ved Helliggeistes Kirke? — Vi have ikke handlet broderligt mod hinanden, vi have ikke besøgt hinanden, ja saa at sige, naar vi skulle tale Sandhed, vi kjende ikke hinanden. I min Faders Dødsstund bad han mig hilse Dig, han lyste sin Velsignelse over os Begge, baade over den Tilstedeværende og den Fjerne. Jeg vil komme til Dig med det Første. Du veed da, at jeg er gjort umyndig? —

Staae ene, foruden Bro'er og Mo'er,
Det tykkes mig eengang deiligt;
Saa kan Du vælge fra Syd til Nord
Det Stade, som meest er beleiligt;
Saa kan Du vælge ved Øresund
Kontoiret og Toldtariffen,
Hvad heller tumles i Shakspears Lund
Paa Pegasus, Gangergriffen.

Saa kan Du vælge den geistlige Stand
Og famle, som Flere har famlet,
Hvad heller paa Scenen spille Din Mand
Som Romeo eller som Hamlet;

Saa est Du Din egen Autokrat,
Kan færdes med frieste Villie —
Dog fik jeg aldrig Friheden fat,
Skjøndt ugeneert af Familie.

Jeg forsikkrer Dig, kjære Johannes, at jeg siden min Faders Død ikke har interesseret mig for nogen levende Person. Kun ham elskede jeg af mit fulde Hjerte, ham kunde jeg gjøre Alt for, o vidste Du, hvor godt vi to kom ud af det med hinanden! „Arthur," sagde han ofte til mig, „blot for Din Skyld gad jeg leve, thi Du er min eneste Trøst." — Siden den Tid, da jeg jordede ham, har mit Hjerte været en Jordklump, hvor ingen lægende Urt, ingen Blomst kunde trives; thi Du veed jo nok, at jeg aldrig har brydt mig om min Moder. Dog:

Nu kjender jeg ikke til Sønnens Lyst,
Og ei til de barnlige Taarer;
Jeg har kun smiilt ved Naturens Bryst,
Laant Blodet af hendes Aarer.
Hvad ikke jeg kjender, tier jeg om,
Urokket staae Hvermands Throner!
Og Barnets Følelser staae for min Dom,
Som fremmede Religioner!

En anden Aarsag, hvorfor jeg ikke har søgt Din Omgang, men har nøiedes med de faa Korn, som jeg har nippet i Hønsegaarden, kan jeg angenehmt udtrykke saaledes:

Du vælge Dig Venner til Hjertero,
Men vel Du Dig for maa see:
Du vælge Dig Een, Du vælge Dig To,
Men aldrig Fleer end Tre. — —

Min Helbred er daarlig, thi mit Bryst er sygt og en hektisk Rødme farver mine Kinder, netop saaledes som Stormenes Kulde maler Efteraarsbladene røde: det tyder paa — min forestaaende Tilintetgjørelse! Forstaaer Du mig? vi ville vorde Venner, inden vi skilles ad. Vær hjemme imorgen Aften, saa kommer jeg op til Dig.

Din Arthur Harring.

Kjøbenhavn den — jeg har ingen Almanak, — Du maa undskylde.

V.

Vi komme hid som muntre Gjæster,
Og vi vil drikke, det vil vi!
Vi er ei sortbeklædte Præster,
Men vi gaae løs paa Svireri.

Jeg gjennemlæste flere Gange dette besynderlige Brev og søgte at uddrage Arthurs Charakteer af de faa

Linier, som han havde sendt mig. Letsindig maa han da være til det Yderste, tænkte jeg ved mig selv, men jeg synes, at der lyser megen Godhed ud af det Hele. Det der smertede mig meest, var Antydningen om at hans Helbred var nedbrudt; alt andet kunde redresseres, men dette ikke. Han havde imidlertid gjort det første forsonende Skridt, og det stod nu til mig at besvare hans venlige Hilsen: jeg ilte derfor strax hen til Riegelsen, for hos denne at faae Arthurs Bolig at vide, og han sagde mig, at det var Nr. 20* ved Vestervold.

Jeg traadte ind ad Gadedøren og hørte en umaadelig Larm oppe i Huset, jeg skyndte mig opad Trapperne. Paa tredie Sal fandt jeg en Dør, hvor der stod: Lieutenant Harring, men selve Døren blev bestormet af en Skomagerdreng og en temmelig velklædt Kone.

„Er Hr. Lieutenanten maaskee ikke tilstede?" spurgte jeg.

„O jo, min Sæl er han saa," svarede den qvindelige Furie, medens den sorte Skomagerdreng med et impertinent Griin hamrede paa Døren med Hænder og Fødder, „men han vil ikke lukke os op."

„Heisa, Hr. Lieutenant!" raabte Skomagerdrengen ind ad Nøglehullet, „jeg skal hilse fra min Mester, at her er Deres Regning. Et Par nye Støvler syv Rigsbankdaler, et Par forfoddede fire Daler, et Par Dandse-

skoe (formodentlig opslidte i en Dandsebod udi en Langsomvalts med Mutter Vaskerkones Datter, Sybille), tre Daler tre Mark, en Bod paa en Stovle otte Skilling, en Bagflik tolv Skilling — aa vær saa god og luk op, nu saae jeg jo gjennem Hullet, at De gik over Gulvet." —

„Og jeg," begyndte Konen at skrige, „tør udbede mig Deres behagelige Opmærksomhed medens jeg tydeligt oplæser Deres Regning for den fremmede Herre, der staaer herude med Slængkappe paa. Lyder som saa: tre Skjorter (Herren har nok kun fire ialt) à sex Skilling, serten Par Flipper à tre Skilling, eet Par Uldsokker fire Skilling — — — —."

Her begav jeg mig skyndsomst nedad Trapperne, thi jeg hørte, at min Broder dreiede Noglen om for at lukke op. Jeg vilde ikke for al Verden have, at han skulde blive vidende om at jeg havde været Vidne til denne deklamatoriske Morgenunderholdning. Men førend jeg var kommen eet Stokværk ned ad Trappen, blev Skomagerdrengen med en anstændig Fart slynget over Rækværket ned efter mig; min Broder ramte mig med Drengen lige i Ryggen, saa at jeg styrtede omkuld, medens et vældigt Kladsk oppe paa Trappen gav en grundet Formodning om at Vadskerkonen havde faaet et kraftigt Dresigen. Naar der nu føies til, at en uhyre Hund foer efter mig og Skomagerdrengen, og

truede med sin gigantiske Flab at sluge os levende, kan man vel ikke undre sig over at jeg og Drengen realiserede den ilsomste Retirade. En Minut efterat vi vare slupne udaf Døren, kom ogsaa Badskerkonen, hvis blussende høire Kind tydeligt nok røbede hvilke Fataliteter den saaledes i det aarle Morgengry havde maattet undergaae, men oppe paa Trappen lød der endnu en betydelig Gjøen, som, advarende imod gjentagne Besøg, endelig hendøde i en douce Brummen. „Jeg lader ham indklage for Forligelsescommissionen," jamrede Konen. „Og jeg," hylede Drengen, „vil aldrig gaae mere med Regninger til ham, det skal den store Christian gjøre." — —

Jeg gik hjem, men besluttede dog om Eftermiddagen at gjøre endnu et Forsøg paa at faae Arthur i Tale førend han om Aftenen kom til mig. Jeg gik derfor atter til Vestervold og stod nu anden Gang udenfor hans Dør, men forhindredes fra at gaae ind ved at høre en forvirret Larm i Stuen; jeg lyttede og søgte at dechiffrere dette underlige babyloniske Sprog og Resultatet af min Undersøgelse blev da, at de forskjellige, forvirrede Lyde vare Klingen med Glas og Raslen med Flasker, Trumfen i Bordet og Nynnen af stygge Viser, høirøstet Latter og Kasten med Tærninger. Tungsindig vendte jeg hjem og lavede Alting til til Modtagelsen af den sjeldne Gjæst: jeg hang en frist Blomsterkrands

over min Moders Portrait, jeg dækkede Bord og satte Vin under Kakkelovnen og ventede nu taalmodigt paa Gjæstens Ankomst.

Men Vægteren havde alt raabt ni og ingen Arthur var endnu kommen tilsyne; jeg begyndte at mistvivle — da jeg pludselig hørte flere Instrumenter spille op nede paa Gangen. Den strygende og blæsende Musik kom op ad Trapperne; jeg kunde høre en afskyelig Clarinet og en, om muligt, endnu falskere Violin, medens et Valdthorns forfærdelige Brøl bragte det skrøbelige Huses Mure til at skjælve. Min Dør fløi op og et heelt Tog traadte ind i min Sal.

Forrest gik Arthur med en Dame under Armen; hun havde en lille sort Kaabe paa og en Vifte i Haanden og hun støttede sig ømt og fortroligt til Arthurs Arm. Arthur saae echaufferet ud og nærmede sig mig med usikkre Skridt, forresten opfyldtes Værelset af ti til tolv Mennesker af et temmeligt brutalt Udvortes og midt iblandt dem bemærkede jeg Riegelsen. Denne Sidste nærmede sig mig pludseligt, bukkede, men hvidskede mig med det samme i Øret: „hold gode Miner, thi disse Mennesker ere berusede." — Instrumenternes Støien vedblev efterat Kapellet var traadt ind i Salen og forøgedes med hin frygtelige Bulbiders Tuden, med hvilken jeg alt iformiddags havde gjort Bekjendtskab.

„Jeg maa gjøre Dig," tog min Broder til Orde, idet han søgte at ordne sine Tanker, „noget nærmere bekjendt med vort Selskab — jeg haaber dog, at jeg har den Ære at tale med min Broder, Hr Johannes Harring? — aha, jo jeg kunde nok see det. Denne Dame er Jomfru Rikke T —."

Jeg gyste tilbage, da han nævnte dette Navn; hun var En af Byens meest berygtede Qvindfolk. „Og hende," raabte jeg, „gaaer Du med under Armen!"

„Ja, hvorfor ikke det?" svarede Arthur, „jeg veed ikke af at hun har noget Udslet, der kunde smitte mig. Forresten dandser hun fortreffeligt, nu skal Du strax see — aa, lille Rikke, dands den bekjendte Sarabande for min Broder og I, Musikanter, spiller op, jeg vil selv tractere Violinen."

Og nu begyndte da atter den infernale Musik, medens min Broder paa eengang spilte Primoviolinen og dandsede med Damen. Donnaens Gebærder vare naturligviis særdeles uanstændige og min Broder gav just ikke synderlig efter i det Kapitel saa at jeg ved at see paa hende uvilkaarligt kom til at tænke paa Arioſto i hans sjette Sang:

Su per la soglia, e fuor per le colonne,
Corron scherzando lascive donzelle,
Che se i rispetti debiti alle donne
Servasser più, sarian forse più belle.

Med en magelos Aplomb dreiede hun sig paa Taaspidsen og uddeelte smaa Dresigener og andre ømme Kjærtegn til Orchestret og Tilskuerne. Pludseligt tang Musiken; hun havde dandset sig træt og lagde nu Guitarren hen, min Broder blev staaende maalløs og ubevægelig midt paa Gulvet. Han lagde sin høire Haand paa min Arm og pegede med den venstre hen paa Væggen; „for Himlens Skyld, Johannes!" raabte han, „hvem er den Dame med Krandsen over Hovedet?"

„Vor Moder, Arthur!" sukkede jeg. Da blev han kridhvid i Ansigtet og to tunge Taarer randt ned over hans Kinder. Han hævede Lysestagen op i Veiret, for nærmere at betragte det skjønne Hoved og flere og flere Taarer væltede ud af hans Øine. „O Moder," jamrede han, „skulle vi saaledes gjensees? Da jeg sidste Gang som niaars Dreng saae Dig, var jeg uartig imod Dig og nu da jeg staaer voren foran Dig, saa er jeg i den Tilstand! jeg kan ikke trygle om Din Tilgivelse, thi Du hører mig ikke, jeg kan ikke kysse Din Haand, thi den er vissen og kold. O Johannes, hun maa være meget vred paa mig, jeg har ikke tænkt paa hende siden den Dag at hun og Du reiste fra Høierup!"

„Hust," trøstede jeg ham, „at Lidenskab og Vrede ikke medtages i Graven; Trækkene ere blide og Aasynet er roligt paa den Døde. Kun Kjærlighed lever i Urnen,

men Hadet bliver ovenn Mulde hos os stakkels Efterlevende."

„Lad det Maleri afcopiere," bad Arthur, „saa skal jeg betale Dig i Begyndelsen af næste Maaned. Hør, er det ikke pudsigt, hvorledes man kan gaae over fra Fuldskab til den ædrue Tilstand? Nu er jeg mig selv mægtig, før vidste jeg ikke hvad jeg gjorde. Mennesket er et fleersidigt Talent, han kan baade være ædru og drukken. Min Compliment til Dem, min smukke Moder, vi skulle altsaa sees paa mit eget Værelse!" og hermed vendte han sig med et letsindigt Buk fra Portraitet og betragtede med synligt Velbehag sine Ledsagere.

Disse værdige Personer havde imidlertid grouperet sig omkring det Bord, hvorpaa den Arthur og mig tilsænkte Aftensmad stod, og her vare de da ivrigen beskjæftigede med at anrette de største Odelæggelser i Madvarerne. Isærdeleshed steeg min Forbittrelse høit, da jeg saae Donna Rikke dele en Kapun med Arthurs store Hund. Imidlertid fattede jeg mig og gik hen og skjænkede de Par Flasker Viin om, der stode under Kakkelovnen. Signora Rikke proponerede Vertens Skaal og Arthur forsikkrede, at det vilde være meget uhøfligt af mig, om jeg ikke vilde klinke med hende og det øvrige Selskab. Nu dannede min Broder en Basun af et Landkort, der var klinet paa Pap; En af Ledsagerne greb

Violinen, en Anden Clarinetten, medens min Broder og hans Hund kappedes om at frembringe de meest uharmoniske Toner og saaledes blev da min Skaal drukken under en klingende Fanfare. Men da nu Maden var sluppen og Vinen var drukken, længtes Selskabet nok efter en større Tumleplads for deres Virken, de begyndte at skrabe med Benene og give deres Mishag tilkjende over at Arthur ikke gav Signal til Opbrud. Da greb han mig om Armen og førte mig hen til et Vindue. „Johannes!" sagde han, „dom mig ikke for haardt, men husk, at ligesom der ikke findes to eensdannede Blade paa et Træ, saaledes gives der heller ikke tvende eensdannede Sjæle paa den hele Globus. Du har ikke de samme Lyster eller Lidenskaber som jeg, men Din Trang og Din Hu staaer til noget ganske andet. Men nu gives der nogle eenfoldige Mennesker, som ikke kunne begribe, at Andre kunne tænke, ønske og handle anderledes, end de selv; fordi at de selv ikke kunne lide engelsk Porter, ville de have at alle Bryggerierne ved Themsen skulle gaae ind og hele Verden skulde drikke Thevand. Jeg hylder Munterheden, men Du er alvorlig; nu vel, lad Ingen af os gaae den Anden i Veien. Ørnen kan ikke svømme, Rensdyret kan ikke flyve, Fisken kan ikke synge og jeg kan ikke græde. Og nu, min alvorlige Broder, nu maa Du lyse os ned ad Trapperne, thi jeg havde nær forvredet mit Been, da jeg gik herop."

„Lad for Guds Skyld," raabte jeg, „ikke det Feiltrin afskrække Dig fra at besøge mig tiere, „og" — vedblev jeg leende — „tro endelig ikke, at Dit Besøg vilde være mig mindre kjærkomment, mindre interessant, om Du for Fremtiden kom e n e og uden Harmoniemusik."

„Aa," svarede Arthur, „jeg er ligesom Uglen, Minervas Fugl, saasnart jeg om Natten viser Verden mit smukke Aasyn, flokker der sig strax omkring mig en Skare ubetydeligere Fugle og ledsager min lette Flugt med Hyl og Huien."

Hermed trykkede han min Haand og jeg gik foran Toget med Lyset i Haanden nedad Trapperne. Men, ak, hvad jeg havde anet og befrygtet, skete: langs nedad Trapperne udførtes atter en stor Symphonie, hvor Donna Nikkes Guitar iværksatte en slingrende Væddestrid med min Broders Hoboe. Husfolkene tittede nysgjerrigt udaf Kjøkkendørene, men jeg tryglede forgjæves om Taushed. Endnu heelt langt ude paa Gaden vedbleve de gale Mennesker at spille op, indtil Vægterens Pibe bevirkede, at Skaren adsplittedes; man hørte forvirrede Raab, en Lyd som om en Violin blev slaaet mod Steenbroen, man hørte Latter og en høi qvindelig Stemme, der protesterede mod en forestaaende Bortførelse til „Hullet." Og endelig, for at gjøre min Vergrelse fuldstændig, stod min Vært paa

Trappen, ventende paa mig, for, i Anledning af Spektaklerne paa Gangen, at sige mig op.

VI.

Naar Vinden er god, saa seiler jeg bort,
Til Fyen, eller muligt længere fort,
Men vil Du mig noget, saa skriv mig til,
Jeg er Din Broder og svare da vil.

En fire Uger efter at denne Aftenscene fandt Sted, stod jeg en Formiddag med Copien af min Moders Portrait udenfor Arthurs Dør. En ganske ung Maler, B — z, havde afcopieret Billedet og Foretagendet var lykkedes udmærket. Faa Aar efter reiste den talentfulde Kunstner udenlands — Tydskland misundte os ham — han satte Foden over Alperne — hans Hu stod til det blaa Italien, der hvor de opgrave (som Digteren siger) den fjerne Oldtid af Markerne — da døde han og Danmarks Hjerte blev, da hans sidste Mesterstykke kom til hans Fødeland og, hyllet i Flor, ophængtes paa Udstillingen i Kjøbenhavn, deelt mellem Sorg og Beundring.

Jeg lyttede udenfor min Broders Dør, men jeg hørte ingen Menneskestemmer; jeg bankede paa — „kom ind!"

Min Broder sad og læste og ved Siden af ham i Sophaen sad en smuk lille Dreng og skrev.

„Gaa, Georg," sagde Arthur til Drengen, „saa skal jeg læse med Dig i Eftermiddag. Kummerfuldt Arbeide, at være Rygpidsker, Johannes; men jeg faaer det ret godt betalt, det er min Verts Søn. Et lille Glas Vin, eller muligt en Cognac?"

Jeg bedankede mig, men satte mig ned ved Siden af ham. „Jeg er af en anden Anskuelse, end Du," sagde jeg, „angaaende Skole- og Opdragelses-Væsenet, ja, jeg er endog af en saa modsat Mening, at jeg om otte Dage reiser fra Byen, for at blive Huuslærer paa en Herregaard."

Arthur foer op og korsede sig: „Er Du besat? Du, en theologisk Candidat med bedste Charakteer, Eier desuden af tyve tusind Daler, Timelærer i Byens første Skoler, (ja det var nu rigtignok en af de maadeligere Egenskaber), Du vil forlade Kjøbenhavn, den muntre Hovedstad, for at —"

Her bankede det paa Døren, Arthurs Ansigt formørkedes, men opklaredes strax, da han saae, hvem det var.

Den Indkommende var en høi Mand i blaa Chenille; han havde noget galt ved Øinene paa Grund af at han engang i Dyrehaven — thi han var kommen hertil som Markskriger — havde fordærvet sit Syn derved, at der ved et Kunststykke sprang ham noget Krudt i Ansigtet.

„Ah," raabte min Broder, idet han kjælent lagde Hovedet ned paa den ene Skulder og sødtsmilende truede ad den, maaskee ubehagelige, Gjæst med Pegefingeren: „det er ikke smukt handlet af Dem, Hr. G —! Blot jeg tøver to Dage over Terminen, saa hjemsøger De mig strax. Men kan da ikke et Menneske have Forfald? See her, Utaknemmelige, her er en Liste over alle mine Creditorer, nei, see blot, siger jeg. Hvem staaer øverst? Hr. Skrædermester G —. De skal først og fremmest betales; min Ære tilsiger mig, at det er min Pligt — De har jo givet mig Credit, skjøndt De vidste, at jeg var erklæret umyndig. Ja, De kan troe, at jeg havde Ubehageligheder med ham, der staaer antegnet som Nr. Elleve. Han vilde være Nr. Eet, Kanaillen, men jeg svarede: nei, min ærlige Skrædermester, Hr. G —, skal være Nr. Eet. Spørg min Broder ad, ja, det er min Hr. Broder, der sidder, han kan være mit Vidne til at jeg skjændtes meget længe med det fordømte Nummer Elleve — en trodsig Karl. Forresten, min gode Hr. G —, saa benyttede

jeg samme Leilighed til paa det kraftigste at anbefale Dem til min Broder, aah, det er en ganske anden Mand, end jeg. Jeg er bleg og skrantende, som en Hvidroe, han er sund og rød, som en Rødbede — Alt en Følge af den forskjellige Levemaade. Ogsaa lovede han, at han skulde lade sye en Sommerfrakke hos Dem. Kan jeg da gjøre meer for Dem, min kjære, gode Hr. G — ?"

Under denne lange Tale saae jeg, at Arthur ideligen gjorde nogle for Skrædderen skjulte Haandbevægelser hen til Hunden og Dyret forstod fuldkomment de fine Vink. Knurrende luskede den omkring Skrædderen, biæffede og fremviste af og til et udmærket Tandsystem; ikke heller var Hr. G — en rolig Tilskuer, men retirerede langsomt hen imod Døren.

„Slem Hund," talte Hr. G — med sin tydske Dialekt, „aha, Lieutenanten ingen Penge endnu? still Hund! ja ja, faaer vente til de kommer — ruhig, mein Hund, bin guter Freund — min Herr vil hae en Sommerfrack, jeg kjender godt Hr. Canditaten af Ramen — ah den Hund, den Hund — naar maa jeg høre op hos Hr. Lieutenanten, næste Uge? binnen fjorten Dage? ach, es kommt ein Wechsel heute!"

Min Broder lovede Manden sine Penge med det allerførste og Hr. G — ilede udaf Værelset, idet han kastede skye Blik hen paa Hunden.

„Saaledes maa man fægte sig gjennem Verden," raabte Arthur leende, da Manden vel var borte; og han viste mig da en ti elleve forskjellige Lister, hvor Creditorernes Navne stode paa hver især i en forskjellig Orden.

Men jeg var ikke stemt til Latter. „Arthur!" tog jeg til Orde, „Du er i Pengeforlegenhed, henvend Dig til Din Broder, Intet er rimeligere. Følg hjem med mig, Du skal faae saa mange Obligationer, som Du vil."

„Bryd Dig aldrig om slige," svarede han endnu muntrere, „men lad mig om den Ting. Jeg er nu eengang saaledes vant til denne Kræven, at jeg ikke kan undvære den. Ligesom jeg nu eengang er vant til at sove, spise, gaae opreist, læse Bøger, saaledes er jeg ogsaa vant til at have Gjæld, og Pengeforlegenhed er for mig blevet til en af Livets første Fornødenheder. Aanden er altid i Bevægelse, jeg har ingen Ro, men er nødt til at speculere, at see mig om efter Udveie, at gruble efter Undskyldninger. Naar jeg gaaer ud fra, at Hvile, at Dødsstilhed, at Tilintetgjørelsen ere de værste Onder, den sørgeligste Tilstand, saa maa jeg elske den Tankevækkende, oplivende, stimulerende Gjæld, som et virkeligt Gode; den tvinger mig til at tænke, den pirrer de slappede Aandsevner, jeg lever et potentieret Liv og dette Sidste er mig saa meget vigtigere, som jeg — snart kommer til at forlade Livet."

Dette Sidste sagde han med dæmpet Stemme og en dunkel Rødme foer over hans blege Kinder; Taarerne traadte mig i Øiet. Skal jeg miste øieblikligen, tænkte jeg ved mig selv, hvad jeg saa nyligen fandt, og skal jeg strax igien vorde en frændeløs Stakkel? Skal han, som nu staaer for mig i ungdommelig Munterhed, saa tidligt gaae den Vei, som ellers naturligst kun betrædes af Oldingen? Ligger der muligt over hans uskyldige Hoved en Forbandelse fra Havets Dybder, en Forbandelse, som egentlig nærmest burde have ramt hans Fader? — Jeg afbrødes ved hans Tiltale:

„Seer Du denne unaturlige Rødme, Johannes?" sagde han muntert, idet han pegede paa sin Kind, „troer Du det er Sundhed? det er det ei. Har Du ikke seet om Foraaret, naar Valdbyerne bringe det første Græssmør tiltorvs, at dette Smør er saa overraskende gult? troer Du denne Farve er naturlig? det er Gurgemeie, det er Unatur, og saaledes er ogsaa det Røde paa min Kind. Det er mit Bryst, Johannes, som er daarligt."

„Er det saaledes fat," afbrød jeg ham hastigt, „saa skal Du reise øieblikligen, til Frankrig, til Italien; maaskee kan Du komme Dig i det varmere Strøg, og Penge skal Du faae hos mig."

„Tak for dit Tilbud," svarede han, „men ogsaa det maae jeg afslaae. Mig hjælper ikke meer Forandring af Opholdssted og Skiften af Klima. Døe skal jeg for-

modentlig snart og saa vil jeg dee her, omringet af mine Venner. Men Guds Død, er det ikke Mandag idag? havde jeg ikke nær glemt det Allervigtigste!" og med hurtige Skridt gik han udaf Døren og jeg hørte ham raabe paa: Claus!

Jeg hørte en Mumlen udenfor paa Gangen; jeg hørte min Broder gjentagne Gange nævne nogle Talstørrelser — endeligen kom han tilbage ind i sin Stue.

„Hør mig," sagde han særdeles venligt og indsmigrende, „Du er meer end min Broder, thi Du er min — Ven. Jeg har ikke været istand til, fra Begyndelsen af, at kunne vælge Dig til min Broder, men nu er jeg voren, myndig, (skjøndt i juridisk Betydning umyndig) og med fuldmodent Overlæg udkaarer jeg Dig til min Ven — jeg lægger Meer i det Ord: Ven, end i Ordet: Broder; thi Forholdet Broderskab bestemte Gud, men jeg, jeg selv, udseer mig mine Venner: jeg skaber mit Venskab."

Jeg forundredes høiligen over denne Introduction, men nøiedes med at forsikkre ham om at jeg ikke alene følte mig smigret, men ubeskriveligt lykkelig over at hans Valg var faldet paa mig.

„Jeg seer paa dine Ansigtstræk," vedblev han leende, „at Du forundrer Dig over, at jeg sætter saa liden Priis paa Slægtskab, men tilgiv: jeg har mine Grunde. Jeg veed, at Du kommer til vor fælles Quasi-Tante, Ge-

neralinde B —, men Du veed maaskee ikke, at jeg i de senere Aar ikke er kommen der alene for din Skyld, reent ud sagt, blot fordi jeg skyede dit Selskab. Generalinden følte sig piqueret over denne „Mangel paa Opmærksomhed" og behagede at revanchere sig paa det eclatanteste. Hun fik at høre, at jeg — uden at ændse om hvad hun saaledes havde hørt af sine Sladdersøstre, var sandt eller usandt, — søgte min Afsked og at jeg, som man siger, søgte offentlige Steder; øieblikligen udspreder hun det Rygte, at jeg i tre Maaneder ikke har gjort andet, end spille Kort i „tre Ruller" og i „blaa Stud", Steder, som Du vistnok veed, hvor kun Avlskarle og Melkekudske søge deres kortvarende Tidsfordriv, og dog" — her foer der Lyn ud af Arthurs Øine — „dog forsikrer jeg Dig, at jeg i den nævnte Tid af de tre Maaneder havde været paa Opmaaling i Jylland, mange, mange Miil fra hendes Naades ubehagelige Nærhed."

„Jeg kan ikke nægte," sagde jeg, da han saae mig stivt i Øinene, „at hun ogsaa har fortalt mig det."

„Seer Du, Johannes!" raabte han fnysende, „det er Familieskab: at være den Første til at anklage, den Sidste til at forsvare den stakkels Slægtning og at være bagefter den Sidste til at række en hjælpende Haand til Frænden, hvis han har snublet, o, det er altsammen det nære Familieskab! — — Dog det var ikke det, hvorom vi skulde tale. Du vil reise? hvorhen?"

Jeg nævnte ham Herregaarden i Jylland samt Proprietairens Navn; han studsede: „derhen?" raabte han, medens en usædvanlig Glands spillede i hans Øine, „reiser Du derhen? — — — jeg har selv reist derigjennem — men det var om Natten — Johannes, hør, dersom Du —"

I det samme Øieblik bankedes der paa Døren og en Soldat traadte ind med en Seddel i Haanden.

„Naa, Claus," spurgte min Broder, „der var da Intet iveien?"

„Jo," svarte Claus, „der var det i Veien, at Herren ikke havde løst den sidste Seddel, hvisaarsag Collecteuren ikke vilde skrive denne af."

„Saa maa Du lægge Pengene ud," raabte Arthur bistert.

„Jeg eier Kronedød kun ser Skilling," lød det veemodige Svar, „men jeg har faaet et Par Ridestøvler af Herren, dem vil jeg sætte i Pant hos Collecteuren."

„Dumt Sludder," raabte min Broder, „den gamle usgraae Collecteur har jo Podagra."

Her afbrød jeg Samtalen ved at række Arthur min Brevtaske og tilbyde ham at tage hvad han lystede. Han aabnede den hurtigt og foer høit i Veiret med alle Overraskelsens Fagter: „Himmel," raabte han, „hvilket Syn! kom, Claus, og see med. Tierter, Femmere, og, Gud tilgive mig alle mine Synder, to Hundreder.

Betragt især det sidste, det vil vare længe inden dit Die vil falde paa noget lignende. Der er en Tiert, løb til Collecteuren, og — saa kunde Du gjerne tage en Bouteille Petit Bourgogne med paa Veien. En Mark gives Dig for din Uleilighed." Og Karlen løb som om han havde havt en Bremse til Forfølger.

Jeg var imidlertid gaaet hen til Vinduet og havde anstillet høist sørgmodige Betragtninger over Arthurs Adfærd. Da jeg tilbød ham Penge til at betale sin Gjæld med, afslog han dem; da jeg tilbød ham dem, for muligt derved at frelse sit Liv, sagde han ligeledes nei; men nu modtog han dem, og hvortil? til en Flaske Viin og en Lotterieseddel!

Da jeg vendte mig om, stod han og betragtede Portraitet, som jeg havde medbragt til ham. „Veltruffet!" raabte han, idet han hængte Billedet ved Siden af vor Faders, „herligt afcopieret! skjønne Moder, saaledes tænker jeg mig Dig, og jeg haaber, naar jeg om en føie Stund skal møde Dig i bedre Egne, da at see Dig, saa smuk, saa livsfrodig, som Du viser Dig her for mig fra det stive Lærred. I Livet adskjendrede Du Dig fra ham, hvem Du nu i Døden fredeligt hænger ved Siden af; o Johannes, troer Du virkeligt, at Rygtet sagde Sandhed, dengang det fortalte, at han, som hænger der paa Væggen og hvis melancholske Træk tyde paa et godmodigt Sindelag, en sværmerisk Aand og et

— jeg kunde næsten sige — qvindeligt Hjerte, han, hvis blide Egenskaber staae nedarvede udpræget i dit fromme Ansigt, sig mig, troer Du virkeligt, at han har kunnet været istand til, trods alle menneskelige Følelser, at styrte sin første Kone ud i Havet? raaber virkeligt Bølgen op til Landjorden, hvor hans lille Grav er, og beretter den hans Brøde? O, hvad er dog denne menneskelige Natur, naar endogsaa h a n har kunnet falde! Tie stille! han selv har betroet mig det Hele — og fra det Øieblik af syntes Verden mig mørk og ubehagelig, fra det Minut sørgede jeg over Menneskeheden, fra hiint bedrøvelige Secund søgte jeg at drukne mine mørke Grublerier i —" her bankede Claus paa Døren — „et Ocean af Cognac, en Himmel af Rødviin."

Troligt overleverede Claus sin Herre Lotterieseddelen, men endnu mere behændigt skjænkede han Viin i Glassene, og forglemte ikke at fylde eet til sig selv.

„Drik, Johannes," sagde min Broder til mig, „og Du Claus, skjænk et fjerde Glas til min Moder. — Hør, jeg lider ikke, at den christelige Religion adskiller Livet saaledes fra Døden, at der ikke fra os gaaer nogen Vei til, at der ikke for os gives nogen Berørelse med Urnen, undtagen gjennem et m ø r k t og tvivlsomt Taageflor. Hvorfor tænke stedse m e d K u m m e r paa vore Kjære? nei, Johannes, anderledes tænkte de Gamle: de Døde deeltoge i de Levendes Gjæstebud, Timeglasset

stod ved Siden af Bægeret, og Oldtiden havde sine Libationer! Modtag, søde Moder, det første Glas Viin af denne Flaske — din Arthur mener Dig det godt!" og han kastede et Glas Viin paa Gulvet, medens han med den anden Haand vinkede til Karlen, at han skulde gaae. Paa hans vaade Blik kunde jeg see, at han med Andagt mindedes den Afsjælede — men om Taaren hidrørte fra ungdommeligt Sværmeri eller om den bevirkedes af en stærk Nerveopkkelse, om Christus stod afpræget i hans Ansigt eller om det var Bacchus — det kunde jeg ikke med Vished bestemme.

Jeg vovede i dette Øieblik at gribe hans Haand og med broderlig Ømhed at bebreide ham den Ringeagt, han udviste mod sit Helbred og sit Legeme; jeg bemærkede, at det Selskab, han til dagligdags søgte, just ikke var det meest passende, men herom vilde han Intet høre.

„Tag Dig iagt med mig," sagde han alvorligt, „hvis Du ønsker, at vort Venskab skal have nogen Bestandighed. Søg aldrig at indskrænke min Frihed og beed mig ingensinde om at forandre min Levemaade. Husk paa, at jeg som Republikaner af Principer, sætter min personlige Uafhængighed over alt Andet i Verden. Den militære Disciplin mishagede mig og jeg søgte min Afsked; vil En af mine Venner hovmesterere mig, saa ophører han at være min Ven; det, at Ingen i hele Ver-

den kan sige til mig: did skal Du gaae! eller: her skal Du forblive — det er Hjertet i al min Glæde. Hvad Tegnèr saa smukt siger ihenseende til den politiske Frihed, der hvor han tiltaler Historiens Muse:

„Gudinna! Folkens öden
du skrifver. På vår lott
skrif farorna, skrif döden,
men skrif ej träldom blott.“

det overfører jeg ogsaa paa de selskabelige Forhold.

Det forekom mig, som om han fra dette Øieblik var koldere mod mig, end fra Begyndelsen af mit Besøg og da jeg gik over til at tale om min nærforestaaende Afreise, lyttede han vel til med spændt Opmærksomhed og spurgte mig nøie ud om jeg kjendte noget til Folkene i den Egn af Jylland, men han tilkjendegav ikke den ringeste Sorg over Skilsmissen.

Da jeg vilde gaae, standsede han mig pludselig i Døren: „kom tilbage,“ sagde han, „jeg vil endnu sige Dig noget. Du maa vist have lagt Mærke til, at en stor Deel unge Mennesker netop i deres meest blomstrende Periode meest plages af en Anelse om en nærforestaaende Død. Jeg tilstaaer, at jeg, om med Grund eller ikke, frygter for en brat og tidlig Opløsning. Lov mig, hvis det indtræffer, hvad jeg sigter til, lov mig da, at Du vil antage Dig det, som elsker mig meest paa Jorden, det, ved hvilket mit Hjerte har hængt med sin friskeste Kjær-

lighed — Du vil lee, det et min Hund, min Murat. Hvad Hoffmanns Kat var for ham, har denne Hund været for mig. Mindes, at den store Byron i Haven ved Newstead-Abbediet reiste et Marmormonument for sin døde New-Foundlandske Dogge og skrev i Indskriften, „at han kun havde havt een Ven og her laae han." Vær god imod den for min Skyld og saa Farvel!"

Han sagde dette med dyb Følelse og intet letsindigt Smiil var at see i hans Ansigt. Dengang han levede, anede jeg ikke, hvilket godt Hjerte han besad; men, som det altid gaaer: „der Tod hat eine reinigende Kraft". Saaledes gaaer man mangen Gang i Sommerens Tid langs Hække og Buskatser og aner ikke, at en lille Fugl har sin Rede inde imellem Løvet; men om Efteraaret, naar Nordenvinden hvirvler Bladene fra Busken, da først kan man see Reden imellem de nøgne Grene og da opdager man først, at der har boet en bevinget Sanger. — I dette Øieblik ligger det mægtige Dyr henne ved Kakkelovnen og sover, men — jeg har holdt det Løfte, som jeg gav min Broder. — —

Dagen efterat jeg havde besøgt Arthur, sendte jeg ham et Brev, hvori jeg bønfaldt ham om at modtage indesluttede kongelige Obligation paa tusinde Daler; derhos opfordrede jeg ham til aabenhjertigen at meddele mig, om han trængte til Mere, i hvilket Tilfælde min Formue stod aldeles til hans Raadighed. Men min

Karl vendte tilbage til mig med Obligationen og med en Indbydelse fra min Broder til at — ja jeg gider ikke engang opskrive den yderst uhøflige Invitation.

Jeg saae nu, at der Intet var at gjøre i den Sag og jeg reiste da fra Kjøbenhavn.

VII.

Lyngen blomstrer nu saa lyserød
Og bedækker heelt den jydske Hede;
Skriget, som saa sælsomt lød,
Kom nok fra en Urfugls Rede.
Ikke langt fra Heden staaer
Eensomt bygt en Præstegaard;
Blaabærbuske danne Gjærdet,
Haven trives Aar for Aar,
Skjøndt dens Muld kun slet har været.
Hun, som hist paa Bakken staaer,
Pigen med de lyse Haar,
Hun, som sjeldent eier Spøg og Latter —
Det er Præstens unge Datter.

Veed Du hvad har gjort saa tankefuld
Denne fordum overgivne Pige?
Hvorfor bort fra Verdens Muld
Stirrer hun mod Himmerige?
Har hun mistet Mo'er og Fa'er
Eller mon en Sygdom har
Bleget disse skjønne Kinder?
Nei, men Hjertet gjemmer Ar,
Sjælen gjemmer bittre Minder.
Kom og sæt Dig, da jeg skal
Med veemodigt Tonefald
Fra min Lyre, Dig forblommet sige
Rygtet om den stakkels Pige.

Og jeg var da endeligt kommen til Jylland, til den Proprietair, hvis Børn jeg skulde underwise, og jeg betragtede nysgjerrigt mine Omgivelser, for at udfinde Forskjellen mellem Jyden og Sjellænderen. Vidt

strækker sig Ahlheden med sine blegrøde Lyngplanter og bedækker de øverste Toppe af den underjordiske, langstrakte Bjergryg, der i Løndom forbinder de tydske Bjerge med Kjølen og Dovre. Og dette tyktes mig, at jeg kunde mærke paa hele Folkefærdet: Jyden er virkelig en Bjergbeboer, større og stærkere, end den spinkle Sjellænder, med langt friere Anskuelser og begavet med en livligere Sands for Uafhængighed. Men atter er der een stor Forskjel paa Jyden og andre Bjergfolk, som Skotlænderen og Normanden, det er den, at der ikke hos den Første hersker saamegen Overtro, som hos de tvende Andre: Jyden, der om Natten eensomt rider over Ahlheden, hører ikke Dværgene i de underjordiske Bjerge at pikke med Hammeren paa Ambolten og smedde Kroner til Kongen; kommer der en Lyd af Nattevinden for hans Øre og den ligner Klangen af raslende Metalstykker, da tænker han enten: det er kun Blæsten, der hviner! eller: det er Gud Mammon, som tæller sine Specier; — thi Jyden kjender fuldtvel Pengenes Kraft og Værdi. — —

Proprietair Thyesen havde først for et Aar siden kjøbt den Herregaard, han nu beboede; han havde før været Forpagter, men en riig Onkels Død og det deraf flydende betydelige Arvefald satte Thyesen istand til at gjøre sig til sin egen Mand og kjøbe dette Jordegods. Han var en godmodig Mand, noget opfarende, men

let at forsone. Han stod just i Gaarden, da jeg kom kjørende, og han ilede da øieblikligen hen til mig og bad mig om jeg ikke, før jeg gik ind i Huset, vilde følge lidt med ham ned i Haven.

„Jeg maa," begyndte han, da vi spadserede langs med Blomsterrabatterne, „før De indtræder i min Familie, meddele Dem nogle Oplysninger om dens Medlemmer. Jeg selv er en Forpagterson og har først for ikke længesiden kjøbt denne Eiendom, da jeg arvede min Onkel; før var jeg fattig, meget fattig. De kan altsaa begribe, at jeg ikke har nydt nogen fortrinlig Opdragelse, men snarere er bleven opfødt som en slet og ret Bondeson. Da jeg som Forpagter levede i særdeles trange Kaar, kunde jeg heller ikke give mine Børn nogen Huuslærer; de ere derfor meget uvidende, dog troer jeg, at Hjertet paa dem sidder paa det rette Sted. Nu først seer jeg mig istand til at skjænke dem en bedre Opdragelse, blot det ikke er for sildigt: de ere Alle vorne, ja min ældste Datter er forlovet. Den største af mine Sønner, Halvor, har desværre alt, ifølge sit tidligere Levnet, tabt al Sands for hvad man kalder Lærdom, ham faaer De neppe Bugt med, men de Andre ere ikke saa vilde og raae, som han. Vær da inderligt velkommen og bevirk, at ikke mine Børn skulle, som deres Fader, i de ældre Aar tungt savne, at de Intet have lært."

Han trykkede min Haand og vi gik nu op i Dagligstuen, jeg i temmelig mørke Tanker over det, at jeg skulde have med lutter Vorne at bestille og iblandt disse med en saa formidabel Person, som Halvor.

I Stuen var der tre vorne Piger og et ungt Menneske paa atten Aar med et særdeles godmodigt Ansigt; alle Fire kom mig imøde og rakte mig venligt Haanden. En stor Steenmasse, en heel Række St. Gotthardere, faldt fra mit Hjerte; thi Halvor saae sletikke slem ud. Men ak, kun korte ere de jordiske Glæder! jeg var næsten grædefærdig, da jeg hørte den gamle Thyesen spørge: hvor er Halvor? og Svaret lød: i Skoven paa Jagt. — Ak, ak, dette var altsaa hans yngre Broder, Christian.

Men Konen i Huset? eller var der maaskee ingen? jo saamænd var der saa og jeg gjennemskuede saare hurtigt hendes Charakteer. Hun var herskesyg og hun var bleven stolt siden Arven faldt; jeg lagde ogsaa Mærke til en betydelig Gjerrighed og en stor Ugeneerthed med at lægge sine Meninger for Dagen (paa begge Dele forefaldt et stærkt Exempel ved Middagsbordet). Hun bar Levningerne af en sjelden Skjønhed, men hun var, hvad man kalder, meget „sluset". Sin Mand cujoneerte hun, men Halvor frygtede hun; Halvor var den egentlige Herre i Huset. Mig modtog hun meget venligt og i det Hele bøde Alle mig en høflig, ja næsten

hjertelig Velkomst. Man bød mig Frokost; jeg satte mig ned. Et Øieblik efter foer Havedøren op og ti eller tolv Hunde: Mynder, Dachshunde, Vandhunde, Hønsehunde, Mopser og Spidser kom da pludseligt tilsyne, omringede mig og hilsede mig med en utaalelig Gjøen; alle vare de Forløbere, der skulde melde, at Sjeur Halvor agtede at aflægge en Visit oppe i Stuen, hvor forresten hans mangelunde Forretninger i Stald, Svinesti, Skov, Mose, Hønsegaard, Kornloft og Hakkelsekiste, kun sjældent tillode ham at opholde sig udenfor Spisetiderne.

Og ind treen da Sjeur Halvor „med Støvler og Sporer". Han var iført en grøn Kalmuks Frakke med russisk Skind paa Kraven og om Haandleddene; om Brystet var der slynget en Hundepidsk, medens Krudthorn og Hagelpung zürligt hang ved Hoften. Skjøndt hans Reusserstøvler naaede høit op paa Laarene, vare dog de uhyre Uldstrømper, som sadde udenpaa Benklæderne, løbne et godt Stykke fra Støvlerne, thi de vare trukne op ligetil Maven og øverst paa hver af dem var der indsyet med rød Silke et mægtigt H. T., klart antydende, at de vare Halvor Thyesens Strømper og Ingen Andens. Hans Ansigt var lidt gulagtigt, Næsen gik opad, som om den vilde flyve til Menneskets egentlige bedre Hjem; Øinene vare graablaae og Haarene lyse, hvilken sidste Egenskab jeg imidlertid først opdagede,

et godt Qvarteer efter at han var kommen ind i Stuen, thi saalænge beholdt han sin lodne Hue paa Hovedet, trukket ned ligetil Ørerne.

„Hold Kjæft, Hunde!" raabte han og sparkede med det samme til en lille Rottehund, saa at den foer hen i Skjødet paa hans forskrækkede Søster, „er det den lærde Mand fra Kjøbenhavn? god Morgen og velkommen til-huse. Sophie, giv mig Gaffel og Kniv, jeg er sulten. Med Forlov! er det Dyresteg?" her satte han sig paa en Stol og tog med Fingrene en uhyre Bid Steeg fra Fadet. „Ja, det er, o skynd Dig saa, Sophie, naa det er godt."

Og med en Ulvs Glubskhed kilede han nu løs paa Fadene; det ene Stykke Kjød forsvandt efter det andet, den ene Aborre efter den anden, og ikke talte han, ikke saae han sig om, ikke snød han sin Næse engang, skjøndt den trængte dertil — nei, Bugens Tillokkelser ændsede han kun, han var totus in illo. Eet eneste, hvad han gav sig Tid til, var, efterhaanden som den nedkomne Proviant udvidede Maven, da at knappe Frakken op, derpaa Kjolen, der sad indenfor, sluttelig Vesten, og, oprigtigt talt, sad jeg i den dødeligste Angst for at han paa Bequemmelighedens Vegne endelig ogsaa vilde op-knappe sine Beenklæder. Efter fuldendt Maaltid sam-lede han alle Been (og han havde alene paa sin Tallerken et fuldstændigt Skelet af en And) paa et Fad og kastede

dem derpaa midt ud paa Gulvet, hvor der da udviklede sig en haardnakket og blodig Kamp mellem alle Hundene, hvilken Kamp imidlertid Halvor, efter en fem Minutters glade Beskuen, endte derved, at han listigen trak en af de gigantiske Vandstøvler af og kastede den mellem Hundene, ligesom Jupiter fordum slængte Træklodsen ned iblandt Frøerne. Stor blev Forskrækkelsen blandt de Firbenede, og en Mops var saa uheldig i sin Forvirring at flygte ind i selve Støvlen, hvor den kom til at sidde fast og hvorfra den, til Halvors ubeskrivelige Moro, udsendte de meest klagende Toner.

Efterat han havde renset sine Tænder og henstrakt sine Been i al Magelighed, begyndte han at tale, ikke til nogen bestemt Person, men til alle de Tilstedeværende, overbeviist om, at hans Beretning umuligt kunde andet end interessere Enhver: „en uheldig Jagt idag! jeg saae Blomsten af en Hare ude i Kaalhaven — men Fanden tog ved den. Mikkel med den stinkende Lunte løb væk fra mig i den lange Grøft. Jeg skjød forbi et Bæst af en Krage og i Fortvivlelse fyrede jeg Bøssen af paa denne foragtelige Skabning, som jeg langt hellere vilde havt levende." (Jeg forstod dengang ikke denne Tale; først senere fik jeg at vide, at Harens Hale i Jægersproget hedder Blomst, Rævens derimod Lunte). Derpaa rodede han i den uhyre Sidelomme i Frakken og kastede Fuglen med Foragt hen i Skjødet paa mig; noget

stødt over denne Adfærd tog jeg Fuglen op, besaae den og sagde: „det er jo en Flagspætte!"

En glad Forbauselse afspeilede sig i Halvors Ansigt: hans Øine glindsede og Braknæsen heisedes endmere i Veiret, ligerviis som en Soldats Arm, der hæver sig op til Chacoten for at bevise en forbigaaende Officier sin Ærefrygt. „Hvad Fanden!" raabte han og rakte mig venligt og med en Slags Ærbødighed Haanden, „kjender Hr. Doktoren til Fugle?"

Jeg forsikkrede ham, at jeg var en stor Amateur, og at jeg i Kjøbenhavn havde havt en Voliere og en flyvende Hæk; endvidere bemærkede jeg høfligt, at jeg havde adskillige illuminerede Kobbere og mange Værker, som henhørte til det naturhistoriske Fag og — at det Altsammen stod til hans frie Afbenyttelse, naar det blev udpakket.

„Ja Guds Død og Pine!" raabte han og sprang i Veiret, „Sophie! rend og hent mine Tøfler! Kjære Doktor, De maa strax op med mig og see mine Fugle — ak, min Ravn er saa syg! for Fanden, hvor kunde jeg troe, at en lærd Mand bekymrede sig om Flagspætter! der er dog nok mere menneskeligt i saadan en Bogorm, end jeg havde forestillet mig." Imidlertid vare Tøflerne komne; han stak kun en af dem paa det Been, der til Forfærdelse for Hundene var blevet berøvet sin Pryd, Vandstøvlen, og dandsede saaledes med een Vandstøvle

og een broderet Tøffel foran mig op paa Loftet, efterfulgt af de tolv Hunde. Paa Veien spurgte han mig, om jeg var en Ven af Hunde: jeg bejaede det og mærkede, at han blev gladere og gladere. „Hør, Doktor," raabte han, „jeg har dresseret mine Hunde fortræffeligt, kan De troe. Har De seet noget Menneske før mig gaae paa Jagt med tolv Hunde, alle af ganske forskjellige Racer? see her Hønsehunden Thor! Thor, iqi! sitze! saadan — seer De, den sidder paa Bagbenene! — pas nu paa Mynden! Snap! iqi, vil hun spadsere! seer De, hun gaaer opreist! — Pas nu paa Mopsen! Muphti, avance! seer De, hvor han kryber paa Bugen. Aa, det er et herligt Syn, at see Dachshunden staae for Beccasiner og see denne ægte fyenske Spids apportere Krikænder. Sommetidsens saa mislykkes det, men saa vanker der Stryg." — Og nu stode vi inde i Værelset, hvor de bevingede Skabninger befandt sig: vel var der ikke saa høit et Loft, som det deres frie Kammerater flyve under, men de havde det dog særdeles comfortable derinde. Smaa Grantræer vare plantede om i Ballier, og der byggede Fuglen fra de canariske Øer sin Rede. Jeg traf i Stuen mange gamle Bekjendter: den brogede Stillits, den vaargrønne Sisgen, Munken og den sjeldne Guul-Pirol, den blommede Drossel og den skye Solsort; Turteldnen kurrede og loe sin høse

Latter, men indespærrede i Bure sadde den næsvise Moskovit og den lille highwayman, Tornskaden.

„Jeg mangler," udbrød han med en raa Latter, „een Fugl endnu."

„Hvilken?" spurgte jeg, „muligt Bogfinken eller den grønne Vipstiert?"

„Nei, dem meente jeg just ikke," svarede han, bestandigt tolpermæssigt leende, „nei, jeg meente den skjønne Sidensvands; det er en smuk Fugl, men meget skidenfærdig. Imidlertid har jeg et ret godt Erstatnings-Exemplar nede i Stuen — i min Moder!" — Jeg tilkastede ham et vredt Blik, men maatte senere indrømme, at Lignelsen var træffende.

Vi gik fra Fuglecolonien ned i Stalden, hvor Halvor, efterat have trukket en Haarsime gjennem Brystet paa en lungesyg Hoppe og efterat have paa den behageligste Maade af Verden bibragt en skrantende Ko en velgjørende Klysteer, beordrede to Heste opsadlede, for at vi i Fælledskab skulde besee Omegnen. Og saameget havde da min Veiviser paa denne Tour at bestille med at inspicere en Flok Grøftgravere, der arbeidede under en duelig Ladefogeds Opsyn, (han slog en deilig Stok), med mundtligt at irettesætte en Huusmand der tækkede sit Huus paa en Maade, der ikke fandt Behag i den unge Herremands Øine, og med korporligt at revse en Røgter, der søgte efter et bortløbet Faar, — at vi først

kom hjem, da Gongonen antydede, at Halvor Thyesens kjæreste Time paa Dagen, Middagsstunden nemlig, nu endelig var indtruffen.

Ved Bordet saae jeg da for første Gang min tilkommende Madmoder. Hun var endnu, skjøndt Moder til fem Børn, virkeligen smuk; mig betragtede hun med Velvillie; enten det nu var, fordi jeg var en Laudabilist med tyve tusind Daler (rigtignok et sjeldent Phænomen i Danmark), eller fordi jeg havde et ret tækkeligt Udvortes, det kan jeg ikke bestemme. Hvad det sidste angaaer, maa jeg imidlertid bemærke, at, skjøndt Andre have fundet, at jeg havde et smukt, skjøndt noget melancholsk Ansigt med sorte Øine, mørke Øienbryn og en anstændig Bakkenbart, maa jeg dog tilstaae, at jeg har fundet langt smukkere Ansigter blandt Underofficererne ved Garden tilfods.

Som Mørket ved Skabelsen uden Ophold forsvandt, da Jehova raabte: vorde Lys! (Haydn har malet det i sine Toner), saaledes tilintetgjordes hver Grødklump og hvert Kjødstykke paa Halvors Tallerkener, saa at de i et Nu bleve ganske hvide; og ikke afbrødes hans ødelæggende Virksomhed, før hans Moder henvendte sin Tale til mig med følgende Ord: „min gode Hr. Harring! jeg anseer Dem allerede som et Lem af Familien og beder Dem derfor at dømme imellem mig og min Mand angaaende en Familiesag og det er denne: min

ældste Datter Sophie er forlovet med Tiendecommissair R—, en meget velhavende Mand, som agter til Julen i dette Aar at holde Bryllup. Nu faaer Enhver af vore Døttre firsindstyve Daler til at klæde sig for om Aaret; men jeg paastaaer, at Hr. R— nu skal betale Sophie de firsindstyve Daler, og at min Mand ikke længer skal give hende dem; jeg betragter Forlovelse og Ægteskab som een og samme Ting; den som ikke kan gifte sig, skal heller ikke forlove sig — men den tosede Pige, hun generer sig for at sige det til Hr R—. Det er just ikke for de firsindstyve Dalers Skyld — thi Penge har vi jo nok af....."

Her foer Halvor op: „hvad er det for noget Sludder, Mutter? Er Forlovelse og Ægteskab eet og det samme? jo, det vilde være pænt, om Sophie og Commissairen sagde det samme og lavede en Rede fuld af Unger og Commissairen derpaa gav hende en god Dag. Nei, Du skal ikke græde, Sophie. Vil Fa'er ikke betale Dig dine Lommeskillinger, saa vil jeg min Salighed gjøre det. Sikke noget! Sophie, min Tøs, bring mig Kaffeen ned i Stalden, jeg skal see om den syge Ko — Du har altid været en god Pige. Farvel, Doktor, husk paa Billederne."

Og dermed reiste han sig vredt og gik til Døren, men da han kom til den, erindrede han, at han endnu paa sin Tallerken havde levnet et fedt Stykke Peber-

rodskjød — det fristede ham — han vendte tilbage, stak Klumpen i Munden, nedsvælgede to store Glas Øl og gik derpaa gravitetisk, fløitende ad alle Hundene, udaf Stuen. Jeg anbefalede mig strax efter Maaltidet og gik op paa mit Værelse, hvor jeg udpakkede mine Bøger og indrettede mig paa det bequemmeligste.

Men nu kan jeg tydeligt indsee, at jeg ikke længere tør opsætte at levere Halvor Thyesens Charakteristik og den lyder da som følger:

Halvor Thyesens Kundskaber som Dyrelæge tør vel efter de tvende omtalte Kjendsgjerninger med Hoppen og Koen neppe bestrides. Hvad hans Legeme angik, da „førte han en overmaade god Person," havde brede Skuldre og en betydelig Armkraft. Sin venstre Haand havde han brukket i sit attende Aar, da han stak de fem Fingre ned i fem Soldatergeværer og vilde paa eengang løfte dem alle op i stiv Arm. Som Dreng havde han skudt Spurver med Flitsbue, nu skjød han Svaner med Riffel. Han vidste, at naar Svinet løb med en Halmvisk i Munden, for dermed at berede sig et Leie, da var det et sikkert Forvarsel paa Uveir; ingenlunde var han uvidende om, at naar Frøerne begynde at qvække om Foraaret, da er det Tid at saae Havre, men naar Slaaentornen springer ud, da skal Kornet i Jorden; heller ikke, kjære Læser, maa Du troe, at han ikke vidste, at Lærken skal tie saalænge efter Kyndelmisse, som den

synger før, og at vi faae en streng Vinter, naar Rønnen bærer overflødig Frugt. Godt vidste han Beskeed om, at naar Hunden æder Græs eller Ræven gjøer stærkt eller Kragerne om Efteraaret flokke sig i store Forsamlinger paa Marken, da er det en Forbetydning paa ondt Veirligt. Prægtigt vidste han at fortælle, hvorledes tør Marts, vaad April og kold Mai skal fylde Husene med Sæd; klart vidste han at berette, at naar Engene røg og dampede, da „rørte Mosekjerlingen sin Aftengrød," og da vilde den næste Dag blive heed. Endvidere var han klogtig paa himmelske Affairer: stod Regnbuen ned i Sønder, da betyder det Regn; staaer den i Nord, da betyder det tørt Veir; endeligen har han ofte forsikkret mig, at jeg aldrig skulde see Kukkeren og Syvstjernen sammen*). Han hengav sig hjertensgjerne til Bugens Forlystelser, men desto sjeldnere til Læsning, undtagen Bogen angik Agerdyrkning, Jagt, Fuglefangst eller Uglspil og Holger Danske. Naar hans Aand tog sin høieste Flugt og han var allermeest romantisk stemt, da ønskede han sig tilbage ind i Riddertiden, han gottede sig ved Tanken om Tourneringer, hvor man med Sværdet hug en vældig Modstander midtover, og han vederqvægede sit Sind ved at tænke paa „Skalledrik-

*) See Junges nordsjellandske Landalmues Characteer, Skikke, Meninger og Sprog. Kjøbenhavn 1798.

ning." Han drak aldrig Brændevin og følte sig smigret ved at jeg, den lærde Mand, heller ikke gjorde det. Han var særdeles voldsom i sine Bevægelser og skal endog, i Anledning af at hans Fader vilde afskedige en tækkelig Malkepige, have brugt Uqvemsord mod Paterfamilias; ogsaa vare næsten alle hans tolv Hunde Invalider, saaledes havde han i sine ustyrlige Øieblik revset dem: Snap haltede paa det ene Forbeen, Thor havde kun eet Øre, Spids havde en knækket Hale og Muphti var castreret. For Bøger og lærde Mænd havde han en betydelig Aversion, men han elskede Naturen, dog selv uden at ane denne sin Kjærlighed; først naar man gjorde ham opmærksom paa en eller anden Skjønhed, først da fattede og tilegnede han sig den, og han var da yderst taknemmelig imod den Mand, der havde viist ham den. Blandt alle lærde Mænd (han kaldte dem tilhobe: Doctores) nøde især Theologerne hans ubetingede Foragt: han kaldte dem simpelthen Hyklere, og jeg erhvervede mig først hans fuldkomne Tillid, da han erfoer, at jeg med Liv og Sjæl hyldede den christelige Moral, men at jeg ikke troede blindthen paa de mirakuløse Forziringer. Og nu, min kjære Halvor Thyesen! skulde Du af en Hændelse, eller maaskee af Velvillie for mig, værdiges at kaste et Blik paa disse simple Ark, da vil Du bestemt sige: Johannes Harring, Du har beskrevet mig rigtigt!

Faa Dage efter min Ankomst til Herregaarden begyndte jeg mine Informationer med Pigerne og Christian, og mine Elever voldte mig den største Glæde: det var meest levende Sprog, Fransk, Tydsk og Engelsk, som jeg bibragte dem gjennem de ypperligste Forfattere fra de forskjellige Lande. Jeg overtalte engang Halvor til at bivaane en af disse Timer, men først parlamenterte han med mig, at alle hans Hunde skulde være inde i Værelset, hvor vi læste: han kunde umuligt undvære deres Selskab i en stiv Klokketime. Og da vi derpaa begyndte at læse, var der tusinde Adspredelser for Halvor: snart bed Snap Muphti i Halen, snart kloede Spids sig paa et Saar, den havde paa Ryggen og snart vilde Pudelen caressere Jagthunden, som var en Tæve; og endeligt forskkrede han mig om, at hans Bryst ikke tillod ham en langvarig siddende Stilling og derpaa begav han sig iilsomt bort (hvad Brystet ellers angik, saa var det en Hvælving ikke uliig Kuppelen paa det nye Kapel ved Roeskilde Domkirke).

En anden Gang derimod traf jeg heldigere hans Smag: jeg inviterede ham til et naturhistorisk Foredrag. I en populair Fremstilling strøbte jeg blot efter at gjøre mine faa Tilhørere Naturhistorien kjær og jeg lempede især min Tale didhen, at Halvors Opmærksomhed bestandigen var spændt: jeg fortalte ham, at Reisende atter havde fundet den i Aartusinder betvivlede

og omtvistede firhornede Antilop, som alt Ælianus beskrev; jeg meddeelte ham, hvorledes russiske Skippere nord for Sibirien havde paa et Stykke Driviis fundet det gigantiske Mammouthsdyr med Hud og Haar, Kjød og Muskler — det vældige Dyr var ved Kulden bevaret friskt og holdent fra hin fjerne Tid, da Verdens Grundvold blev lagt; heller ikke forglemte jeg at oplæse hvorledes de franske Naturforskere paa Napoleons ægyptiske Tog havde opgravet en Mumie, der holdt en Zwiebel i Haanden; de plantede Løget i Jord og det vorede, og for Napoleons og hans tilkommende Marschallers Øine prangede den Blomst, der vel egentlig skulde have udfoldet sig for Cleopatras og Ptolomæernes stirrende Blik. — —

Om Aftenen kom Halvor ind paa mit Værelse med en Flaske Viin og to Glas. „Doktor," sagde han, „jeg kan godt lide Dem og derfor vil jeg drikke Dus med Dig og saa er jeg din Ven og saa kan Du stole paa mig og saa Vee den, der vil gjøre Dig nogen Fortræd, naar Halvor Thyesen seer det." Og vi drak Dus med alle Formaliteter. — —

Det var en klar Søndag Morgen i Foraarets skjønneste Tid at jeg tankefuld sværmede om i Dyrehaven og blev staaende ved Enden af en lang Allee, hvorfra man havde Udsigt over en Eng, der endnu stod fuld af Vand. Et enkelt Par Vildænder fløi op, da de hørte

mine Skridt; i det Fjerne ringede Landsbyens Kirkeklokke for at samle de rødmossede Bønder. Min Sjæl var stemt til Andagt og jeg mindedes min Broder Arthurs Ord, da han sagde til mig: „Johannes, jeg er stricte talt ingen rettroende, eller rettere sagt, ingen fuldstændigt troende Christen. Vore Kirker tykkes mig for smaa: min Domkirke er den massive Verdenskugle; min Altertavle er det uendeligt svulmende Ocean, hvor Fregatten gaaer for fulde Seil og hvor Maleriet bestaaer af Sols og Maanes og Stjerners Afspeiling i Overfladen; min Daab er Foraarsregnens Vande, der klække Blomsterfloret udaf Jorden; mit Orgel er den store Menneskeslægt og Orgelets Piber dannes af de enkelte malmfulde Stemmer fra hvert ædelt Bryst."

Jeg afbrødes i mine Grublerier ved Halvors raae Stemme; jeg forbausedes ved, at der i hans Ydre idag herskede en vis Elegance, som han ellers til enhver Tid forsmaaede, men allermeest frapperede det mig, at der af alle hans Hunde ikke var een at see i hans Følge. „Kom og følg med mig, Doktor," begyndte han, „vi ville besøge Præsten og spise til Middag hos ham; jeg har allerede sagt det oppe i Stuen. Der skal Du see hans Datter" — her overtrak en luende Rødme hans Kinder — „det er den smukkeste Pige i Egnen, men hun er noget melancholsk. Gud give, at hun vilde blive min Kone, saa skulde jeg gjerne forandre

mig og klæde mig mere pynteligt og jeg vilde ogsaa læse Fransk og Tydsk (det Engelske kan jeg bestemt aldrig lære at udtale, troer Du vel?) og jeg vilde lade være at banke mine Hunde." Der laae i det Øieblik noget saa rørende i hans raae Stemme, at jeg forbauset saae op paa ham og da bemærkede jeg, at han tørrede sine Øine.

„Og holder hun da slet ikke noget af Dig?" spurgte jeg efter en Pause.

„Aa, nei vist gjør hun ikke," svarede han ærgerligt, „jeg er hende for bondemæssig og for styg — saa til Helvede, nu har jo Kjerne revet Hegnet ned — jeg troer meget snarere, at Du vil gjøre Lykke hos hende; om saa var, saa undte jeg da ogsaa Dig hende mere end nogen Anden — jeg har ellers før holdt meget af Skytten Richard — hendes Fader er hvad de kalder Consistorialraad, er der ikke noget, som hedder saadan? det vil vel sige, at han snart kan vente at blive Biskop? — aa, Guds Død og Pine! Muphti, pus ham, allez, allez, Thor, Snap! pus ham, see Ræven, — aa det er ogsaa kjedeligt, nu har jeg jo lukket dem inde deroppe — han er ogsaa Ridder af Dannebrogen — jeg mener Præsten, en meget stolt Mand, en fiin Hofmand. Hun hedder Mathilde, og hun har to Øine, saa mørkebrune, som om jeg saae ned i det forteste Mosevand. Kom lad os gaae raft til, jeg længes uhyre

efter at see hende, skjøndt jeg veed, at hun sletikke bryder sig om mig — see der hopper en Rødkjelke!" — —

Vi gik hurtigt og kom til Præstegaarden; ud af et Hul i Muren i Porten sprang en Hund og modtog os med en lydelig Gjøen, men et Vink af den store Hundeamateur, Halvor, forandrede strax dens Vrede til en venlig Logren. Vi kom ind i Dagligstuen og der sad da den blomstrende Qvinde, hvis skjønne Stjerne var bestemt til saa betydningsfuldt at tindre ind i mit Horoskop.

VIII.

I Skoven vanker den brune Hjort,
Den er saa smuk, naar den flygter bort;
Men i Præstens Have der vandrer en Hind,
Ved den hænger hele mit elskende Sind.

„Det er Doktor, jeg vil sige Student og Candidat Harring!" tog min Ledsager til Orde, idet han pegede mig ud for Mathilde ligesom jeg var et udenlandsk Dyr; med det samme skrabede han ud i Elskovs søde Forvirring og sparkede mig derved ret føleligt opad Benene.

Hvad enten det nu var min eller Halvors Ankomst, der satte den skjønne Pige i Bevægelse, saa overfoer en

brændende Rødme hendes Kinder, Hals og deilige Nakke; et smerteligt Træk glimtede i hendes Ansigt, da hun stivt betragtede mig og hun svarede ikke andet end: „jeg skal kalde paa Fader."

Da hun havde forladt Stuen, spurgte Halvor rasket: „naa, er hun ikke smuk?"

„Tilvisse!" svarede jeg grublende.

„Og hjertensgod tillige, ikke sandt?" vedblev Elskeren.

„Det kan jeg endnu ikke bestemme," svarede jeg leende, men blev strax igjen alvorlig ved at betragte hendes Portrait, der hang paa Væggen. Hun kunde vel nu være een og tyve Aar, men Billedet fremstillede hende som en sertenaarig Ungmø, der legede med et Egern. Det var ret lykkedes Maleren, at lægge just noget naivt og fromt i det muntre Ansigt; nu bar hun sit Haar opflettet, men hun var afmalet med nedhængende Lokker. En let Skjælven gik igjennem mit Legeme — jeg kunde have kysset det smukke Portrait.

Døren aabnedes imidlertid og Consistorialraaden viste sig med en Diplomats hele Finhed. Han bar Ridderkorset netop paa samme Sted, hvor der paa Halvor prangede et Krudtmaal i et lille grønt Baand. Hr Johnsen, saaledes hed Mathildes Fader, havde en brunn Kasket paa Hovedet, hvorfor han undskyldte sig: „jeg er noget forkjølet i disse Dage," begyndte han, „jeg var

nemlig saa uforsigtig forleden Dag at gaae igjennem en Sal, hvor der stod et Vindue aabent — saaledes er det, naar en gammel Mand vil være rask paa det og gjøre, hvad kun de Unge tør fordriste sig til. Velkommen, Hr — — Hr Harring," her saae jeg et bittert Smiil ved hans Mund, men han forandrede det snart og vendte sig til Halvor med de Ord: „naa, min bolde Jæger, hvor gaaer det med Jagten? jeg skulde dog haabe, at Muphti og Snap befinde sig vel?"

Halvor tog disse Spørgsmaal i al Alvor og svarede: „Muphti er frisk og vel, men Snap har forspiist sig i nogle Pølseskind, hvisaarsag den lider af Forstoppelse. Hvad Jagten angaaer, saa har jeg, skjøndt det egentlig er Synd paa denne Tid, da de har Killinger, skudt en Hare, som Jens Røgter vil overbringe Deres Velædelhed" — (denne Titel troede Halvor maatte være særdeles udmærket og brugelig endog imod Justitsministre og vestindiske Gouverneurer, [Mennesker af eet og samme Slags Høihed] saasom den indeholdt Hentydning paa Adel) „forresten er der da ikke stor Skade skeet, thi det var en Ramler" (med andre forstaaelige Ord: Hare af Hankjønnet).

Præsten henvendte sig derpaa til mig og sagde, idet han betragtede mig skarpt: „for nogle Aar siden var der en Lieutenant Harring herovre paa Opmaaling, kjendte De ham eller er De maaskee i Familie med ham?"

„Det er min Broder," svarede jeg med blussende Kind, thi jeg anede strax, at min Broder havde gjort sig skyldig i nogle gale Streger, der havde paadraget ham Præstens Opmærksomhed og mulig endog hans Uvillie.

„Har han aldrig nævnet mit Navn for Dem?" spurgte han med en inqvisitorisk Mine.

„Ingensinde," svarte jeg og trak Consistorialraaden hen til Vinduet, „jeg formoder imidlertid af Deres Velærværdigheds Spørgsmaal, at min gode Arthur vel har spillet sin sædvanlige muntre Rolle herovre, saaledes som han endnu gjør det i Hovedstaden. Bestaaer imidlertid hans Brøde i at han, som jeg næsten skulde troe, har efterladt sig Gjæld herovre, da beder jeg indstændigen Deres Velærværdighed om at meddele mig Oplysninger derom, da jeg saa ufortøvet skal betale alle hans Regninger, hvor store de end maatte være."

„Aa, paa ingen Maade saaledes meent," raabte Johnsen med et vibrerende Smiil, „jeg veed ikke det ringeste om noget saadant, nei langtfra. Jeg meente kun, at han var en overmaade — lystig Person; forresten var han kun to Dage her. Behager De ikke, min gode Thyesen, at vise den ærede Gjæst lidt om i Haven? Mit stakkels Hoved tillader mig ikke at gaae i den friske Luft — ah, den Gigt, den Gigt, men Mathilde skal strax komme."

Der var mig noget ubehageligt Fornemt hos Consistorialraaden, saa at jeg med Glæde unddrog mig hans Nærværelse og skyndte mig ud i Haven.

IX.

Vaaren er i Haven, see Dig om!
Vinterstormen lydig maae forstumme,
Alle Sydens Fugle kom,
Hør de Humlebier brumme.
Mangefarvet er hver Plet,
See blot nedad her fra Høien:
Bøgens Løvværk blier saa tæt,
Ranke Lillie svaier let,
Blussende staaer hist Levkøien.
Hver en Blomst forynger sig,
Seer forundret op til Dig:
Du var selv en Blomst saa frisk og frodig,
Og nu visner Du sørgmodig!

Det var netop et deiligt jydsk Foraar og jeg er overbeviist om, at Laren i Randersfjord og Mallen, (hvis den findes endnu), under Flommen ved Sorøsøe, i en munter Bevidsthed om at Flora var „atter kommen" op til Nord, have gjort nogle betydelige Bukkespring, hver i sit respective Vand; endydermere begyndte, som ovenomtalt, Bierne mærkeligt at summe.

Halvor bukkede sig ned, tog en Bie, brød den midtover og rakte Bagdelen til — den fremtrædende Mathilde og bad hende om (naturligviis i al bondemæssig Courtoisie) at smage, hvormegen Honning den alt af de faa Foraarsblomster havde indsuget (Fortælleren tør sværge paa, at han meente det ærligt med Indbydelsen).

Mig syntes, at hun havde grædt — muligt tog jeg feil.

Hun henvendte sig smilende til mig, (Halvors venskabelige Tilbud modtog hun ikke), og tilbød sig at vise mig om i Præstegaardens nærmest tilstødende Omegn. „Her," sagde hun, da vi stod paa en Høi i Haven, hvorfra vi overskuede Marker, Banker, Skove, og en fjern Hedestrækning, „her seer De, Hr Harring," — her skjælvede hendes Stemme betydningsfuldt — „tolv eller tretten Høie! nu ere de alle grønne, som for tre Aar — nei fire Aar — siden. — — — Dog for mig er det kjæreste ved disse Bakker — De maae vide, at jeg stedse er hvad Verden kalder romantisk stemt — det elskeligste for mig ved den hele grønne Plads er det løierlige Sagn, som hefter ved Stedet. En gammel Herremand paa den Gaard, som Deres Fader for nærværende Tid eier, Hr Thyesen! skal nemlig have nedgravet en uhyre Skat i en af Bankerne — om det var af Frygt for et røverisk Indbrud i Gaarden eller Bevæggrunden var lav Gjerrighed, melder Traditionen

ikke; kun saameget er vist, at han, da han mærkede Døden nærmede sig, bød sin eneste Datter at kjøre ud med sig til Bakkerne, som dengang vare tæt bevorede med Underskov og Tjørn. Men i det Øieblik han fik Høiene isigte og hævede Haanden for med Fingeren at paapege Stedet, da sank han død om i Vognen. Datteren lod opgrave alle tretten Høie, men der fandtes Intet og hun blev afsindig, Stakkel. Bonden troer endnu, at hun ved Midnat vandrer om og søger efter Sølvet og ene denne Overtro skræmmer ham selv fra ved Tolvslaget at sætte Spaden i Bevægelse og oplede det Fordulgte."

„Og, naadige Frøken," tillod jeg mig at bemærke, „istedetfor at elske Stedet fordi det er Deres Hjem, saa lægger De det Elskelige, og det der fængsler Dem, i en Tradition, i et simpelt Eventyr?"

„Hr Harring," svarede hun, „fra Barnsbeen har jeg elsket Bogen meer end Livet; først sildigt kom jeg til den Erfaring, at man gjør bedst i at elske det Virkelige meer end det Ideale. Jeg elsker Sagnet, men søger at overse og forglemme Stedet, hvorom Sagnet dreier sig. Jeg elsker den arme vanvittige Pige, jeg hader de tretten Banker — de have altfor bittre Erindringer for mig — betænk ogsaa Hr Harring, at jeg har ført en eensom og glædeløs Levetid her i denne Egn, hvor Menneskene snarere ligne Dyr end de ligne dem, der skulle være skabte efter Guds Aasyn" — her stampede

Halvor i Jorden og gav sig til at fløite Melodien paa Bondevisen:

Drude var liden og vogtede Faar,
Jeppe han tjente med hende i Gaard.

Drude voxte op og blev temmelig kjøn,
Jeppe han beiled til hende iløn.

Drude hun svared og sagde strax nei,
Gaa Du til Else, jeg gifter mig ei.

Jeg er for liden og Du est for stor,
Ovæget døer ofte, mens Græsset det groer.

— „ingen dannede Mennesker," vedblev hun, uden at paaagte Halvors Utilfredshed, „findes i hele fire Miils Strækning. Hvert Blad minder mig om, at jeg her stedse har kjedet mig og hver Fugl, som synger over mit Hoved, erindrer mig om, at jeg hvert Øieblik har gabet og derpaa er falden i Søvn, ifald jeg med disse haandgribelige Talemaader kan gjøre mig forstaaelig for Dem, Hr. Halvor Thyesen." —

Som oftest ere unge Piger kun et Gjenskin af deres nærmeste Omgivelser: saaledes gjengiver den rindende Aaes Overflade baade de grønne Strandbredder og Himlens Skyer og Skjær — men anderledes var det med Mathilde: hendes skjønne Sjæl afprægede sin Eiendommelighed i enhver hendes Bevægelse, i hele hendes yndige Ydre, ret „ligesom Lyset, der sættes ned i

en Alabastes Vase, oplyser den hvide Steenmasse." Først senere, da jeg blev bekjendt med hendes Historie, forstod jeg fuldkomment hendes ved kummerfulde Erfaringer ophøiede og forædlede Natur og da følte jeg tilfulde Sandheden af hvad Walter Scotts litteraire Arving og Successor siger: „der gives ingen Hemmelighed, der bedre oplader det menneskelige Hjerte, end Modgang — især den Modgang, der har sin Oprindelse af Lidenskab. Forbauser en Skribent Dig ved sin Indsigt i Din Natur, da vær forvisset om, at ogsaa han engang selv har sørget: saadan Kundskab findes i Taarernes Alchymie." —

Men bittert nagede hendes sidste Ord paa Halvors Sjæl: han vendte sig om til hende og sagde med et hvidt Ansigt og med Øine fulde af Graad: „dømmer De saa haardt om den, der mener det saa godt med Dem, saa tag dette Krudtmaal tilbage, som De gav mig sidste Marked — jeg vil ikke bære det, naar De fortryder at De har givet mig det som et Tegn paa Deres Venskab, og naar De sammenligner mig med min Faders Orer og Stude."

Det smertede hende, at hun havde krænket Halvor og hun rakte ham Haanden, forsikkrende, at hendes Mening ikke havde været saa slem som hendes Tale. Forsonet stak han atter Krudtmaalet i sit Knaphul og kyssede Mathildes Haand.

Som vi nu stode oppe paa Høien, saae vi en Bondedreng, der af alle Kræfter løb over Marken og styrede sin Cours lige hen til det Sted, hvorfra vi overskuede Egnen. Da han kom os nær nok, raabte han hidseblæsende: „aa gode Frøken, Moer Dorthe ligger for Døden og hun beder Dem for Guds Skyld at komme til hende før hun opgiver Aanden."

„Strax!" svarede Mathilde; Drengen løb tilbage over Marken og vi ilede gjennem Haven op til Præstegaarden.

„Dorthe Christensen er syg," tiltalede Mathilde sin Fader ved Indtrædelsen i Stuen, „og hun lader mig bede endelig at komme til sig før hun dør; skal jeg gaae eller vil maaskee Du?"

„Ja vist vil jeg, mit Barn," svarede Consistorialraaden hurtigt, „unge Piger have ikke godt af at see Døende; desuden maa Du forblive hos vore Gjæster. Naa, saa? Dorthe for Døden? det maa da indberettes til Amtmanden, for at han kan træffe de fornødne Anstalter. Hent mig min Ræveskindspelts og saa mine Galoscher, lille Thilde, og den laadne Hue, jeg er allerede stærkt forkjølet. Mine Herrer undskylde, men det er min Pligt at trøste Lidende og Døende."

Og dermed indpakkede Datteren sin Fader, og den velærværdige Consistorialraad begav sig gjennem Gaardspladsen i Præsteboligen hen til den døende

Kone; og det var moersomt at see, hvorlunde han i sin Ræveskindspelts, med den lyse lodne Hue paa, med sin smalle diplomatiske Taille, tæt indhyllet i Dyresloprokken, lignede en vandrende Vandpost, der om Vinteren er udvendigt omviklet med den gule Halm; dertil stod nu denne siberiske Dragt i aabenbar Modsætning til Aarstiden: en opvarmende Sol drev Sæden ud af Jorden, Crocus havde afloreret for længesiden, Fuglen byggede sin Rede og Staldkarlen havde aflagt den røde Hue og taget Hat paa; endydermere var Dompappen for længesiden fløiet til Norge. — — —

Saa lad ham vandre! — —

Men inde i Stuen sad jeg ene med Mathilde: thi Halvor havde i ondt Lune forladt Værelset, for at kige ind i Længen og see om Tærskerne ogsaa arbeidede (ogsaa havde Præsten faaet en nye Plov — det var muligt den, som Landmanden nærmere vilde tage i Øiesyn), dog troer jeg, at det var Mathilde, som havde fornærmet ham ved at see venligt og smilende til mig; men nok var det, at Halvor var ude og jeg var inde.

Og der sad jeg og grublede over Mathildes Ansigt: der straalede en Taare i hvert af hendes Øine, som naar Dugperlen hænger i Morbærtræets Blade; der sad en Veemod i hendes Ansigt, som naar Vintersolen skinner gjennem et Vindue i Hovedstaden ind paa de i Stuen staaende Zwiebler; der var et Foraar i mit Hjerte, som

naar den første Kjærlighed indsniger sig hos Mennesket, som naar Høkræmmerdrengen gaaer ud af sin Lære og bliver Svend, som naar Skolediscipelen bliver Student. Der sad jeg og indsugede den søde Gift af hendes Læber, medens Halvor færdedes langt ude i Markerne, formodentlig omtumlet af alle Skinsygens Piinsler. Endelig vendte Præsten tilbage; den syge Kone var død. Vi spiste til Middag, da Halvor kom hjem fra sin Udenlandsreise og om Eftermiddagen gik han og jeg sammen tilbage til Herregaarden, men Halvor var taus og vranten og jeg mærkede godt, at han undertiden betragtede mig med skumle Blik.

Men fra den Dag af var Halvor Thyesen min Fjende.

X.

Naar Maanen skinner i Granskoven svagt
Og Fuglene alle sove,
Da vil jeg gaae paa en Menneskejagt,
Da vil jeg det Dristige vove.
Min Haand er sikker, min Riffel god,
Jeg vil see den Forhadtes Hjerteblod.

Et mørktfarvet, næsten kulsort Had viste sig i Halvors Ansigt, siden hint vort fælles Besøg i Præstegaar-

den; han afbrød al Omgang med mig, sendte alle de Bøger, han havde laant af mig, tilbage til mit Værelse og beskjæftigede sig udelukkende med Landvæsenet.

Jeg tilbragte imidlertid næsten hver Søndag hos Consistorialraaden, just ikke lokket dertil af Manden, snarere drevet derhen af en ubeskrivelig Længsel efter at see Mathilde. Ogsaa var hun særdeles forekommende imod mig og jeg mærkede godt, at hun gjerne talede med mig.

Det var en Søndag Aften, at jeg sad ganske ene inde i Præstens Dagligstue: Præsten var kjørt hen at besøge Thyesens, og Mathilde var beskjæftiget i Husholdningen. Jeg greb en Psalmebog, der laae i Vinduet, der faldt et Papir ud af den — det var Vers — Haanden forekom mig bekjendt, dog kunde jeg ikke mindes, hvor jeg før havde seet den. Digtet var ikke heelt, der manglede baade Begyndelse og Ende; hvad der var, lød saaledes:

— — — — — —
— — — — — —

Men med min Skjæbne da, harmfuld i Hu,
Vilde jeg flux gaae irette:
„Tænkte jeg ikke fra Vuggen til nu
Ene med Længsel paa dette?
Var det ei derfor, paa Markerne tidt
Ene jeg taled, ustyrligt og frit?
Læste jeg ikke i Bogen
Helst om en indvortes Strid?

Speided jeg ikke fra Krogen
Menneskets Handling med Flid?
Trækket af indvortes Stræben,
Minen, der tyder paa aandelig Magt,
Smiil fra Ufskyldighedslæben —
Skjænked jeg dem ei bestandig min Agt?"

„Hvad er en Skuespiller paa Jord,
Naar han kan meer end blot more?
Præst i en Kirke, hvis Menighed troer
Blindt paa det Skjønne, det Store.
Mægtigt han griber i Dødens Nat,
Hæver de Blege fra Graven brat.
Livets Larve han hænger
Over det hvide Skelet:
Fortidens Dobbeltgænger
Træder paa Kunstens Bræt."

„Ordet, der ligger i Skjaldenes Qvad,
Har kun et Sædekorns Evner;
Kornet først spirer med Stilk og med Blad,
Naar det i Jordbunden revner.
Digteren er jo den saaende Mand,
Skuepladsen hans frugtbare Land;
Drivhuus er det forsande,
Mod Dagligdagskulden lukt,
Her kan Træerne stande
Med større, med gylden Frugt."

„Betragt engang, før Teppet gaaer op,
Den skummeltstirrende Mængde!
Den bringer ind kun en mødig Krop
Og Kummer i Ansigts Længde;
Og hurtigen dog, paa Kunstnerens Bud,
De dele hans egne Tanker,
De Ansigter snart som hans see ud
Og Marmorhjerterne banker!"

„Begeistring sømmer sig Kunstens Kuld,
Og Liv i den venstre Side;
Thi de skulle lokke Blomsten af Muld,
Heel ofte ved Vintertide:
Gudherren bød dem blandt Folket gaae,
Som før Propheterne ginge,
At vække hver Sands, som gik istaa.
Og Folket tillive at bringe."

„Jeg veed, en Kunstner har ingen Jord,
Ei blanke Søer med Bugter;
Hans Rige gaaer ei mod Vest eller Nord,
Han fanger ei Sydens Frugter,
Og dog har han faaet en Herskermagt,
Hvorfor han al anden ei ændser:
Den hele Mark er ham underlagt,
Fra Graadens til Latterens Grændser."

„Og skjøndt han vel er forvisset om,
At Verden vil mod ham dømme,
Da sætter høit over Globens Dom
Han dog sine egne Drømme:
Selv skal han miste sit kjære Hjem,
Sin Moders Ømhed ilive —
Han haaber, et nyt Jerusalem
Vil Skuepladsen ham give."

„Og gjelder sædvanligt som Substantiv
Ei Kunstnernavnet i Sproget,
Da er det Pronomen demonstrativ —
Og det er dog altid Noget:
Thi Kunsten peger jo stadigen
Til Høiderne nede fra Dalen,
Og holder sin Finger alvorligt hen
Mod Gud og mod Himmelsalen!" — —

Underligt drømte jeg Natten derpaa:
Hamlet stod ved min Side;

Taarer var der i Øiets Blaa,
Meget han syntes at lide.
I Parterret vi ene stod,
Rundtom var Bænkene øde:
Bort svandt alt mit forrige Mod
Ved det natlige Møde.

„Hamlet!" hvisked jeg ængstelig,
„Ræk mig den dobbelte Maske!
Verden ei aner, den troer ei paa mig,
Men jeg vil den overraske." —
Ak, som om denne Bøn ham var
Sørgelig at fornemme,
Gav han mig et veemodigt Svar
Med en veemodig Stemme:

„Hvad er en Skuespiller paa Jord,
Selv kan han meer end blot more?
Han er et X dog, om hvilket man troer
Alt, ikkun ikke det Store.
Ene ved Navnet der klæber en Plet,
Som ikke skures ved daglige Tvæt:
Gjerne vil Verden Dig skue,
Naar det paa Scenen kan skee,
Men i Familiens Stue
Vil ingen Fader Dig see.

„Lokker Dig Æren? o den er en Fugl,
Flygtig fra Græsset til Vandet
Flytter ustadigt den Hjemstavn og Skjul,
Hopper fra Træ' til et andet.
Saalænge Du gaaer din Ungdomsgang,
Fløiter den for Dig sin smigrende Sang;
Snart vil dog Tid og Mode
Skyde de Yngre frem,
Da synger Fuglen sin Ode
Meer ei for Dig, men for dem."

„Hungrig kanskee Du endogsaa vil gaae,
Veed ei hvad Enden skal blive —
Paradiis aabent for Armod skal staae,
Men den har Helved ilive.
Sorgfuld din Genius vender sig bort,
Naar den Dig seer, mellem Flasker og Kort,
Haanet af Fortidens Minder,
Røvet din Barndoms Plads,
Søgende hvad Du ei finder,
Mindst i det skuffende Glas."

„Og naar Formørkelse dækker din Sol
Og Du gad barnligen græde,
Da skal Du dog paa Forundringens Stol
Lee og Dig synligen glæde.
Elskov forlader, hun kjender Dig ei,
Venus istedet vil staae paa Din Vei.
Længe før Løvet falder,
Blier Du i Opvarten træt,
Ligger i Ynglingsalder
Under det eensomme Bræt."

„Og naar Begeistringen splitter sig ad
Og Du maa den selv undvære,
Og dine Haab falde, Blomster og Blad,
Hvordan vil dette Du bære?
Er ei Theatret den eensomste Gaard?
Udenfor Verden i Sandhed den staaer:
Ei kan tilbage Du vende,
Verden vil spærre din Vei;
Broen blier længt overende,
Togange bærer den ei."

„Troer Du ei, Smaalighed rækker saa langt,
Troer Du, Misundelsen sover?
Der er ei noget saa ædelt og rankt,
Hvortil de To sig jo vover:

Broderlighed vil Du tidt omsonst
Søge hos Broderen selv i din Kunst.
Er Du i Sandhed en Hamlet,
Da bør Du her ikke boe;
Her kunde længe jeg famlet
Efter Horatio." — —
— — — — — —
— — — — — —
— — — — — —

„Og hvem," spurgte jeg nysgjerrigt Mathilde, der netop nu kom ind i Dagligstuen, „hvem er vel Forfatteren til dette vakkre Digt? aha, De rødmer! — — maaskee," tilføiede jeg, næsten skinsyg, „maaskee en fordums Tilbeder?"

„Langtfra," lød hendes Svar, „men — men, kjære Harring, hvorfor jeg rødmer? det spørger De mig om? det var — det er, fordi De har opdaget een — een af mine Svagheder. Seer De, fra Barnsbeen har jeg været stemt for at gaae til Theatret; det tyktes mig saa herligt, at være det levende Organ for de store Mestere blandt Digterne, at være Moralist for hele Menneskeheden, at være Maler af hver Lidenskab, at opfange de hurtigt forbifarende udvortes Spor af de indvortes Tanker og Følelser. Jeg betroede mig til en — Fætter, ham der har skrevet hine Vers, men han irettesatte mig venligt gjennem disse Linier: saamange Fristelser og Farer maa Manden gjennemgaae, han ligger for det Meste under — hvorledes skulde da jeg,

en Qvinde, kunne bestaae? og dog kunde det sandelig endnu falde mig ind at gaae den omtalte Vei, naar, og gid det skee seent, min Fader bliver lagt i Kisten. Dette simple Liv behager mig ikke, jeg har jo givet Afkald paa alle dets Glæder, jeg har vendt mig bort fra Virkeligheden — hvad har jeg da tilovers andet, end Kunsten?"

„De har Meget," udbrød jeg med Varme, „De har endnu Meget tilbage af Virkeligheden, De har Ungdom, Godhed og Skjønhed — og De har en Ven, hvis De tillader det, i mig!"

„Har jeg virkelig?" svarede hun grædende, idet hun lagde sin Haand paa min Skulder og stirrede ind i mit Øie, „har virkeligt den stakkels Mathilde endnu en Ven, der finder hende god og ung og smuk. O Harring, jeg har lidt meget og dog hader jeg ikke denne Verden; fordi Een har krænket min Sjæl, gjør jeg dog ikke som mange Andre, der forbande dem alle."

„Jeg vil erstatte Dem, Mathilde, hvad De har lidt," raabte jeg, „jeg vil elske Dem trofast og i Sandhed — —".

Da foer Dødens Bleghed over hendes Ansigt og hun stødte mig med en Slags Rædsel tilbage: „gaa, Harring," hvislede hun, „gaa øieblikligen herfra, nu kommer min Fader!" Og hurtigen rakte hun mig min Hat og næsten stødte mig ud af Stuen.

Bedøvet gik jeg gjennem Gaardsrummet og var alt halvveis kommen hjem til Herregaarden, da jeg mødte Præsten i sin Vogn „Ei, ei, "raabte han, „holdt, Kudsk, men pas vel paa Hestene; De gaaer der uden Overkjole, Hr Harring, høist uforsigtigt: de danske Nætter ere ikke at spøge med. Paa Søndag er det min Geburtsdag og jeg haaber at see Dem — alle Thyesens kommer ogsaa. Ikke sandt, De svigter ikke? kjør saa til, Kudsk, mig synes Duggen er kold."

Og bort rullede Præsten uden at høre, enten jeg sagde ja eller nei. Gud bevares! hvorledes skulde det da ogsaa falde en Hr. Consistorialraad ind, at Nogen torde sige nei, naar han inviterede til en Fête?

Uden ellers at mærke noget til den af Consistorialraaden saameget befrygtede Dugg, bøiede jeg ind i en Granskov, der ligger tæt ved Herregaarden. Det er, eller, rettere sagt, det var dengang en ganske ung Plantage, hvor de smaa Træer neppe vare saa høie som en velvoren Karl. Og som jeg nu gik, ærgerlig tilmode, og slentrede hen ad Veien, afhuggende med min Stok de frodige Brændenelder og Skræpper, — faldt der et Skud og en Kugle hvislede tæt forbi min Nakke. Det var efter mig man havde skudt, ganske bestemt efter mig, men hvo var Fjenden? Hvem var vel i den fremmede Egn bleven fornærmet af den fredelige theologiske Candidat? — — — Jeg stod et Øieblik stille og

havde den Ubekjendte villet mig rigtig tillivs, da havde dette Øieblik, da jeg, uden egentlig at tænke paa Faren, fortabt i Gisninger, stod, lænet forover paa min Stok, lyttende om jeg ikke kunde mærke Buskenes Raslen ved den Flygtendes Bevægelser — ja, i Sandhed, dette Øieblik kunde have været tilstrækkeligt til at ende mit Liv. Jeg gik ganske langsomt hjem, men kun bittre Følelser bevægede mit Bryst: havde ikke hun bersvet mig ethvert Haab om Gjenkjærlighed og var ikke jeg, som ikke havde fornærmet et eneste Menneske, i den eensomme Granskov bleven overfalden paa Snigmorderviis?

„Du skal sige det til H — !" tænkte jeg ved mig selv, men jeg fik ikke tænkt ud: Begyndelsesbogstavet af Halvors Navn, dette let henaandende Bogstav gav mine Tanker en ganske ny Retning: hvad om Stimanden var selve Halvor Thyesen?

Hurtigt løb jeg opad Trapperne til Halvors Værelse paa Qvisten, (Queslaget var beliggende ganske tæt derved). Jeg vilde lukke Døren op, men den var tillaaset — han pleiede ellers altid at sove for aabne Dørre — — —

XI.

Ja vel, ja vel! jeg vilde dræbe!
Men viid: fra nu af skal min Læbe
Kun tale mildt, forsonligt Sprog.
Mig syntes, Livet hvisked: nyd kun!
Mig syntes, Bøssen raabte: skyd kun!
Men Du vil vist tilgive dog.

Tidligt den følgende Morgen traadte Halvor ind i mit Værelse, men jeg forskrækkedes næsten over hans vilde Udseende. Det lod til at han slet ikke havde været iseng; hans Haar var uredt og Øinene indfaldne, Kinden blegere end ellers. Hans hele stærke Legeme rystede, Stemmen var brudt og paa hans Kalmuksfrakke hang der Pigger af Grantræe. Modløs stod han i Døren og stirrede hen paa mig med en Blanding af Glæde og Smerte: „Harring," sagde han, „det var mig der skjød efter Dig inat, hvad vil Du gjøre?"

„Halvor," svarte jeg, „Du duer ikke til at være en Forbryder — hvad havde jeg forresten gjort Dig, siden Du vilde dræbe mig?"

„Aa, hvad Du har gjort mig?" udbrød han, „slet intet, det var kun — det var fordi jeg saae, at Du elskede Mathilde, og at hun syntes bedre om Dig, end om mig. Hør, jeg har i lang Tid ikke været Menneske meer; hvor jeg gik og hvor jeg var, i Stuen eller i

Skoven, paa Marken eller i Baaden, saa har jeg kun tænkt paa Dig og paa hende. Det Krudtmaal, som hun sidste Markedsdag gav mig, kastede jeg i mit Raseri ned i Møllebækken og dykkede derpaa tilbunds for atter at faae det. Mine Fugle — stakkels Dyr — ere omkomne af Sult; Møllerens forbandede sorte Hund har bidt Snap i Bagbenet og jeg har endnu ikke slaaet det Bæst ihjel — ogsaa det er forsømt. Jeg hadede Dig ligeindtil jeg fik skudt Bøssen af, men fra det Øieblik af har jeg ret holdt af Dig. Jeg har i Morgenstunden ligget udenfor Din Dør og lyttet efter dine Aandedræt. Gud i Himlen! hvis Du havde været saaret! Fordre af mig hvad Du vil, jeg skal gjøre det, men tilgiv mig blot. Jeg vil endnu idag gaae hen til Mathilde og bede hende om at elske Dig. Jeg vil aldrig see hende meer, kun Du skal have Lov og Eneret dertil. O Harring, Harring, vær ikke mere vred!"

Her omfavnede han mig voldsomt og jeg mærkede, hvorledes hans vældige Muskelbygning krampagtigt rystede i mine Arme. Jeg tog hans Haand og knugede den heftigt: „nei, Halvor," gjennmælede jeg, „troe ikke, at jeg er vred, men lad os som redelige Medbeilere kæmpe om Kronen. Glemt være hvad der er skeet. — Jeg har just ikke noget stort Haab, men jeg vil paa Søndag — nu veed Du det — paa Præstens Geburtsdag, udspørge Mathilde, om hun vil vælge Dig eller mig eller Ingen

af os To. Handle Du saaledes som Du troer det er bedst; gaa Du hen og tal med hende, om Du vil, endnu idag, og forresten saa lad det gamle venskabelige Forhold atter træde i Kraft imellem os To."

Halvor saae paa mig med store Øine: han kunde ikke fatte, hvorledes man saa hurtigt kunde tilgive et Riffelskud. Han trykkede min Haand og hviskede venligt: „ja, jeg vil tale med Mathilde idag." Og dermed ilede han ud af Værelset og jeg hørte, hvorledes han sprang ned ad Trapperne, nynnende sin Ynglingsarie, den meer eller mindre bekjendte Maimaanedssang, hvor den gudfrygtige Bonde fremfører sine forstjellige Ønsker og Bønner for Vorherre:

„Giv Melk og Smør og Osten sød;
Velsign os med' Boghvedegrød.

Lad Hønen give Æg paa Fad
Til Pandekag' og Æggemad.

Bevar vor' Gjæs fra alskens Nød,
Gjør Kaalen feed og Dynen blød.

Stærk Humle hæng paa Stængerne,
Sæt beest Malurt i Bedene."

Kort efter saae jeg ham rende over Ladegaarden, men om det var for at aflægge et Morgenbesøg hos Mathilde eller for at tugte Møllerens sorte Hund, kan Forfatteren ikke med nogen apodictisk Vished bestemme.

XII.

For os kun Glæden haves
I Fremtids Hal;
Din Fortid skal
I Glemselen begraves.

„Du kan ei gi'e mig Lindring:
O nei, o nei,
Min Vandringsvei
Kun lettes ved — Erindring —!"

Jeg har aldrig seet Halvor Thyesen saa „net," som paa Consistorialraadens Geburtsdag i Præstegaarden: han havde endogsaa drevet det til en blaa Kjole med forgyldte Messingknapper — og han bar — for første Gang et Par uhyre Flipper, ud fra hvilket hans Ansigt stirrede, (blodrødt ved det stramme Halstørklæde), ligesom en Pakhuuskarls Hoved, der, forsynet med en rød Hue, viser sig i et Loftsvindue, eller som (jeg holder meget af Billeder) en Tulipan i et Vandglas. Der laae noget vist Triumpherende i de Øiekast, han sendte mig; de røbede tydeligt, at han meente, han havde gjort mig en betydelig Tjeneste — paa hvad Maade? det kunde jeg ikke gjætte. — — —

Og som jeg nu sidder her i den øde Præstegaard og bemaler det rene hvide Vikubepapir, med min smukke Kone, der sidder og syer ved Vinduet, medens den lille

Carl leger med sine Tinsoldater og af og til seer hen til Arthurs store Hund, der løfter Hovedet iveiret og knurrende lytter til Avlskarlens Fodtrin i Gaarden, saa fremstaaer for mit indre Blik Mindet om hin selsomme, paa mit Liv saa indvirkende Nat i Consistorialraadens Huus. — — —

Der var grumme mange „fornemme" Folk i Præstegaarden hin Aften: der var en afskediget Lieutenant, der havde giftet sig med en Pige paa femten Tusind Daler og derpaa (naturligviis) kjøbt en lille Landeiendom (thi hvo kan ikke være, eller i det mindste ikke blive til, en — Landmand?); det var (naturligviis) kun en ganske lille bitte Landeiendom, som han havde kjøbt, og, (naturligviis) saa røg han fra Gaarden et Par Aar efter og blev (naturligviis) Toldbetjent i Kjøbenhavn; men den Aften, paa Præstens Geburtsdag, havde han (naturligviis) Sporer paa, og i disse formidable Sporers Hjul sad (naturligviis) adskillige Kniplings-Garneringer, som han (naturligviis paa krigerisk Maneer) havde erobret fra Damernes Musselins Kjoler. Skjøndt Mars i sin Tid skal have været en stor General og en Officeer af smukt Udvortes, saa troer jeg dog neppe, at han, hvad Bakkenbarter angik, kunde maale sig med Hr Lieutenanten.

Og saa var der da ogsaa adskillige af Nabopræsterne; Een af dem vil være mig evigt uforglemmelig.

Han var tredsindstyve Aar gammel og havde siddet i fem og tredive Aar i eet og samme Kald; det var ret et Exemplar af en af de rigtigt „gamle Præster paa Landet." Jeg har aldrig seet et Menneske i sit Ansigt mere ligne et Svin, end denne Sjælenes Hyrde gjorde. Og saa var der da spredt en Sløvhed over hans hele Væsen, som om han i en rum Tid havde været en Træstub og havde været nedplantet i Jorden og overbevoret af Mos og Skimmel. Jeg tænkte ved mig selv: „men er det virkeligt ogsaa et Menneske? er det ikke snarere en Dragkiste eller en Spyttebakke, der har antaget en menneskelig Skikkelse og sniger sig omkring i en Forklædning, i en dyb Maske?"

Og saa var da selve Amtmanden tilstede, en spinkel,

„En lille Mand, men stor i Staten,
Und für den Satan ein schöner Braten."

Han hilste omkring i Forsamlingen med en Venlighed, med et Smiil, saa at man aldeles ikke skulde troe, at der to Gange var blevet skudt efter hans Kareth, fordi han, naar han lod Skatterne inddrives hos Bønderne og disse ikke kunde betale, men Staklerne skulde afsone dem med Vand og Brødsstraffen, gjemte Bønderne til om Vinteren, „fordi Tarmene lide mere ved Sulten i Kulde, end i Varme." Som sagt, man skulde aldeles ikke have troet, at det var „Kongen paa Landet."

Og midt i Kredsen bevægede sig da ogsaa en smidskende Doktor. „Min Gud!" raabte denne til en rødmosset Toldbetjent, „hvor De seer daarlig ud! De har vist ikke fornyeligt brugt de kjølende Pulvere, som jeg sidst forordnede!" — „Jo, det veed Gud jeg har," skjælvede Toldbetjenten, der lige til dette Minut havde befundet sig saare vel, „men jeg synes selv, at jeg nu ikke mere er rigtigt frisk — det var maaskee bedst, at jeg strax tog hjem?" — „Upaatvivleligt!" raabte Doktoren, „jeg skal nok kjøre Deres Kone hjem inat. Stakkel, hun skulde dog ogsaa have sig en lille Dands." — Og hjem kjørte Toldbetjenten med en frisk Recept i Haanden — lad ham ha'e 'en! —

Endydermere var der i Stimlen en Prokurator: hændelsesviis traf han i Selskabet sin Mandant og forsikkrede da Denne om at Sagen aldrig kunde tabes ved Høiesteret (Høiesteret dømte forresten, at Landsoverrettens Dom burde ved Magt at stande).

Og der var mange Fleer i Stuen, iblandt Andet ogsaa en jydsk Forpagter, men han talte kun om Vaarsæden og om sin Kalvekudsk; han bukkede særdeles dybt for Amtmanden og brugte Skraa.

Men snart vendte mit Blik sig hen til Mathilde. Hendes castaniebrune Haar contrasterede herligt med den fine Teint; hun havde en lyserød Kjole paa og den

deilige Hals var omkrandset af en hvid Perlerad. Hun kom mig strax imøde, da jeg traadte ind, og hun rakte mig fortroligt Haanden: der var vistnok Flere i Selskabet, der misundte mig, men Thyesen vendte sig om og saae ud af Vinduet hen paa Præstens „Guldgrube", den store Mødding. Sorgfuld, næsten grædende tænkte jeg ved mig selv: ak, hvorfor kan hun dog ikke elske mig! — Bestandigt hvilede imidlertid hendes Øine paa mig og jeg syntes at de stirrede ømt og kjærlighedsfuldt.

Efter Theevandet blev der spillet og jeg dandsede med den skjønne Pige. „Mathilde," bad jeg, „tillad mig et Øieblik Samtale med Dem ude i Haven, jeg fordrer Forklaring af Dem; min Rolighed, min Lykke, alle mine Ungdomshaab ville gaae tilgrunde, hvis De afslaaer min Bøn."

Hun nikkede sørgmodigt og snart bemærkede jeg, at hun gik ud af Stuen; Halvor smilede, da han saae mig gaae ud af Havestuedøren, og snart sad jeg med Mathilde i Jasminlysthuset — jeg bad hende om Haand og Hjerte.

„Kjære, kjære Harring," gjenmælede hun, „af alle de Mennesker, som jeg seer omkring mig, er De den, hvem jeg elsker meest og hvis Venskab og gode Omdømme jeg sætter størst Priis paa. Men," — tilføiede hun, jeg syntes med en skjælvende Stemme — „det er ikke Lidenskab, troe endelig ikke det, det er en Søsters Ømhed,

en Nærbeslægtets venlige Følelser, som besjæle mig. Betragt mig som en smuk Egn, en yndigtformet Billedstøtte, en straalende Blomst — De siger jo, kjære Harring, at jeg er smuk, o det glæder mig, at jeg behager Dem. Seer De, naar man ret kjærlighedsfuldt betragter en smuk Egn, da forekommer det En, at Egnen, jo længere man seer paa den, tiltager i Deilighed, ligesom om Naturen gjorde sig Umage for at see smuk ud i sin Tilbeders Øine — saaledes glæder det ogsaa mig, at De holder af mig, men lad det aldrig falde Dem ind at ville ægte mig, det kan aldrig skee — ligesaa godt kunde De ville ægte en smuk Egn, en Billedstøtte, en Blomst eller" — i det samme hørte vi Amtmanden rulle bort i sin Wienervogn og Mathilde tilføiede smerteligt leende — „eller hans Høivelbaarenheds deilige Wienervogn. Nøies med mit Venskab, jeg beder Dem."

Hun bøiede sig hen til mig og jeg mærkede et svagt Kys paa min Kind, da skjælvede hele mit Legeme. Pludselig foer hun op: „ha," raabte hun forfærdet, „det var her paa denne Plet, paa denne Dag, i denne Time, for fire Aar siden! Kom, lad os gaae op."

Jeg spurgte, hvad der saaledes havde afficeret hende, men hun svarede Intet og snart stode vi i Dandseselen. Med Forundring mærkede jeg, at Mathildes Opførsel imod mig var ganske anderledes kold og afmaalt oppe i Selskabet, end det før havde været nede i

Haven. Var hun maaskee vred, fordi hendes Følelser havde faaet Overmagt nede i Lysthuset? Hun var paa eengang bleven alvorlig: borte fra hendes Ansigt var Smilet og Glæden, og Sidelokkerne hang ned over de skjønne Kinder, ligesom Cypressen eller Taarepilen over den Afdødes Urne.

Jeg stod i en Vinduesfordybning hensunken i Grublerier, da hørte jeg Hestetramp ude i Gaarden, jeg hørte En ligesom fløite ad en Hund: det var Halvor, der reed hjem. — —

Men ligesom der til et velindrettet Festmaaltid hører Vorlys, Kjedsomhed og Tjenere i Liberi, saaledes er ogsaa en Sang uadskilleligt forbunden med hele Comoedien, og dette havde da ogsaa En af Degnene følt, hvisaarsag den fromme Mand havde opsat en Tingest i bunden Stiil, hvor der fandtes Overflødighed af „sølvgraat Haar og Aftenrøde," men hvorfra egentlig Poesie var totaliter banlyst: det var en fuldkommen Rim-Frost.

Efter Bordet dandsede jeg Fandango med en svær Dame, en Skovriders plumpe Datter — Gulvet var glat, jeg faldt og forvred min Fod. Man maatte bære mig hen til en Sopha, og tre Doctores trak Foden igjen i Led, men den Ene erklærede, at jeg inat maatte blive i Præstegaarden og ikke hverken ride, kjøre eller gaae hjem. Jeg protesterede, men Mathilde erklærede,

at jeg skulde forblive hvor jeg var. „Hvem veed," sagde hun, „hvad en Uforsigtighed kunde føre til: jeg vilde nødig see Dem halte. Vil De ikke bie, naar jeg beder Dem derom?" Dette Sidste hviskede hun mig næsten i Øret, Gjæstekamret gjordes istand, Selskabet tog bort efterhaanden og jeg sov først ind efterat Alt var blevet stille; først efterat Consistorialraaden havde betalt sin Stuepige hendes Tjenestelon (det vil sige: da Pigen havde indsamlet Kortpengene), først da bøiede Morpheus sig over mit Hoved.

XIII.

De sover Allesammen nu,
De vaagner Alle først silde;
Nu er i Huset, med sorgfuld Hu,
Kun vaagen ene Mathilde.

Klokken kunde vel være to, da jeg blev vækket ved en Lyd, som om Døren aabnedes og knirkede; søvnig vilde jeg vende mig om mod Væggen da jeg bemærkede, at Stuen, hvori jeg laae, pludseligen oplystes. Jeg dreiede mig om og saae — — —

For mig stod lyslevende hiin friske Drøm, som jeg havde havt Natten efter at min Moder var bleven be-

gravet. I lyserødt Klædebon, blændende deilig, med den trearmede Sølv-Lysestage i Haanden, stod den herlige qvindelige Skikkelse for mig, sørgmodig, med den venstre Haands Pegefinger paa Munden, antydende Stilhed; snart rødmende, snart blegnende, undseelig, men skjøn i sin Sorg. Det var ikke min foryngede Moders Ansigt, nei det var et andet, — Gud tilgive mig —, et mig næsten endnu kjærere Aasyn — det var Mathildes.

„Johannes Harring!" begyndte hun, „med Rette betragter De mig med Forundring: hvad mon jeg vel ogsaa vil hos Dem paa denne Tid? Af Deres egen Mund har jeg hørt, at De elsker mig, paa Deres Die har jeg seet, at min bestemte Erklæring, aldrig at kunne tilhøre Dem, har gjort Dem ondt. Jeg kommer nu for at mildne den Smerte, som jeg mod min Villie har tilføiet Dem: jeg kommer for at anklage mig selv, for at forringe mit eget Værd, for at forspilde Deres Agtelse og Kjærlighed. Den Mathilde, der nu staaer for Dem, er ikke den, for hvem De antager hende; hun er ikke den uskyldige Pige, som De troer; ogsaa hendes Fod har betraadt Brødens sumpige Enemærker, men hun er dog ædel nok til ikke at ville bedrage Dem og sælge Dem chaldarisk Erts istedetfor Guld. Johannes, jeg har alt eengang — *været Moder!*"

„Gud i Himlen!" raabte jeg, „og hvem?"

Da svarede hun med en klangløs Stemme: „han hed — Arthur Harring!"

„Og Barnet?"

„Det har det godt," svarede hun grædende og pegede mod Loftet, „det er hos Gud i Himlen!" — — —

Kjære Læser, Du maa kunne begribe hvilket Indtryk dette hendes Udsagn gjorde paa mig. Hun, hvem jeg i Fortiden beskuede som en Marmorvase, hende skulde jeg fra nu af betragte som et simpelt Leerkar; jeg havde tildrømt mig en skjøn, idealsk Verden, incarneret i hendes yndige Skikkelse, og hun var nedsjunket til at blive et vendisk Afgudsbillede, fjernet fra alle græske, symmetriske Former: hun havde altsaa Dydens Ansigt paa Lastens Legeme! — — Nu erindrede jeg, at Arthur studsede, da han hørte i hvilken Egn af Jylland, jeg skulde opholde mig; nu mindedes jeg Mathildes underlige Adfærd den første Gang jeg saae hende; nu faldt det mig ganske naturligt, at Præsten havde spurgt til Arthurs Befindende og nu først gjenkjendte jeg min Broders Haandskrift i det Digt, som jeg havde fundet i Mathildes Psalmebog. Alle disse Tanker strømmede bedøvende ind paa mig og jeg sank tilbage paa mit Leie med uendeligt bittre Følelser.

Efter en lang Pause tog Mathilde atter til Orde: „De kjender nu min Hemmelighed og indseer, at jeg

aldrig kan gifte mig. Bedøm mig imidlertid ikke for strengt: betænk, at jeg kun var serten Aar gammel da Arthur i Jasminlysthuset tilsvoer mig en evig Troskab. Jeg var jo næsten et Barn, men det er rigtigt hvad Oehlenschlæger siger i Erik og Abel: „man lærer meget, naar man bliver ældre!" — Jøvrigt, naar De engang gjenseer Deres Broder, saa hils ham fra mig og sig ham, at jeg alt for længe siden har tilgivet ham, men beed ham blot om een Ting: om Taushed! Det var dog Synd, om han aabenbarede min Skam, saa at Folk skulde pege Fingre ad den stakkels Mathilde og kalde hende en Skjøge, ikke sandt, Johannes, det var for haardt? Desuden, kom det ud iblandt Folk, saa vilde vist min stolte Fader tage sin Død derover. Jordemoderen var den gamle Kone, som døde den Dag, De første Gang besøgte vort Huus: min Fader, en gammel tro Karl, Arthur og De ere alle de som kjende Hemmeligheden og De, veed jeg vist, vil ikke røbe den. Dræb Deres Kjærlighed til mig, men lad mig beholde Deres Venskab." —

Sagte, som hun var kommen ind i mit Værelse, forlod hun det atter og efterlod mig i en feberagtig Tilstand. Da jeg atter kom til mig selv, græd jeg som et Barn, der havde Mæslinger. Denne Præstegaard, mit fordums Bajæ, mit Yndlingssted, det var nu

vanhelliget — og Morgensolen skinnede ind paa mine Taarer.

Min Beenskade var aldeles helbredet, da jeg næste Dag traadte ind i Dagligstuen. Mathilde var ikke i Værelset, men Consistorialraaden kom strax hen til mig: „unge Mand," begyndte han, „jeg veed hvilket Besøg De har havt inat, Mathilde har imorges betroet mig det Hele. Hun vil ikke see Dem idag; stakkels Pige, hun er skamfuld: i en romantisk Stemning har hun igaar gjort hvad hun idag fortryder. Har jeg ellers viist Dem nogen Kulde fra vort Bekjendtskabs Begyndelse, saa tilgiv en fornærmet Fader. Jeg har altid godt kunnet lide Dem og — jeg stoler paa, at De tier stille."

Jeg forsikkrede ham ikke alene om min, men endog (hvad jeg dog egentlig slet ikke kunde sætte nogen Borgen for) om min Broders Taushed. Forresten var jeg i et saa ondt Lune, at jeg ikke engang ændsede den Hjertelighed, hvormed den gamle Præst tiltalte mig. Uden at bede ham hilse Mathilde, ilede jeg med at komme bort. Ak, jeg tænkte ikke paa, at denne min Kulde vilde tilveiebringe søvnløse Nætter for Mathilde. Stakkels, ulykkelige Skabning! jeg var den Eneste af alle hendes Omgivelser, hvem hun elskede, den Eneste, hvis Agtelse hun brød sig om og jeg var grusom nok til at forlade Huset, hvori hun boede, uden at give hende et bro-

derligt Haandtryk, uden at forsikkre hende om, at hendes Tilstaaelse paa ingen Maade forringede mit gode Omdømme om hende — at jeg alligevel elskede hende, at hun dog stedse var Den, hvem jeg ansaae for den reneste Skikkelse, jeg hidtil havde seet. Vel var Pigen forsvundet, men jeg kunde dog ikke andet end betragte hende som en deilig — Enke.

Men Consistorialraaden saae jeg aldrig meer. —

Ikke havde jeg sovet, meget havde jeg grædt, mere havde jeg sørget. Foraaret, hvis uendelige jydske Rigdomsfylde laae udspredt for mit Øie, den letfodede Flora — jeg ændsede ikke hendes duftende Gaver. Hjem vilde jeg, hurtigt hjem og hvorfor? for at fordybe mig — i Byron. Kun han har seet Mennesket og Livet fra den rigtige Side, tænkte jeg, bort usle Ohlenschlæger og Du, lavtflyvende Nyplatoniker, Ingemann, det er om Eder at Byron siger:

„These are the madmen, who have made men mad!"

O, jeg mindes endnu de afskyelige Følelser, de skjærende Smerter, som greb ind i mit inderste Væsen, da jeg gik hjem fra Præstegaarden. Vel havde jeg Himlen over mig og Jorden under mig, men jeg havde ogsaa Helvede i mig. En Bonde kom netop forbi mig, jeg kjendte ham, men af lutter øieblikkelig Ondskab vilde jeg ikke hilse ham, men stirrede stift hen for mig.

„God Morgen, Doktor," raabte han, thi Halvor Thyesens Benævnelser vare blevne optagne af den hæderlige Bondestand, „I kommer vel fra Præstens?"

„Ja!" svarede jeg; „fordømte Bondeknold!" tænkte jeg; men undlod at indklæde denne smukke, poetiske, høflige Tanke i tydelige Ord.

„Det har nok støvet igaaraftes ved Dandsen, Doktor, Jeres Øine ere ganske røde," vedblev min ubehagelige Ledsager.

„Ja vist støvede Gulvet, men dog ikke saameget, som Jeres fordømte Hest gjør nu, hvorfor Satan rider I ikke til?" var mit just ikke hofmandsmæssige Svar.

„Doktoren er nok ikke i god Couleur idag," vedblev Christen Hansen.

„Nei!" og saa bandede jeg uvilkaarligt Halvor Thyesens Favoriteed, „nei, Satan slagte mig, er jeg ikke og lad mig saa gaae!"

Ganske phlegmatisk vedblev Bonden at ride ved Siden af mig og syntes ret at have Lyst til at forlænge Samtalen. „Med Forlov," begyndte han atter, „er det sandt, at I skal giftes med Præstens Datter, for i det Tilfælde har jeg et Par Ord at sige Jer, go'e Karl!"

Her forgik Taalmodigheden mig: „nei, min Sjæl naar jeg skal," raabte jeg og slog Hesten over Krydset

med min Stok, saa at den i skarpt Trav foer afsted og forsvandt med sin humpende Rytter.

XIV.

Under kulsort Sky
Har jeg levet kun sorgfulde Dage;
Jeg vil bort, jeg vil flye,
Jeg vil til Hovedstaden tilbage.
For mit Saar gives intet Plaster,
Et Apothek er der ikke for mig;
Du By med de hundrede Laster,
Mit grædende Øie skal gjensee Dig!

Er det sandt hvad en tydsk Professor (Gerlach i Halle) siger, at Logiken er, om end ikke en medicina mentis, saa dog et almindeligt Politie i hele Forstandens Rige, saa maa jeg angerfuld og veemodig indrømme, at der, paa hele Touren hjem til Thyesens Gaard, i min Hjerne herskede en aldeles lovløs Tilstand, et psychologisk Anarchie.

Jeg gik lige op paa mit Værelse og snart efter traadte Halvor ind til mig. Paa hans Ansigt saae jeg strax, at der i hans Indre havde fundet en dygtig Kamp Sted og saaledes er da den menneskelige Natur beskaffen, at Halvor aabenbart glædede sig over mit nedslagne

Haab: nu havde jo han en Stalbroder i foragtet Kjærlighed! og paa den anden Side frydedes jeg ved at han var min Kammerat i Ulykken. Jeg meddeelte ham forresten kun saameget af Historien, at jeg af Mathilde havde faaet et totalt Afslag og at hun først efter sin Faders Død vilde bestemme sig til En eller Ingen af Parterne.

„Jovrigt," sagde jeg, „maa jeg fortælle Dig, min gode Thyesen, at jeg ikke længe vil forblive paa din Faders Gaard. Maa jeg tale frit ud? og vil Du love mig, ikke at forebringe din Familie hvad jeg i dette Øieblik betroer Dig? nu vel, dit Haandtryk er mig en sikker Borgen„ Jeg har længe mærket, at din Moder søger at tilveiebringe en Forbindelse mellem din Søster Charlotte og mig; din Moder har i lang Tid — jeg har godt mærket det — søgt at sværte Mathilde for mig og at nedsætte hende ved alle Leiligheder: hun ønskede maaskee heller, (og deri kan jeg ikke fortænke hende), at Mathilde blev *din* Kone. Hvad nu din Søster Charlotte angaaer, saa er hun en særdeles vakker Pige, hvis venlige Hjertelag vist vil — tidligt eller sildigt — tilvende hende en Mand, bedre og ædlere end mig; men *elske* hende, det kan *jeg* nu engang ikke. Endelig — og det er da Hovedgrunden, hvorfor jeg maa iilsomst reise fra Jylland — saa har jeg faaet et Brev fra Kjø-

benhavn, hvori der meldes mig, at min Broder Arthur er betænkeligt syg."

Denne Erklæring (kunde jeg tydeligt see) slog Halvor i en mærkelig Grad: ligesom han nu engang var vant til hver Onsdag og Søndag at skifte Uldsokker og Skjorte, ligesom det nu engang hos ham var indført som Skik regelmæssigt til visse Tider paa Dagen at besøge Kostalden og til andre bestemte Tider (og dem overholdt han strengt) at spise Frokost og Middagsmad, — saaledes var han nu engang bleven vant til dagligen at see og at tale med mig og at betroe mig, hvor høit han elskede Mathilde og hvor bange han var for at det lille Føl, som var falden efter Tamerlan, (en udmærket Racehingst), skulde med Tiden blive en Krybbebider. Tanken om dette Afsavn af en god Ven bedrøvede ham da saaledes, at Øinene udspiledes og bleve saa store som to fuldvægtige Specier og at Munden aabnedes saa vidt, at en Kareth med fire Heste godt kunde være sluppen igjennem, endog med betydelig Contrabande (Toldvæsenet er jo ikke saa strengt). „Jh! oh!" var den eneste Lyd, det eneste klingende Symbol paa Forundring, som Halvor mægtede at fremstamme, og langsomt forlod han Værelset.

Før min Afreise forestod der mig imidlertid Opfyldelsen af en tung Pligt, og det var at skrive til Mathilde. Med den ømmeste Skaansel berørte jeg neppe

engang hendes Hemmelighed — o det var et vanskeligt Brev at skrive! „Tro ikke," sagde jeg blandt andet, „at De staaer nedværdiget i mine Øine, hele Deres Brøde hviler paa Arthurs Hoved: det er Forføreren og ikke den Faldne, som man skal foragte. Imidlertid vil jeg øieblikligen reise herfra, tilgiv mig, at jeg ikke vil see Dem. Lad en Stund gaae hen, da vil jeg med den gamle Begeistring kunne betragte Dem, nu derimod kan jeg ikke andet end nære smertelige Følelser, naar De staaer for mig. Og kan dette undre Dem? er jeg ikke paa eengang bleven skuffet i mine herligste Forhaabninger, har jeg ikke opdaget en brødefuld Hemmelighed, hvis mørke Pletter vanzire min egen Broder? Og hvad har jeg at haabe, at vente i min Fremtid? ligger den ikke udstrakt for mit Øie som en uhyre Sandørken uden en eneste Oase, uden en eneste forfriskende Kilde? Jeg havde aldrig elsket før; jeg er nu ingen Fusentast længer; min Forstand er udviklet, desto stærkere, desto inderligere vare ogsaa de Følelser, som jeg nærede for Dem. Det var ikke en Balinclination, det var intet ungdommeligt Sværmeri, det var den reneste Kjærlighed. Dog een Ting maa jeg bede Dem om: lad mig tale med min Broder. Jeg har dog en Formodning om at De endnu elsker ham; hvo veed, om han ikke angerfuld vender tilbage til Dem og om ikke De kunde styre hans vilde Lidenskaber og blive hans frelsende,

gode Engel? Jeg fraskriver mig enhver Fordring paa Dem, jeg vil, hvad det end skal koste mig, lære at betragte Dem som en yngre Søster. Een Ting kan De være forvisset om og det er, at De bestandig i mig skal finde en oprigtig Ven; ogsaa stoler jeg paa, at De i Forlegenheder aldrig vil henvende Dem til nogen Anden, end til Deres Johannes."

Dette Brev sendte jeg hende en halv Time før jeg selv reiste bort: jeg vilde netop ikke have noget Svar, jeg vilde ikke have, at hun skulde afslaae mig min Bøn: jeg vilde tale med Arthur.

Kort efter at jeg havde bortsendt dette Brev, kom Halvor for at sige mig Farvel. „Ak," sagde han, „hvo skulde have tænkt, at Du saasnart vilde forlade os! nu er det Midsommer og jeg havde allerede glædet mig til, at vi skulde gaae paa Jagt sammen til Efteraaret, Du kan troe, Doktor, at der er grumme mange Ræve i Sipperup Krat. Den Dag, da — jeg havde skudt efter Dig, Dagen derpaa, mener jeg, gik jeg saamænd op til Mathilde, og bad hende, hvis hun havde den ringeste Godhed for mig eller hvis hun følte Begyndelsen af en Smule Kjærlighed til mig, at hun da for Guds Skyld vilde qvæle denne Lidenskab i Fødslen og derimod ene elske Dig, men hun loe mig ud. Dog haaber jeg, at besøge Dig til Vinter i Byen; jeg har aldrig været i Kjøbenhavn og jeg har hørt, at der skal være en stor Fuglesam-

ling i Stormgaden, den vilde jeg dog nok see før jeg døer, som nok snart foreſtaaer, thi den fordømte Kjærlighed har forjaget al min Appetit og min Søvn."

Den gamle Thyeſen og alle hans vorne Børn toge en venlig Afſked med mig, men Fruen i Huſet snærrede ad mig; thi Charlotte var jo endnu ikke bleven forlovet og jeg eiede jo circa tyve tuſind Daler, som Gud ſkee Lov ikke ſtode i Capellets Enkekaſſe.

XV.

Kongen bærer Kronen,
Kruus tilhører Yngling;
Dronningen har Demant,
Dalens Glut har os jo.
Glæde her ved Gilde
Gives frit de Unge;
Silde vil vi sørge,
Thi Solen skinner herligt.

I Fattigdom vi færdes,
Freidigt dog vi synge;
Skillinger vi skyde
Sammen til et Gilde.
Mellem tynde Mure
Maae vi stundom sidde:
Solen kan da skinne
Stærkere paa Lokken!

Natten os sammen nærmer
Næsten meer end Dagen;
Vægteren raaber vældigt
Udenfor vort Vindue:
Stærkere vi synge,
Siddende ved Bordet:
Siden kan vi sørge,
Hvis Solen ei vil skinne!

Dybt i Stagen, dunkelt,
Dirrer Lysets Flamme;
Ungersvende uden
Uqvemsord vi tale.
Lad os lee og leve
Lystigt i liden Stue:
Senere kan vi sørge,
Hvis Solen ei vil skinne.

Lad kun disse Linier danne Overgangen fra mit fredelige Landliv til et uroligt Ophold i Kjøbenhavn, i hvis vildeste, forteste Kipper jeg skulde oplede min Broder. Jeg skal netop i dette Kapitel betræde saadan en „Kasse" og vil komme med en Beretning, som maaskee flere af mine Læsere ville finde overdreven og usandsynlig, og dog er min Beretning sand og grundet paa Begivenheder, som ere foregaaede under mine egne Øine. Mangen Embedsmand i de høiere Klasser, mangen pæn ung Dame er uvidende om, at der midt i Hovedstaden, maaskee kun fire eller fem Huse fra deres egen Bopæl, findes Steder, hvor Raahed og Sviir, Kortenspil og Rundsang bestjæftiger — muligen deres egne Sønner, ikke umuligen deres egne Kjærester. Det er ikke en Gjenstand, der kunde begeistre en Correggio, men det er en Scene for Hogarth, og jeg vil da ikke tøve med at rykke mit Billede nærmere hen for den fine Verdens Øine, stolende paa, at Læseren vil ligesaa velvilligt tilgive nogle forekommende maaskee vel plumpe Udtryk af Sviregasterne, som jeg haaber han alt iforveien har tilgivet Halvor Thyesens Bondedialekt. —

Oprigtigt talt, saa ilede jeg ikke med at gaae op til min Broder: efterhaanden som jeg kom længere og længere bort fra det dyrebare Jylland, syntes mig ogsaa at jeg fik hende kjærere og kjærere. Hvor bittert fortrød jeg ikke, at jeg havde forladt hende uden mundtligt

Farvel! Det tyktes mig som om jeg havde handlet lig et uartigt Barn, der i Arrighed sønderslaaer sit kjæreste Legetøi og dræber selv sine bedste Glæder. Ved min Afreise havde jeg været usædvanligt koldt stemt imod hende, men efterhaanden som Tiden gik, forekom det mig, at hendes Billede dagligen forskjønnede sig og forherligedes i min Indbildningskraft og det gjenerobrede sin oprindelige Reenhed, sin første tillokkende Ynde.

Og hvad skulde jeg sige til min Broder? tale haardt eller tale mildt? Jeg besluttede at handle som Øieblikket indskjød mig det og efterat at have fattet denne kraftfulde, en Mand værdige Beslutning, begav jeg mig en mørk Efteraarsdag hen til Volden, hvor min Broder boede — men til min store Forskrækkelse og dog alligevel, naar jeg skal være ærlig, til en svag Glæde for mig (thi nu fik jeg jo udsat den ubehagelige Samtale et Par Timer) var Arthur flyttet og Ingen vidste, om han var i Byen eller paa Landet, over Jorden eller i den. Ikke vidste jeg, hvor Riegelsen boede; da faldt det mig ind at gaae ud i „den sorte Hingst", der havde jo det lystige Selskab før samlet sig og holdt sine Bacchanalier. Og jeg ilede da derud, men her var Alting dødt og stille: kun en enkelt Gjest trippede om i Stuen og Marqveuren havde et ubeskriveligt veemodigt Udseende. „Her er jo ingen Folk," tænkte jeg,

„Apparent rari nantes in gurgite vasto!"

Her finder jeg neppe Arthur. „Marqveur! et Glas Viin."

„Gammel Viin?" spurgte han.

„Fy for Fanden! nei, rød!" — han bragte mig Glasset. „De skulde vel ikke have taget feil af Flasken og taget Eddike?" spurgte jeg, men Marqveuren forsikkrede nei og nu spurgte jeg, om her ikke kom en Lieutenant Harring?

„Jo vist!" svarede han og fløitede i sine Fingre, „nei, da han havde faaet en Regning paa fyrretyve Daler, saa løb han sin Vei med hele sit Slæng. De skylde allesammen. Der var Kielerstudenten, han skylder ni Mark; der var Mægleren han skylder fem Daler; der var Skipperen fra Eckernførde, han skylder femten Mark, nei af det hele gode Selskab er saamænd Barberen og Skarpretteren de reelleste — Skarpretteren sidder ellers inde i den anden Stue ifald Herren vilde —"

„Nei, nei Tak, ellers uendelig forbunden!" udbrød jeg meget hurtigt, „men forresten saa har Lieutenanten sendt mig for at betale Pengene — her er de — vær saa god og skaf mig en Qvittering fra Verten selv — og — og" (her kom Studentens Væresfølelse med i Spillet) „tag ogsaa de ni Mark af for Kielerstudenten, han har ogsaa paalagt mig at afgjøre sit Mellemværende."

Forbauset ilede Marqueuren ud til Verten og kort efter saae jeg syv eller otte Personer af Familien, der

nysgjerrigt tittede ind ad Døren for at faae Øie paa den rige Ambassadeur fra Lieutenanten, og der var i Naboværelset en Hvisken imellem dem allesammen, som om et Par hundrede Fødder slæbede hen ad Gulvet og mange Qvadriller opførte et glimrende Bal.

Med glædestraalende Ansigt fremførte nu selve Verten sin lille Figur med Pappegøienæsen, bukkede for mig saa at den lange blaae Frakke, der hang om ham som et Sengeomhæng, næsten naaede ned til Gulvet. „Gud give," expectorerede han sig, „at alle Mennesker vare saa reelle og saa fulde af Galantitet som Lieutenant Harring! o vær saa god at komme og drikke et Glas Viin Hr — — jeg veed ikke deres Navn." Og Pigen kom nu ind med tre Glas Blækviin, eet til Verten, eet til mig og eet til — ja til hvem?

O Gud! til Skarpretteren! han nærmede sig allerede, den lille runde Mand med det ganske særegne Kast med den høire Arm. „Man maa saamænd ta'e hvad der bydes Een i denne trange Tid!" begyndte den værdige Øremand, „der er saamænd ikke meget at fortjene i denne Tid, i det mindste er der kun kummerligt Arbeide for mig. Min Herre, De seer ud til at være en studeret Mand, med Forlov, troer De ikke at Høiesteret dømmer meget for mildt? eller skulde det indskrænkede Antal af Halshuggelser muligt have sin Grund i at Menneskeheden forbedredes og endelig engang aabnede sit Øre for

Ærens, Fornuftens, Moralitetens, Religionens og Ørens forskjellige Stemmer, eh? Deres Sundhed, min gode Herre!" — Og vi klinkede.

„Her er Regningen ærbødigst qvitteret!" mælede Verten og leverede mig et Papir; jeg læste Indholdet og det lød som følger:

S. T. Hre Leytenandt Haring!

for Bekomne spisendes og især drikendes Varer contanter betalt fyretyve Riksdaler

meget erbødigst

Nepomuk Moller

herbergeer. og gestgiver i sorte hingstd.

„Men lad mig nu see," vedblev den venlige Vært, „at De ogsaa selv engang imellem seer ind til os, her er saamænd kun propert Selskab."

„Ja," afbrød Skarpretteren, „skulde Nogen af os kunne gjøre Dem een eller anden lille Tjeneste, saa kan De ganske sikkert stole paa os, idetmindste staaer min Haand og Arm aldeles til Deres Disposition."

„Jeg vil strax benytte deres gode Tilbud," tog jeg øieblikligen til Orde, „ved at bede Dem om at bevise mig den Tjeneste, at sige mig hvor Student Riegelsen boer — jeg veed, at han før er kommen og maaskee endnu kommer i Deres Huus."

„Strax herved!" raabte Verten.

„To Huse herfra!" echoede Skarpretteren, „jeg skal med Fornøielse følge Dem derhen."

„O, jeg be'er," raabte jeg angst til Døden, thi hvad vilde man sige i Byen, hvis man saae **Candidatum theologiæ laudabilem, Johannem Harring**, gaae Arm i Arm med Skarpretteren? „nei, det er ikke mig, men det er En af mine Bekjendter, som vilde tale med Manden," og dermed anbefalede jeg mig paa det hurtigste.

Jeg ilede rask op til Riegelsen og traf ham hjemme: „hvor kan jeg finde min Broder, er han levende eller død?" spurgte jeg, ikke uden en vis Ængsteligbed.

„Han er levende," lød det trøstende Svar, „men hvor han boer, kan jeg ikke sige Dig, thi jeg veed det ikke. Han og jeg ere noget brouillerede sammen i denne Tid, men vil Du følge med mig i Aften, saa skal jeg føre Dig hen paa den **taberna**, hvor han og hans Selskabsbrødre søge. Hvor boer Du? Jeg skal hente Dig Klokken syv."

Riegelsen holdt Ord og afhentede mig til bestemt Tid og Sted. „Du vil more Dig," sagde han paa Veien, „ved at see det lystige Selskab. Vil Du, som jeg, saa skal Du en Tidlang holde Dig skjult i Baggrunden for at Du kan overskue den hele løierlige Tummel. Naar vi ere komne ind i den yderste Stue, skal Du sætte Dig der og forblive der, imedens jeg gaaer ind i den inderste for at see deels om han er saaledes

stemt, at Du tør vove at nærme Dig ham. Du veed jo nok, at han har sine Luner."

Jeg billigede Riegelsens Forslag og snart stode vi udenfor Gjæstgivergaarden, hvor man netop havde tændt Lysene i Værelserne. Jeg satte mig i den forreste Stue, Riegelsen gik ind i det Allerhelligste. Der laae en gammel Statstidende (Gud veed hvor det elendige Blad havde faaet den Benævnelse fra), jeg læste ellers aldrig dette fortrinlige Blad, men som mit Øie foer hen over Siden, standsede det ved et Navn — Blodet foer op i mine Kinder, jeg syntes at Jordbunden rystede under mig, medens mit Blik flakkede omkring paa Loft og paa Vægge. Den Bekjendtgjørelse, som saaledes bevægede mit Indre, var en Annonce om et Dødsfald; det lød saaledes: „Søndagen den 11te November 18— hensov, efter nogen Tids Svaghed, min kjære Fader, Consistorialraad og Ridder af Dannebroge, Edvard Johnsen. Menigheden tabte sin Hyrde, men Datteren sin Fader, sin eneste Slægtning, sin troeste Ven. Mathilde Johnsen." — —

Og dette kunde Du nænne at skrive, Mathilde? kalde den kolde, forsigtige, fornemme Præst, kalde ham din troeste Ven! Er jeg da aldeles Intet for Dig? ænder Du slet ikke de Piinsler, som jeg dagligen gjennemgaaer, naar jeg kommer til at tænke paa Dig? hans Blod laae stille som Isvand, mit ruller

som Geisers kogende Bølger; han elskede Dig som en Formynder kan tage sig af et fremmed, rigt Barn, men jeg saae eengang i Dig hint Ideal, som kun eengang kan fremkogles i den menneskelige Hjerne —

Jeg afbrødes i disse Tanker ved en Sang i det tilstødende Værelse; en skingrende Tenor lod sig høre:

„Treibt mich der kühle Wind aus meinem Lande,
So treibt er mich doch nicht aus meinem Stande!
In der Luft Luft leb' ich,
In der Luft Luft schweb' ich,
Und wer in Luft Luft lebt, der ist mein Bruder!"

Jeg gik ind i det Værelse, hvorfra Sangen lød; der sad To og spilte en Piqvet. Den tydske Tenorsanger var — som jeg senere erfarede — ingen Anden, end den Kielerstudent, for hvem jeg hos Verten i den sorte Hingst havde betalt de ni Mark. Det var en svær Person med et herligt Hoved, hvis stærkt marqverede Træk gjordes endnu mere barske ved et uhyre Ar over den ene Kind. Hans Medspiller var en Jyde med en dyb Bas, særdeles koldblodig, forsynet med en udmærket kraftfuld Legemsbygning. Han talte meget langsomt og snurrede saaledes paa det brave Bogstav R, at jeg, hvis jeg skal give Læseren et nogenlunde klart Begreb derom, nødsages til at anvende tre Errer i de Ord, hvor der ellers kun forekommer eet, og fire hvor der oprindeligt kun findes to.

„Det err nogle rraadne Viserr," begyndte Jyden, Hr Svendsen, „disse, tydske, min venlige Brroerr! Derr err ikke det Malm i dem som i vorre rredelige danske Viserr og Melodien err saamænd ofte tarrvelig nok!" Og dermed begyndte han, for at bevise sin Paastand, liig en uhyre Humlebi, at brumme den bekjendte Strophe:

Mangen bær' Navnet, som ei det fortjener,
Mangen er stolt for han eier lidt Guld!
Jeg vil det sige reentud som jeg mener:
Hele vor Jord er af Tiggere fuld.
Den Ene tigger Nøgler, den Anden tigger Baand,
Den Tredie tigger Stjernen af den kongelige Haand.

Pludselig foer Kielerstudenten op fra Stolen „nei," raabte han, „jeg taaler det ikke, Svendsen! Du sidder jo og snyder mig lige op i mine aabne Øine, jeg vil ikke spille mere!"

Ganske rolig svarte Svendsen blot: „nu vel, vil Du ikke spille, kan Du lade være. Sæt Dig imidlertid ned og giv Kort, jeg har Forhaanden." Kieleren satte sig og de spilte atter, men i dyb Taushed.

„Det er forfrækkeligt," begyndte Svendsen atter, „hvor hidsige og paastaaelige slige unge Mennesker ere som Du, min venlige Bro'er, og Dine Lige."

„Holdt!" skreg atter Kieleren og foer heftigt i Veiret, „der snød Du atter, Du spiller falsk, Din Æsel! det er afskyeligt og det tyder paa en lav Charakteer."

„Men det er dog noget urimeligt noget," gjensvarede Svendsen ganske phlegmatisk, „skal Du da ene ha'e Lov til at snyde? Du skal aldrig høre mig bebreide Dig, at Du spiller falsk og saa gjør Du dog saadant et Spektakkel, hvergang Du griber mig. Nei min venlige Bro'er, snyd Du kun som sædvanligt, men forbyd ikke mig at tage Repressalier. Vil Du gi'e eller skal jeg?" —

Jeg fik ikke mere at høre af denne Samtale, thi Riegelsen kom i samme Øieblik for at afhente mig til ἄδυτον eller **penetralia**. „Kom," sagde han, „der er Intet i Veien. Der skal netop i Aften være et Afskedsgilde i Anledning af en holsteensk Skippers Afreise imorgen. Sæt Dig i Baggrunden, naar vi komme derind, hør og see til, og Du vil ufeilbarligen more Dig."

Og vi gik gjennem Billardstuen, hvor to halte Personer, en Krigsassessor og en afskediget Consul, spilte Polydor: i et Nu stod jeg ligeoverfor Arthur.

Min kjære Broder var, tæt lænet op til Kakkelovnen, falden i en behagelig Slummer; foran ham stod et Snapseglas og et Ølglas, i hvilket sidste endnu det Meste af Ølket stod tilbage.

„Hvad vædde vi," hviskede Riegelsen, „at jeg veed Aarsagen til hans Søvnighed? Husker Du hvad Plinius siger: **omne animal post coitum triste.**"

Jeg betragtede Arthur nøiere og fandt, at hans Ansigtsfarve var saare bleg, ja, reentud sagt, den var

guul: han lignede, forekom det mig, frappant min Fader saaledes som denne saae ud hin Aften paa Høierup, da min Moder anklagede ham. Min Fader havde myrdet sin første Kone; den Broder, ligeoverfor hvem jeg stod, havde myrdet Uskyld og tilintetgjort en deilig Piges timelige Velfærd. Min Moder anklagede min Fader, men jeg traadte op imod min Broder, og det forekom mig i dette exalterede Øieblik som om jeg skulde vorde en Blodhevner for Mathildes Ære, et Menneske, der skulde, efter Skjæbnens Forudbestemmelse, rase imod sin egen Slægt; det tyktes mig, som om jeg i hint Nu var langt stærkere, end jeg egentlig var. Og der stod jeg og knyttede krampeagtigt Haanden og stirrede med Had og uendeligt bittre Følelser hen paa min Broders gustne Ansigt. Heller ikke slumrede han, den kolde Forbryder, roligt! et bittert Smiil svævede over hans Mundvig, saa at jeg kom til at tænke paa en Strophe af en Ode, som En af mine Skolekammerater skrev til Søvnens Gudinde, hvori han tiltaler hende:

„Tanken, stundom Sjælens Orm,
Faaer hos Dig en skiftet Form;
Samler sine Brødre smaa,
Som saa vilde trindtom gaae,
Driver sammen dem i Strøm,
Danner saa en Guderdrøm.

Hellig, hellig er din Tid
I den tause Nattetid;

Uskyld er Dig kjæreſt og,
Manden er Dig tidt for klog,
Derfor kommer fra det Blaae
Tieſt ned Du til de Smaa."

„Nei, blege Broder," tænkte jeg ved mig ſelv, „Du kan ikke ſove roligt! den grædende Mathildes Skikkelſe omſvæver dit indre Øie. Det lille Barn i Kiſten viſer ſig for Dig hver Midnat, derfor kan Du ikke ſove om Natten, men maa gjøre det om Dagen: derfor tør Du ikke ſove ene paa dit Værelſe, men maa gjøre det her midt i Menneſketummelen; derfor elſker Du din Hund ſaa høit, fordi det er det eneſte Væſen ſom elſker Dig. Gunlt er dit Anſigt! ha, jeg har læſt hos Oken, at Farvernes Symbolik er naturphiloſophiſk rigtig: rødt er Ild, Kjærlighed — Faderen; blaat er Luft, Troſkab og Tro — Sønnen; grønt er Vandet, det dannende Princip, Haabet — Aanden: dette er de trende Hoveddyder. Men gunlt, Arthur, gunlt er Jorden, det Ubevægelige, Falſkheden, den eneſte Laſt — Satan! der gives tre Dyder, men kun een Laſt. — Du har vanhelliget hvad jeg ſtillede høieſt af hvad jeg hidtil har ſeet; Du har tilintetgjort mine ſkjønneſte Forhaabninger; i min Indbildning har jeg reiſt mig et Tempel af Marmor, men ſee! Søilerne braſt og Kupplerne faldt ſammen, og det ſtore Gudernes Huus ſammenſkrumpedes til en — Katafalk. Og Du, en Forbryder

af Grundsætning, en ussel Vellystning, en Egoist med Liv og Sjæl, en Tvivler og en Bedrager, Du har endnu Enevælden over Mathildes Tilbøielighed, medens jeg, den Rene, den Eneste i Verden der mener hende det godt, maa staae tilbage og forgjæves sukke efter hendes Kjærlighed! Hun elsker mig, og hvorfor? fordi jeg lig n e r Dig, fordi hun i mig troer at kunne gjenkjende et Glimt af dit Ansigt, en enkelt Straale af din Stjerne, et Ord af din Tale."

Der sad inde i den Stue, i hvilken jeg var kommen med Riegelsen, kun min Broder og fire Andre, men snart fyldtes Stuen med nye Gjæster, Riegelsen blandede sig i deres Selskab, og ingen bemærkede mig i min Afkrog. Verten kom ind med en stor Bolle Punsch, saa at jeg kunde begribe, at Festiviteten nu skulde tage sin muntre Begyndelse. Kielerstudenten, som ogsaa var kommen med, proponerede, at han skulde vække Lieutenant Harring, men i det samme skulde hele Selskabet istemme en vis Sang. Propositionen gik igjennem og Kieleren tog nu et Stykke graat Papir op af Lommen, lagde det sammen i en Form af en Fidibus, tændte det, slukkede det atter, men holdt den rygende Tingest under Arthurs Næse. Den væmmelige qvælende Stank gjorde sin Virkning: min Broder vaagnede og nøs, men gjengjeldte denne Vennetjeneste med et klaskende Dresigen. Sligt maa imidlertid have været Coutume i Selskabet,

thi Ingen i Stuen tog det ilde op og Kieleren selv loe; i det samme begyndte Sangen og min Broder istemmede særdeles jovialt. Senere erfarede jeg, at Arthur selv var Forfatteren; det er mig derfor en kjær Pligt, at meddele Læseren hele Visen, som lød saaledes:

Heisa, vor Krofa'er, nu er jeg kommen hjem,
Men hvor er vel Gutterne mine?
Op nu med Tøiet og Flaskerne frem,
Jeg vil have de fineste Vine!
Skaal, min Ven,
Skjænk i Glasset igjen,
Kald paa alle vore gode Mænd!
Munden er tør, mine Been ere ømme,
Jeg har seilet, men nu vil jeg svømme.
Skaal for Dig og for Alle,
Hvem vort trofaste Lag vi kan kalde.

Siig mig nu først, hvor er Prangeren vel nu,
Den Stærke, som trumfed i Bordet?
„Stille, min Ven, Du bedrøver min Hu,
Jeg kan neppe jo fremføre Ordet.
Ak, en Stud
Stanged Diet ham ud,
Graven gjemmer ham i hviden Klud!" —
Ih saa for Fanden! lad Aadselet ligge,
Vil ei Bæstet, lad os da kun drikke.
Drik kun ud, mine Gutter,
Livet varer kun nogle Minutter!

Siig mig saa, Kjære, hvor findes Søster min?
Jeg gjerne vil hende besøge.
„Stille, min Ven, hun er bleven et Svin,
Hun vil sikkert din Kummer forøge.

Mærk mit Ord:
Hun i Brøndstræde boer,
Skjøndt ei gift er dog hun bleven Moer." —
Tjener hun godt, er det ogsaa det Samme:
En er vild, men de Andre gaae tamme.
Drik kun ud, mine Gutter,
Dyden varer kun nogle Minutter!

Siig mig saa, hvor vor Hofekræmmer gaaer,
Han spilte saa godt paa Billardet.
„Ak, i mit Øie nu Taarerne staaer,
Han tilvisse har Modgang erfaret.
Det gik skidt!
Enden var en Fallit,
Gridsk hver grusom Creditor tog sit,
Stakkelen hængte sig saa i en Strikke!" —
Lad ham hænge, men vi ville drikke!
Lad ham hænge da, Gutter,
Pinen varer kun nogle Minutter!

Siig mig saa, Krosa'er, hvor lever vel min Broer?
Han spilte saa ivrigt Rouletten.
„Kjæreste Ven, tør Du høre mit Ord?
Ved sit Tab han blev tosset i Hætten.
Bistrupgaard
Huser skabede Faar,
Isefjorden til dens Have naaer."
Gaae fra Forstanden! en kort Promenade!
Tabe Mønten er langt mere Skade.
Spar paa Mønten, I Gutter,
Penge vare kun nogle Minutter!

Siig mig nu — hiin praktiserende Jurist,
Hvor tumles nu han vel i Verden?
„Han har forandret sig svært siden sidst,
Skiftet Dragten og hele Gebærden.

En Corvet
Bragte, sikker og let,
Til Vestindien ham nok saa net:
Blækhornet kasted han, tog saa Musketten!" —
Det var Tab vist for Loven og Retten!
Drik kun ud mine Gutter,
Viin bør vare kun nogle Minutter!

Endelig sig mig nu, hvor er vel min Fa'er?
O, see dog de sønlige Taarer!
„Sørgeligt, Kjære, kun lyder mit Svar,
O hvor Synden dog Mange bedaarer!
Christianshavn
Tager venligt i Favn
Dem man kalder Tyveknegt af Navn —
Der i sin Celle din Fader forbedres!" —
Saa med Ordnen om Benet han hædres? — —
Drik tilbunds, mine Gutter,
For i Aften vort Møde jeg slutter!

Sangen var endt og Arthur tog til Orde: „jeg er i godt Humeur i Aften og agter i den Anledning at uddele adskillige Titler og Gunstbevisninger. Du, Kieler, skal være Hertug af Genever (buk og tak, dit Bæst), Svendsen skal være Prinds af Cognac, Bertel skal være Fyrste af Annis og hvis min Broder, det Fæ, der ikke forstaaer sig paa Drik, havde været tilstede, saa skulde han være bleven Generalinspecteur over de pontinske Sumpe."

Udentvivl skulde denne opbyggelige Tale have været meget længer, hvis ikke den forventede Skipper Espesen fra Eckernførde var traadt ind efterfulgt af Bertel,

der bagefter ham bar en frisk, brændende Bolle, og den gode Skipper var da saaledes ikke ulig en Comet med sin luende Hale. Riegelsen gav mig et Vink om ikke endnu at træde frem og jeg blev følgelig siddende. Jeg kunde tydeligt mærke, at Arthur ikke kunde lide Espesen, men at han gik ud paa at chicanere Manden paa alle Maader. Skipperen var en lille bredskuldret Mand, ganske skaldet og med uhyre Koppear; han talte halvt tydsk og halvt dansk, og broutede og loi paa det behageligste.

Man drak og Arthur henvendte sin Opmærksomhed og Tale til Skipperen. „Ved nærmere at betragte Deres Ansigt, Hr Admiral," sagde han, „kommer jeg til at tænke paa en udmærket Kunstner og Jongleur, som for nogle Aar siden var at see i Dyrehaven."

„Und wie so?" spurgte Skipperen.

„Jo," svarte Arthur, „han var, ligesom De, forskrækkelig koparret, men denne Naturens Brøst anvendte han til at danne en skjøn Kunst. Han havde nemlig staaende ved Siden af sig en Krukke med Æbleskivedeig og med denne Deig indsolede han hele Ansigtet; derpaa tog han en Glød i Munden, lod en lille Dreng blæse ham i Bagdelen med en Puster, og saaledes forfærdigede han og udsolgte de yndigste Æbleskiver."

En skrallende Latter fulgte paa denne Historie og Skipperen vilde fare los paa Arthur, men denne raabte leende: „o bliv siddende, jeg vil ingen Kindhest ha'e:

chose de main, chose de vilain! Gesundheit, lieber Bruder! naa og i Morgen reiser De?"

„Ja wohl!"

„Siig mig engang," spurgte Arthur videre, „har De været i Messina?"

„In Messina? ja wohl!"

„Hvorledes synes Dem om Omegnen?" vedblev min Broder.

„Ah, ja, ja, die Gegend ja, o es war so ein Taage, da jeg opholdt mig der, saa at jeg gar nichts sehen konnte."

Arthur trak paa Smilebaandet, men spurgte fremdeles meget høfligt: „har De været i Constantinopel?"

„In Constantinopel? ja wohl, freilich! zu wiederholten Malen in Constantinopel gewesen."

„Und die Gegend dort, ist sie hübsch, Liebwerthester?" fortsatte Arthur sin Inqvisition.

„Ja, ja," svarte Skipperen, „die Gegend, o Hr Wirth, en Boll Punsch — ja det var in Constantinopel at jeg havde den Fatalitet, at brækk min Been."

„Og hvorledes det?" spurgte Arthur med en overordentlig Interesse.

„O, Hr Lieutenant," lod Skipperens Svar, „es geschieht viel Wunderbares in der Welt. Seer De, jeg boede i vierte Stockwerk, und jeg schlummerte des Nachts ganz ruhig im Bette. Des Morgens früh stod

jeg op og erwartete nichts unbehagliges oder widerwärtiges, aber was ist in den schwarzen Stunden geschehen? Das ganze Haus, meine Etage ausgenommen, ist ganz und gar durch eine fürchterliche Feuersbrunst vernichtet worden. Ich vil træde ned ad Treppen und bemerker nicht, at der ingen Treppe gives meer. Kun die Balken des niedern Hauses waren stehen geblieben, aber Gulvene og alle Værelserne waren eingestürzt, nur meine Etage war gerettet. Nun ich, der ich von gar nichts wußte, træder ud og styrter ned, brækk min Been und werde in Schutt und Wasser begraben."

Alle brast i en lydelig Latter over den uforskammede Logn. Arthur henvendte sig til Svendsen og sagde: „hør, er det ikke skjændigt, at saadant et Bæst skal troe os saa dumme, at han vover at byde os Sligt? Hor," og nu rettede han sin Tale til selve Skipperen, „I Karl, naar I næste Gang vil fortælle saadan en Historie, saa fortæl den til det Selskab, af hvis Hoveder der findes eet i Jer egen Hat." — Og dermed satte han Hatten frem paa Bordet, men indeni den laae et ufordærvet Lammehoved; nysgjerrig og vred keeg Skipper Espesen ned i Bunden af Hatten og udbrød: „wie, das mir? ein Lammskopf?" hidsigt tog han Lammehovedet og slyngede det hen efter min Bro-

der, men denne undveeg det ved smidigt at boie sig hen til høire Side.

„Hør, Kammerat," raabte nu Arthur, idet han holdt fast paa Verten, der just kom ind med en Bolle brændende Punsch, „skaldede Mand, Du skal have en Paryk!" Og dermed greb han den store Kumme, hvori den sydende Punsch flammede med sin svovelblaae Lue, og satte hurtigt og behændigt den omvendte uhyre Spølkum ned paa Skipperens Isse, som om det havde været en Nathue eller en Hat. Og der stod nu Skipperen med Bollen paa Hovedet, medens den flammende Drik rødmende styrtede ned over Ansigtet og gjorde det ikke uligt en Fyrstes Brystbillede paa en Guldmønt.

Dog — dette forblev ikke uhevnet: rasende greb Skipperen fat paa en Flaske, fyldt med Øl, og knuste den mod Arthurs Pande; i det næste Øieblik væltede han Bordet, saa at alle Lysene slukkedes og vi omgaves af et bælne Mørke. Jeg foer op af Krogen for at yde Arthur min Bistand, men modtoges i Mørket og Tummelen med et vældigt Dreiigen. Hele Selskabet styrtede hen efter Skipperen, men man kunde jo ikke see, saa at man sloges indbyrdes i det Haab, at En af de Tilstedeværende vel maatte være Espesen. Og der styrtede nu ned, ligesom fra Himmelen af, en Pladskregn af Dreiigener, en Hagelbyge af Stokkeprygl, et Uveir af Puf og Bank.

Og saaledes tumlede hele Slænget igjennem Billardstuen og de øvrige Værelser, ud af Porten, gjennem Gaderne i fuldt Oprør og Slagsmaal; men da Verten, der vilde have styret tilfreds og som derved havde faaet nogle fæle Hug i Ansigtet, atter traadte ind i Stuen med Lys, da laae Arthur blødende, med flakt Hoved, bevidstløs udstrakt paa Gulvet; kun Svendsen og jeg vare i Stuen. Jyden betragtede min Broder meget koldsindigt og sagde kun de faa Ord: „derr liggerr han, tilføiet legemlige Lidelserr, dygtigen tugtet gjennem Huden! Jeg skal dog see, om jeg ikke kan hevne ham!" — Og dermed tog han sin Hat og gik.

XVI.

Kun trøstig frem, min unge Fod,
Rask over Stub og knudret Rod!
Er Stien steil og Dybet brat,
Gaaer Trinet end i bælmørk Nat —
Naar blot i Sjælen Morgenstunden
I Dæmringsskjæret er oprunden,
Saa faaer vel Foden Fæste funden!

Suk ei saa dybt, du stille Bryst,
Fordi Du savner enkelt Lyst!
Lad ikke Tungsinds Edderorm
Boe i den hvalte Tempelform,
Fordi af Oval Du stundom skjælved,
Meen ei, at han, sam Hallen hvælved,
Har den udhulet til dit Helved!

Og kan I Dine end ei see
To Andre mildt til Eder lee,
Da skal I dog ei stirre ned,
Som om ei fandtes Kjærlighed:
Meer blank, end klare Diestene,
Meer trøstende, naar Du er ene,
Meer tro staaer Himmelen, hin rene!

Og Du min unge, ædle Sjæl,
I Ensomheden ikke dvæl!
Tro fast, at om Dig vist der boe
Og nær Dig Hjerter, ædle, troe,
Og naar i Liv de om Dig røres,
Og naar de nær Dig sammenføres,
De vist og for Dig banke høres.

Udmattet havde jeg forladt min Broder: jeg havde vaaget over ham i tvende Døgn og havde nu bedet Riegelsen at løse mig af paa den besværlige Post. — —

En venligere, en renere Himmel aabner sig nu for Læseren: det er Mathildes Tanker, som ere (svagt nok) udtrykte i Mottoet over nærværende Capitel. Vi ville møde hende med det Første. — —

Det var høit oppe paa Dagen og jeg sov bestandig, men ingen rolig Søvn. Snart saae jeg Mathilde vandre sortklædt omkring paa en Kirkegaard; snart syntes mig at jeg saae Kielerstudenten oplofte et uhyre Drehoved Rodviin og true min Broders Pande; endelig forekom det mig at Døren gik op og Halvor Thyesen traadte ind. Jeg gned mine Øine og opdagede da, at jeg var vaagen og at Halvor virkelig stod foran min Seng.

„Men er Du gal, Doktor?" tiltalte han mig leende, „i to Nætter har Du ikke sovet hjemme og idag ligger Du endnu i Sengen, skjøndt Klokken er halvgaaen Eet. Det er nok et kydsk Liv Du nu fører. Oh, mine Fødder, Doktor! Blodet snurrer i dem som Vandet i en Theemaskine, jeg er vant til at gaae paa den blode Jordvei og ikke paa den fordømte Steenbro. Oh, oh! Med Forlov at ta'e dine Toffler, oh, oh!"

„Men sig mig," udbrød jeg, da jeg nogenledes var kommen mig af min Overraskelse, „forklar mig dog, hvorfor Du egentlig er kommen til Kjøbenhavn, kjære Halvor?"

„Ja hvorfor?" svarede han, „kan Du sige mig det, for jeg veed det, F—n slaae mig ikke," og ligesom om en ubehagelig Tanke pludselig gjennemfoer hans Hjerne, kylede han vredt Støvleknegten, som han just havde taget op fra Gulvet, mod Kakkelovnen saa at det yderst nyttige Møbel splintredes i mange Stykker. „Kun saameget veed jeg," vedblev han efter denne Kraftanstrengelse, „at saasnart jeg fik at vide, at Mathilde Johnsen var taget til Byen, saa fik jeg en uimodstaaelig — Lyst til at see Fuglesamlingen i Stormgaden."

„Hvad," raabte jeg og foer op fra mit Leie, „er Mathilde her i Byen? — hvor?"

„Ja, det veed jeg sgu ikke," svarede han ganske ærgerligt.

„Jeg vil strax opsøge hende," udbrød jeg og klædte mig øieblikligen paa. Under denne Toilette spurgte jeg da Halvor om Nyt fra hans Hjem og den værdige Landmand udkrammede beredvilligen hele sit Forraad. „Carine," begyndte han, „har faaet syv Hvalpe og Meiersken Else er død. Jeg har alt skudt tre Ræve i Sipperup Krat, men Maaren anlægger frygtelige Ødelæggelser i Hønsegaarden. Hveden var daarlig iaar og til Juul skal min Søster giftes med Tiendecommissairen. Der var forleden Auction over Præstens Efterladenskaber og jeg kjøbte hans Ræveskinds Pelts; der solgtes ogsaa en leedagtig Mængde skimlede Bøger." —

„Fra hvem mon er dette Brev her ligger til mig?“ afbrød jeg ham og brak Seglet. Jeg læste:

„Tilgiv mig kjære Hr Harring, at jeg henvender mig til Dem, men jeg har ingen Ven undtagen Dem; De har desuden lovet mig at ville staae mig bi med Raad og Daad, naar jeg skulde trænge. Kom ret snart til Deres Mathilde Johnsen.“

Knapstedsgaard, den — 18—.

Jeg viste Halvor dette Brev; han læste det hurtigt og gav sig derpaa til at nynne en af sine Favoritviser:

„Den danske Landsoldat han er
Som Løven bidsk og grum,
Men haver ogsaa Pigen kjær
Udi et eenligt Rum.
Hans Mod er ei tilfals,
Faldera!
Vi vil en Jernring lægge om vor Fjendes Hals.“ —

Dog pludseligt holdt han inde med Sangen og henvendte sig til mig med et Blik fuldt af inderlig Smerte. „Hun har valgt Dig og ikke mig,“ sagde han, „jeg seer det tydeligt, og herved er Intet at gjøre. Jeg vil ikke see hende, men jeg vil strax reise tilbage til Jylland og gi'e Fuglesamlingen Døden og Dævlen. Tag Du hende da, men vær god imod hende, thi Halvor Thyesen vilde blive grumme vred, hvis hun kom til at beklage sig over

Dig." Han trykte mig i Haanden og gik stille udaf Døren; jeg saae ham først igjen i Jylland.

Men jeg ilede hen til Knapstedsgaard og spurgte efter Mathilde Johnsen; man viste mig op paa et Værelse og der sad Mathilde med Haanden under Kinden og hendes Øine vare fulde af Taarer. Hun udstødte et Glædesskrig, da hun saae mig. „Endelig, endelig," sagde hun, „jeg troede, at ogsaa De havde forladt mig; i to Dage har jeg forgjæves ventet, Gud ske Lov at De kom." Hun rakte mig sin Haand, men jeg omfavnede hende og bedækkede hendes Ansigt og Hænder med Kys. Dog snart rev hun sig løs og sagde rødmende: „Johannes, vi forglemme os Begge To. See derhen!"

Jeg kastede mit Blik hen i den Retning hvor hun pegede og forundret opdagede jeg en deilig Dreng; han kunde vel være en fire Aar. „Hvad er det?" spurgte jeg blegnende.

„Den Mand der staaer," sagde nu Mathilde til Drengen, „han vil være din Fader! men gaae nu ned i Billardstuen og see paa dem der spille." Hun kyssede endnu Drengen førend han gik ned og vi satte os ned i Sophaen.

„Det er Arthurs og mit Barn," tog hun smerteligt til Orde.

„Men De sagde jo til mig, at det var dødt?" udbrød jeg.

„Jeg vidste jo selv ikke andet," svarede hun, „min Fader havde bedraget mig."

Men i det følgende Capitel vil Læseren erfare hvad Mathilde fortalte mig; gid han vilde høre det med den samme Interesse som jeg i sin Tid optog det!

XVII.

Arme Forladte, ak, Du har ei
Fader, som tro kan vise Dig Vei,
Er og dit Hjerte stærkt, at Du kan
Savnfri tumles i fremmede Land?

„Stille, Du Stemme, Fader jeg har,
Fader, som stedse kjærlig mig var:
Høit over Skyen, hist i det Blaae
Seer Du hans Throne funklende staae!"

Arme Forladte, ikke din Arm
Slyngtes om Moderens elskende Barm;
Aldrig at skue, Stakkel, Du fik
Glæden i Moderens funklende Blik!

„Moder jeg haver, herlig og stor,
Hende jeg skuer i Syd og i Nord;
Ei hende fængsle Gjærder og Muur:
Venlige Moder hedder Natur."

Omtrent fire Aar før det Tidspunkt, da de sidstnævnte Begivenheder forefaldt, stod Mathilde Johnsen

med forgrædte Øine foran sin Fader Consistorialraaden. „Jeg tør ikke længer fordølge Dig det, Fader," sagde hun med skjælvende Stemme, „at Lieutenant Harring har bedaaret mig: jeg bærer et Foster under mit Hjerte. Ikke nok at han har besnæret mig, men han har tillige forladt mig og er reist til Kjøbenhavn."

Dette frapperede vel den gamle Fader, men — det Slemme var nu eengang skeet og kunde ikke kaldes tilbage — en Feil, som Ingen veed, er ingen Feil: det gjaldt nu blot om at holde det Hele hemmeligt for den øvrige Verden.

Og da nu det skjæbnesvangre Fødselsøieblik pludselig paakom den bange Mathilde, satte Præsten sig i sin magelige Algestol og kjørte efter Jordemoderen; gamle Hans var Rudsk, en tro Tjener, og havde fra sin første Ungdom af været Tyende hos Consistorialraaden: intet Under derfor, at Præsten betroede den gamle Betjent hele Ulykken og Hans var ogsaa tro og tauS.

„Du kjører vist for stærkt, Hans," sagde Præsten paa Veien, „lad for Guds Skyld ikke Hestene styrte."

„De kan ikke styrte, Husbond," svarede Hans og pidskede atter paa.

„Jo, Sand for Gud, kan de det," raabte den bekymrede Fader.

„Nei, Husbond," beroligede Kudsken sin Herre, „nei, de kan ikke styrte nu. Naar et Menneske skal hente Jordmo'er, saa kan Hestene ikke styrte; saameget holder dog Vorherre af de uskyldige Smaaborn, det veed jeg meget bedre."

„Ak," sukkede Johnsen, „den simple Mand har ofte en stærkere og skjønnere Tro, end selve Generalsuperintendenten."

Da den gamle Præst traadte ind til Jordemoderen, Dorthe Christensen, var denne allerede i Seng; hun vækkedes og Præsten sagde til hende: „min Datter Mathilde er i Barnsnød og Du maa betjene hende, kom, følg mig strax. Men saasnart at Barnet er kommet til Verden, skal Du tage det med Dig og derpaa bestandigt sige til Mathilde, at det er dødt. Det skal opdrages i en simpel Bondefamilie, thi jeg vil ikke ved min Død kunne efterlade saameget, at Barnet kan komme til at faae en Opdragelse, der svarer til Moderens Stand. Desuden vilde jeg ikke for al Verden have, at Nogen skulde erfare min Datters Skam. Jovrigt skal jeg betale godt for Barnet og rigeligt for din Taushed desuden — det døde Barn vil snart vorde forglemt, men det levende vilde hvert Øieblik paa en ængstende Maade sysselsætte Mathilde."

Og da nu Fødselen var overstaaet og Præsten havde døbt Barnet: Carl Petersen, overgav han det derpaa

ganske koldsindigt til Jordemoderen, for at hun skulde sætte det i Kost hos simple Bønderfolk; men da Mathilde spurgte efter sit Barn, da svarede Faderen, at det var dødt.

Mathilde græd, men trøstede sig alligevel tilsidst dermed, at Barnet dog ikke nu kom til at lide Skam i Verden og maaskee friste en kummerlig Tilværelse. Man viste hende en lille Grav, som man angav at være den smaa Carls og mangen Gang gik Mathilde seent ud paa Natten hen og lagde Blomster paa den grønne Forhøining og der begræd hun som død den lille raske Purk, der imidlertid i røde Bondeklæder tumledes i en velhavende Husmands lille Have og legede med en tam Skade.

Efter halvfierde Aars Forløb blev Jordemoderen, Dorthe Christensen, syg og ventede at henfare inden faa Timer. Den „kloge Kone" havde forgjæves anvendt hele sin æsculapiske Færdighed og man ventede alt Snedkeren, der skulde endnu paa den Levende tage Maal til Kisten; da traadte en gammel Sognefoged frem og gav sit vise Raad. „Det slaaer netop nu til med Maanen," sagde han, „og vi kunne i det mindste forsøge det med Dorthe. Min Fader har i sin Tid fortalt mig, at naar Doktoren reent havde opgivet en Syg, da skulde man, naar Maanen stod midt mellem Ny og Næ, grave en Grav paa vildene Mark og lægge den Syge ned i Hu-

lingen; og da skulde man bære en Plov tre Gange over den Syge og hvis den Syge kunde overleve det, saa var han frelst fra Døden." —

Og gamle Bønder bare ved Midnat (thi saaledes befaler endnu den Dag i Dag Overtroen de jydske Bønder at fuldføre slig Forretning) den Syge ud paa Marken, og de grove Graven, og Maanen stod midt mellem Ny og Nær, og Livets Symbol, den virksomme Plov, gik tre Gange over den Syge; men Livsprincipet kunde ikke indpodes i den Døende, og Ugler hylede i den nærliggende Granskov og Snedkeren tømrede rask væk paa Liigkisten, thi Begge havde en Anelse om, at Dorthe Christensen dog skulde dø.

Atter bare de gamle Bønder den døende Kone hjem, men da forlangte hun at tale med Frøken Mathilde. Strax løb en lille Dreng (som vi ovenfor have seet) over Marken hen til Præstens, men Drengen traf paa Mathilde, Halvor Thyesen og mig, netop da vi fra en Forhøining i Præstegaardens Have betragtede de tretten Høie, hvori Herremandens Skat skulde være nedgravet.

Da nu Præstedatteren tøvede længe og den syge Kone frygtede for at dø forinden hun kom, da lod hun den omtalte Huusmand kalde, hos hvem den lille Carl var i Kost, og da Alle vare gaaede ud af Stuen tiltalte hun ham saaledes: „det Barn, som Du har i Huse, det er Frøken Mathildes Barn: thi hun har bragt det til

Verden. Jeg siger dette til Dig, for at Du, naar Præsten døer, *men heller ikke for*, kan meddele Frøkenen, at hendes Barn er ilive og ikke under Mulde. Her under min Hovedpude kan Du tage hundrede og halvtredsfindstyve Rigsdaler til Barnets Pleie, men saa skal det ogsaa have det godt. Det var Synd, om den lille Carl, som tegner saa godt, skulde med Tiden blive Soldat; det var Synd, om ikke Moderen skulde gjensee sit Barn, og det var Synd, om ikke Barnet skulde arve sin Moders og Faders Rettigheder." — Og dermed opgav Dorthe Christensen Aanden og gamle Bondekoner afklædte Liget, og Snedkeren kom med sin Kiste endnu knap en stiv Klokketime efterat Patienten var død. — —

Men Dagen efterat Consistorialraaden var død, kom der en Huusmand ind i Stuen til Mathilde og havde et deiligt fireaars Drengebarn ved Haanden (det var den samme Bonde, hvem jeg havde truffet paa om Morgenen efterat jeg havde forvredet min Fod paa Ballet i Præstegaarden), og han sagde til Mathilde: „min gode Frøken, De har mistet Deres Fader, men jeg vil give Dem en Søn istedet: thi Dorthe Cristensen har paa sit Yderste erklæret lille Carl for Deres Søn. Dertil saa gav den salig Kone (rar Kone mens hun levede, har betjent min Kone flink i alle Maader hele otte Gange), hun gav mig hundrede og halvtredsfindstyve Daler, hvoraf jeg kun har til Barnets Fornødenheder

brugt de to og tyve og her er saamænd Resten. Jøvrigt kan da Frøkenen forhøre Dem hos gamle Hans, om det ikke er sandt Alt hvad jeg nu har sagt."

XVIII.

Tidt fandt hos den Slette jeg Funker fra Gud:
Det Gode kan aldrig dog reent slettes ud.
I vildeste Hopsa paa Hamburgerberg
Fornam jeg dog Mozart, om end kun som Dværg.

Saaledes lød i Korthed Mathildes Fortælling og den var netop forbi, da Drengen atter kom op. Jeg betragtede hans Ansigt noget nøiere og fandt mange af Arthurs Lineamenter, men formildede og yndigtgjorte ved en herlig Sammenblanding med Mathildes venlige Ansigtstræk. Sammenholdt med Arthurs og med Mathildes Aasyn var dette Barnehoved ligt et skjønt Landskab, der oprindeligt havde været et Vildtnis, men som ved Menneskets stigende Cultur var bleven til en frugtbar og deilig Egn. Jeg kyssede Drengen og udraabte: „Carl, vil Du ret holde af mig og være en god Dreng, saa vil jeg være din Fader." Drengen saae forundret paa mig og gik ind i den anden Stue, hvor han morede

sig med nogle Billedbøger, som den omme Moder strax havde anskaffet.

„Og hvad er Deres Hensigt nu?" spurgte jeg Mathilde.

„Min Hensigt," svarte hun med en bestemt Tone, „er at opfylde min Pligt. Dette stakkels Barn skal ikke opfødes til Bonde: han skal ikke, naar han bliver voxen, trække den røde Trøie paa og maaskee mishandles af en ung lapset Lieutenant; han skal ikke, saafremt jeg kan gjøre noget til at forhindre det, af trange Kaar og Sult forledes til Forbrydelser. Han har ingen Fader, men han skal faae at vide, at han har en Moder. Jeg vil arbeide for at skaffe Penge til hans Underholdning og Lærdom, og det er derfor, at jeg har bedet Dem, kjære Harring, om at komme til mig. Gjør mig den Tjeneste, at gaae til Theaterdirektionen og mæld mig som en Person, der attraaer at gjøre Prøve."

„Til Theatret?" sukkede jeg.

„Erindre Dem," tog hun nu til Orde, „at jeg staaer som et Gjenfærd fra en svunden bedre Tid; at jeg ikke elsker, ja muligen ikke engang forstaaer mine Omgivelser. For Andre af mit Kjøn og af min Alder gives der Kjærlighed, men jeg skal ingensinde erfare den; thi hvilken Kjærlighed skulde jeg kunne byde Nogen? der sidder en Plet paa mit Væsen, som ingensinde kan afvaskes, og selv tilgav min Elskede mig min Brøde, maatte jeg da

ikke bestandig frygte for, at han ved den mindste huuslige Uenighed vilde mindes den og med Haan bebreide mig hvad jeg som Barn har forbrudt? Nei, Johannes, mit stille Levnetsløb er afsluttet og fra nu af vil jeg begynde et ganske nyt Liv, helliget ikke til mig selv eller til mine særegne Tilbøieligheder, men udelukkende indviet min Carl og — Kunsten. Endnu ung og smuk, endnu varm af Lidenskab, vil jeg, med et glimrende Ydre, fra et høit Standpunkt, maaskee blænde Verden, saa at den, begeistret ved Beskuelsen af min Kunst og af mit Talent, vil tilgive min Ungdoms Synd. Jeg har aldrig stærkere følt mit indre Kald, end netop i dette Øieblik."

„Men hvad om min Broder," afbrød jeg hende, „angerfuld bad om Deres Tilgivelse og tilbød Dem sin Haand?"

„Og dette spørger De mig om, Johannes? sagde hun blegnende, „troer De virkelig, at jeg nogensinde vilde tilhøre ham? Har han fra Begyndelsen af, da han lærte mig at kjende, aabenbart kun lagt an paa at forlokke mig; har han kold og hjerteløs med en djævelsk Ironie betragtet min varme, uskyldige, sværmeriske Kjærlighed; har han uden Medlidenhed forladt mig i det Øieblik, da han erfarede, at han havde gjort mig grændseløs ulykkelig, da han saae min Jammer og Fortvivlelse; har han i fire Aar ikke ladet mig høre et Ord fra sig, ikke spurgt engang, om han eiede et Barn, —

saa maa jeg vel spørge Dem, om jeg nogensinde kunde elske dette Menneske? O, jeg taler altfor mildt om min Forfører, men det er kun fordi han er Deres Broder."

„Og, kjære Mathilde," sagde jeg med skjælvende Stemme, „om nu Arthur laae for Døden? om nu Beskuelsen af den nære Opløsning havde betvunget hans Vildhed, om det sig hurtigt nærmende Øieblik, da han skal træde frem for den vrede Dommer, havde ængstet ham? om nu Deres sørgmodige Skikkelse stod ved hans Dødsleie og martrede ham? om De nu til hans Beroligelse tilgav ham og rakte ham Deres Haand og De derved kunde befrie Dem og Deres Barn fra den mørke Plet — vilde De da ikke ægte den — Døende?"

Hun skjælvede og græd: „jo, jo," raabte hun, „for mit Barns Skyld vilde jeg, for Carls Skyld. Barnet skal aldrig erfare Faderens Brøde; jeg vil ikke indplante det noget Had til sin egen Fader. Jo, Harring, det vilde jeg."

„Mathilde," sagde jeg, „jeg melder Dem ikke til Theatret — men jeg gaaer strax hen til min Broder." Jeg omarmede hende heftigt og forlod den rødmende Pige for at besøge Arthur. — —

Paa Trapperne hos min Broder traf jeg hans Læge, en ung Homøopath L—, en Skolekammerat af mig. „Deres Broder," sagde han, „er fortabt. Hans Bryst er ødelagt og det Onde har ved denne Anledning

faaet en Leilighed til at bryde ud. Hans Hoved er betydeligt beskadiget, saa at De, hvis De vil lyde mit Raad, øieblikkeligen maa kalde en ældre Chirurg, end mig. Jeg foreslaaer Professor C—, skjøndt han er Barbeer. Vil De forresten tale et fornuftigt Ord med Deres Broder, saa tal De idag, ja i dette Øieblik, thi jeg veed ikke naar der gaaer Inflammation i Hjernen, og da bliver han naturligviis afsindig."

Jeg ilte op ad Trappen og kom ind i min Broders Værelse; han laae i sin Seng, men Claus, hans gamle Karl, læste Ugelspegel høit for ham. „Tak skal Du have," sagde den Syge, „fordi Du kommer at see til mig; ja, jeg skal himle: je m'en vais chercher un grand peut-être! Der, „og nu udmalede han sig paa sin Viis Tilstanden i den bedre Verden, „der er jo Alting mere fuldkomment, end her! Der tiltales ikke Kongerne med: Deres Majestæt! men der siger Gud: Du! til Frederik den Anden, og: Han! til Harald Blaatand, og maaskee: Slyngel! til Ludvig den Fjortende. Der er det herligt at leve: Flasken kan aldrig tømmes og man bevertes gratis om Morgenen med Anchiovis og Sildesalat. Jomfru Coccinella med den røde Kjole og de røde Gardiner er ikke længer Skjøge og boer ikke mere paa Salen, men bærer, istedetfor den nedringede Kjole, et høihalset, yderst anstændigt Drapperie. Der spiller man L'hombre, men der gives ingen Codiller,

thi Alle vinde. Der er en evigvarende Tørst, men der gives ogsaa evigtsprudlende Vinkilder. Der lurerer man Dukater og vomerer Specier. Der gives en vindskrænket Trykkefrihed og man kjender ikke til Vægtere og Politiebetjente. Der har man ikke Hovedpine efter en gjennemsviret Nat — der, Johannes, skal jeg mødes med min og din Fader — ak, jeg kunde dog maaskee have anvendt mit Liv bedre! o det smerter stundom grueligt i mit Bryst og mit Hoved."

„Ulykkelige Broder," tog jeg nu til Orde, „saml dine Kræfter og anvend dine Tanker til Alvor og ikke til bittert Spog med det Hellige. Tilvisse kunde Du have anvendt dine Talenter bedre, dog kan Du endnu gjøre eet Feiltrin godt igjen. Jeg vil ikke fordølge Dig, at dit Liv jo er Fare underkastet og at Du muligt kun har kort Tid at leve i tilovers. Veed Du, at Du er Fader?"

„Fader?" spurgte han forundret, „nei den Værdighed har jeg dog ikke tiltroet mig! hvad mener Du?"

„Har Du glemt Mathilde Johnsen?" raabte jeg forbittret.

„Det Barn er dødt," svarte han mørk.

„Det lever, Arthur," sagde jeg, „det er med Moderen her i Byen og jeg fordrer af Dig, at Du endnu idag skal vies til Mathilde og derved skjænke Barnet sin Ære og sine Rettigheder: det skal arve Dig."

„Lever det virkeligt?" sukkede han, „ak, hvorfor faaer jeg det først at vide nu! Det er egentlig en Taabelighed mod Enden af sit Liv at give sig af med Følelser; da skal man bruge sin Forstand. Hjertet skal bruges af den Unge og den Levende, men Hovedet og Modet tilkommer Oldingen og den Døende. I det Øieblik den Døende hengiver sig til Følelsen, da sætter han sin Throne i sin Vugge. Imidlertid hent Barnet og Moderen og en Præst, saa kan Du og Doktoren være Forlovere."

Og jeg gjorde de fornødne Anstalter, frygtende meest for, at Afsindighedens Øieblikke skulde indtræffe for hurtigt.

XIX.

Og derpaa saa gik han hin sorte Vei,
Hvor Haabet med Tvivlen kjæmper:
Forvandlet blev hans unge Mai
Til en sørgelig Gravdecember.

Usædvanligt tidligt indtraf Vinteren det Aar: den første Snee knasede under Vognhjulene, da jeg med Mathilde og den lille Carl kjørte hen til Arthur. Det var som om Naturen selv vilde væve et hvidt Vorlagen til min Broders affjælede Legeme.

„Og tykkes Dem ikke," spurgte jeg Mathilde inde i Vognen, „at jeg udfører en sørgelig Pligt? jeg fører den, hvem jeg elsker høiest paa Jorden, hende fører jeg som Brud i den Døendes Arme. Jeg overgiver Dem til en Mand, som ikke bekymrer sig om Dem; om nogle Timer muligt, er De, den skjønne blomstrende Qvinde i den hvide Silkekjole, med Rosenkrandsen i Haaret, om faa Minutter kanskee er De forvandlet til en sortklædt Enke. Til en Anden overleverer jeg min Lykke, kun Sorgen beholder jeg for mig selv. Faa Mennesker kunde vist bære det med den Taalmod og Roligheb, som jeg gjør det."

„Vær vis paa," svarede hun mig, idet hun trak sin hvide Handske af og rakte mig sin lille bløde Haand, „at jeg skal være taknemlig, naar jeg kan. Nu forstaaer jeg, at Deres Kjærlighed er oprigtig; gid den havde truffet paa en ædlere Gjenstand eller gid jeg havde lært Dem at kjende, før jeg saae Deres Broder!"

Tause og veemodige kjørte vi til den døende Mand, men da vi holdt udenfor Arthurs Bolig, klamrede Mathilde sig fast til mig og spurgte mig med beklemt Røst, om det ikke var bedre at lade det Hele fare? Jeg svarte nei, og nu stode vi ved Sygeleiet.

Præsten var alt kommen og Lægen, den anden Forlover, stod ved Sengen; den Sidste nærmede sig mig hurtigt og hviskede: „hvad De gjør, det gjør snart: jeg

indestaaer ikke et Øieblik for, at jo Vanvidsøieblikket vil indtræde."

„Her kommer jeg med din Brud," tog jeg til Orde, Arthur vendte sig om og betragtede Mathilde stivt.

„Er Du den, hvem jeg saa dødeligt har fornærmet?" henvendte han sig til hende. „Ja, jeg seer det: disse Kinder har jeg kysset, denne Pande har jeg klappet, denne Haand har jeg trykket, men nu skal jeg døe. Det kryber inde i min Hjerne, som om der fandtes tusinde levende, myldrende Orme derinde. Er det min Søn?" her brast han i Graad, „ja, jeg har været Dig en slet Fader. Carl, Carl, naar Du bliver voxen og jeg raadner under Jorden, da mindes hvad jeg i dette høitidelige Øieblik siger Dig: bliv din Moder mere liig end din Fader! Præst, gjør Deres Pligt."

Og Præsten viede det contrasterende Par, hende med Rosen paa Kinden og ham med det indsunkne Øie; men under denne kirkelige Forretning overfaldt mig en grufuld Bævelse: „ha!" kom jeg til at tænke paa, „hvis han ikke døde, hvis Lægens Kunst kunde hjælpe den synkende Organisme! hvis han gjorde Krav paa sin Hustru og vilde leve med hende! hvis jeg skulde see hende tilhøre ham!" — — — En lignende Tanke gjennemfoer upaatvivleligt Mathilde, thi hun stirrede ængsteligt hen til mig og betragtede mig veemodigt.

Vielsen var tilende — Gravbryllluppet var skeet. Da stirrede Arthur vildt hen paa Bruden: en pludselig Lyst til at leve, og at leve med hende, med den skjønne Qvinde, vaagnede i det halvt bristende Hjerte. „Doktor," skreg han heftigt, „jeg vil leve, jeg vil elske hende, jeg vil forbedre mig! Blot eet Aars Liv endnu med min deilige Kone, een Maaned blot — kan da din Kunst aldeles ikke udrette Noget?"

Lægen trak paa Skuldrene. „Saa reis til Helvede," skreg Arthur, „Du Doktor med de sorte Haar og den røde Bakkenbart: paa dit Hoved har Ravnen bygget over Ræven: Ræven bilder Folk ind, at den forstaaer Lægevidenskaben — Gud hjælpe os! — og Ravnen stjæler den arme Patients Penge. Murat, min stakkels Hund! Johannes, sørg for den og for lille Carl!" Han sank et Øieblik tilbage, men foer pludseligt iveiret og da havde Vanvidets sorte Sørgeslor bedækket hans Isse: „hvad er det?" raabte han, „hvad vil Qvinden med Pukkelen? er der Oprør i Byen? ja der er! Troppebevægelser paa Kongens Nytorv: Commandanten taler til Folket. Vi storme Tuillerierne og Slutteriet. Der gives Politiet en udstrakt Myndighed, den maa bruge Stok, og tre Mennesker maae ikke staae og snakke sammen paa Torvet. Det er altsammen Trykkefrihedens Skyld — — — ha, min Fader, min kjære Fader!"

Og han strakte sine Arme ud og greb uvilkaarligt min og Mathildes Haand; han lagde dem begge inde i hinanden, betragtede os med en forbauset og dog rolig Mine, drog et dybt Suk, og — var ikke mere. Carl græd og holdt fast ved Moderens Kjole; den store Hund reiste sig paa Bagbenene og snusede omkring paa Puderne paa min Broders Ansigt; Lægen følte betænkeligt paa Pulsen, og lyttede efter Aandedraget, men jeg omfavnede Mathilde og stirrede stivt hen paa det blege Broderansigt og da faldt Ovids Ord mig ind:

Jam cinis est et de tam magno restat Achille
Nescio quid parvam quod non bene compleat urnam.

XX.

Kjære Graver, aabne Laagen,
Luk mig kun i Haven ind!
Inde ligger der i Krogen,
Evig taus og aldrig vaagen,
Arthur med det muntre Sind.

Komne ere Sydens Fugle,
Jeg har seet dem her igjen:
Hvorfor i den mørke Hule
Vil kun Du Dig evigt skjule,
Har Du reent forglemt din Ven?

Kom, min Arthurs muntre Psyche,
Kom blot hid i et Besøg!
Her i Laurbærlundens Skygge
Kan vi sidde ganske trygge,
Tomt er Kirkegaardens Strøg!

Fugl Du var med klare Toner,
Fugl med klingende Musik!
Aldrig vist fra Skovens Kroner,
Selv i Persiens varme Zoner,
Skjønnere man Sange fik!

Kjære Graver, Psyche tøver,
Har den muligt Vingen tabt?
Mon i Syd den Stemmen øver,
Nipper den i Spaniens Kløver?
Den var dog i Nord jo skabt.

Kort efter min Broders Død blev jeg Præst i det Kald, hvorfra jeg udsender disse korte Skizzer. Ma-

thilde gik ikke til Theatret, men et Aar efterat jeg var kommen til mit Kald, ægtede — — — — — — — — — — — — — — — — —

Efterskrift.

Jeg blev netop i dette Øieblik afbrudt i mit Skriveri derved at der kom en Rytter ind i Præstegaarden, for at aflægge et Besøg. Han var iført Consistorialraadens gule Ræveskindspelts og stigt saae loierligt nok ud, fordi han sad til Hest. Gjæsten var Halvor Thyesen. Han rødmede stærkt, da han hilste paa min Kone og han er netop nu beskjæftiget med at forære hende en Mængde Kaalrabi- og Hvidløg-Frø af udmærket Bonitet; men jeg har lovet Schubothes Boghandling endnu idag at oversende den det Sidste af Manuscriptet og saaledes hænges det da, at Mange ville synes, at min Bog ingen Slutning har. I Guds Navn da:

„Parve, nec in deo, sine me, liber, ibis in urbem!"

Rettelse:

Pag. 118. Linie 10 fra neden af: „slagte“ læs: slaae.

fato 14589